

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84

Any IX N.º 420

Setmana de l'11 al 17
d'octubre del 1987

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 75 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"Cada dia serà més
difícil i més bell creure.
Cada dia la veritat
serà més dramàtica en
el món, perquè les
creixents possibilitats
de l'home seran
viscudes com a
possibilitat d'accés a
Déu o com a
instrument contra
Déu."

Olegario González de
Cardenal

AFINANT

Inundacions,
després i abans!

JOAN E. JARQUE i
JUTGLAR

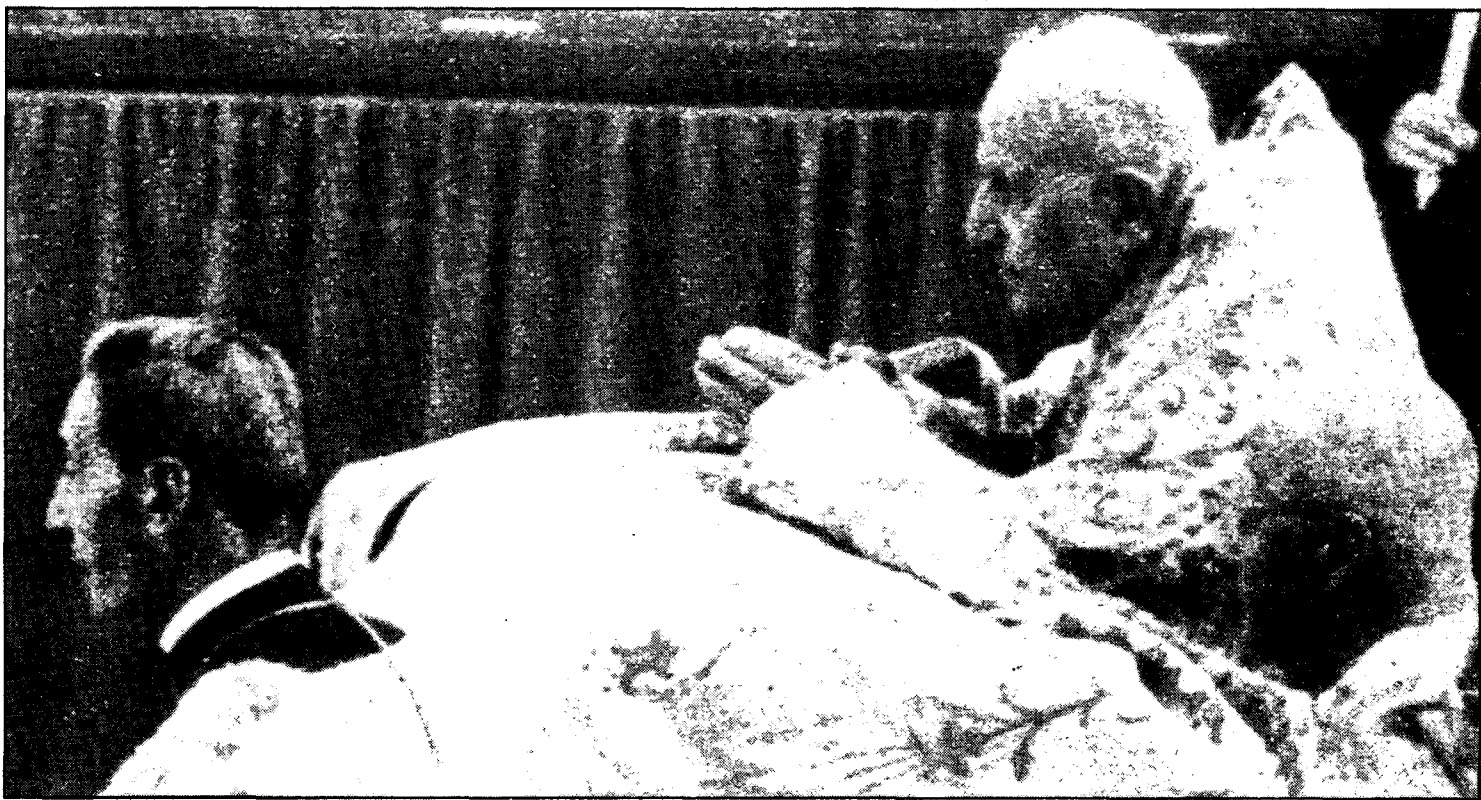
Es temps d'inundacions. Les d'avui i a casa les sofrim a la pell. Les de lluny en l'espai com les de Colòmbia, o en els temps com les de fa vint-i-cinc anys al Vallès, ens les fa viure o reviuire la televisió.

Periòdicament aquest flagell paorós s'abat sobre la humanitat i fatalment reben els mateixos: les capes més pobres i marginals de la societat. També puntualment es produeix el mateix fenomen: una allau de generositat s'aboca sobre les persones i les coses víctimes del cataclisme. Medicaments i aliments a balquena, escamots de voluntaris desenrunant de dia i nit...

La reflexió —no pas cínica sinó adolorida— s'impesa. D'on te tota aquesta generositat? Ho és de debò? No serà l'erupció d'un complex de culpabilitat difusa? O només és una reacció "biològica" —animal— que no ens honoraria gaire? Per què la televisió no ens pot mostrar camions repartint vitualles i ciutadans construint de grat cases en llocs habitables "abans" de la catàstrofe?

Ara fa 25 anys de la inauguració

Joan XXIII va convocar el Concili per posar l'Església al dia

L'anunci del Concili Vaticà II, fet pel papa Joan XXIII, el 25 de gener del 1959, fou com el so d'una trompeta apocalíptica que, de manera inesperada, desvetllà el cor i l'esperit de l'Església Universal i de cadascun dels cristians d'arreu del món. La rutina se'ns fica fins i tot en allò que més estimem, i calia que l'Esperit ens tragués a tots plegats la son de les orelles.

Des de la seva inauguració l'11 d'octubre del 1962, fins la seva clausura el 8 de desembre del 1965, el desenvolupament

del Concili Vaticà II fou, sens dubte, l'esdeveniment eclesial més important del segle. Tota l'Església, pastors i poble de Déu, sota l'acció de l'Esperit Sant, encetà una llarga reflexió sobre si mateixa, per després obrir-se a l'home i al món d'avui, i establir amb ells un sincer diàleg sobre el sentit de l'existència segons els continguts de la fe dinàmicament oberta a l'esperança. Vint-i-cinc anys després, a desgrat de les ombres, les clarors del Concili són encara prou fortes per il·luminar el camí a seguir per tots els cristians catòlics.

El Dr. Jubany va presidir la inauguració del curs

23 joves entren al Seminari de Barcelona

BARCELONA.— El passat dijous, dia 1 d'octubre, el cardenal Narcís Jubany va donar per començat el curs 87/88 en el Seminari de Barcelona. Enguany el nombre de seminaristes ha augmentat; així, comptant els 23 nous joves, s'arriba a 98 seminaristes a la diòcesi.

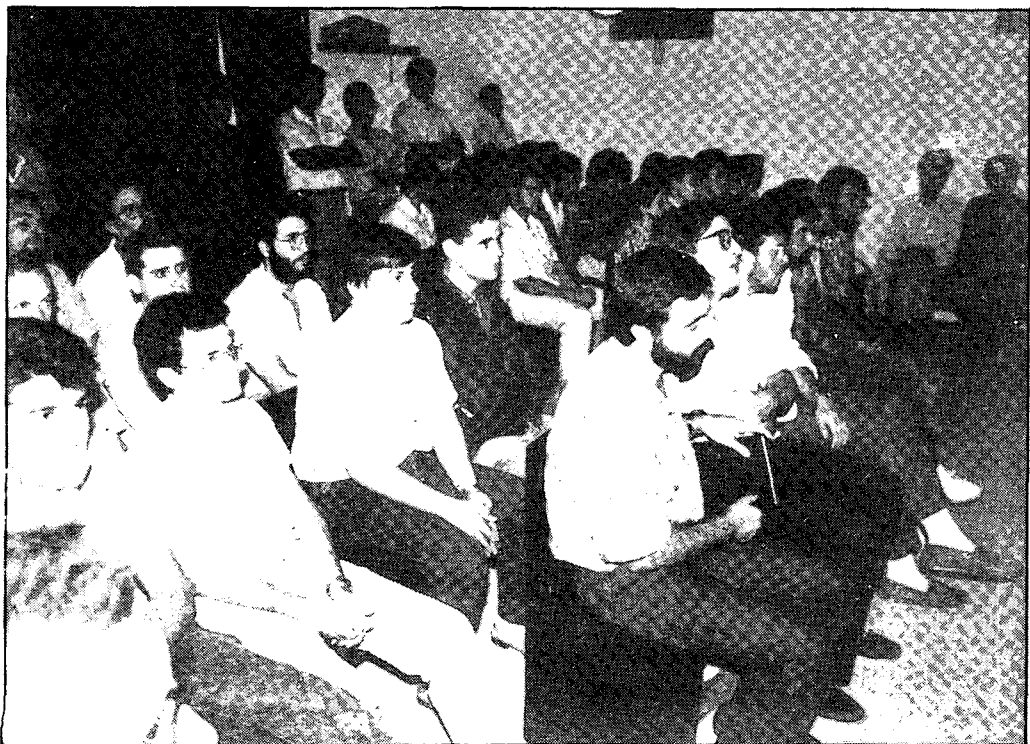
Enguany, com a novetats, cal destacar la recuperació del curs introductori que feia uns anys s'havia suprimit. Mossèn Ramon Prat, rector del seminari, el defineix com "un temps per aprofundir la vocació, discernir-la i agafar l'enfocament bàsic del sacerdot, i, certament, les bases".

El Cardenal, en les paraules adreçades als seminaristes, va destacar l'esperança que cal que els joves seminaristes tinguin per a poder-la irradiar a

l'Església. En aquest temps de seminari, cal, segons el Dr. Jubany, conrear el camí de la vida interior (això demana oració, participar dels sagraments i algú que acompanyi l'itinerari vocacional) i alhora, tenir cura del camí dels estudis, per tal de conèixer bé Jesucrist que fonamenta l'esperança.

Cal fer esment del nou superior, mossèn Joan Enric Vives, que s'afegeix a l'equip de formadors.

D'altra banda, els propers dissabte i diumenge, 17 i 18 d'octubre respectivament, el Sr. Bisbe Auxiliar monsenyor Ramon Daumal conferirà el Presbiterat a en Francesc Xavier Sotil i Baylos, a la parròquia de Sant Josep Oriol, i també a en Josep Francesc Folqué i Nicolau, a la parròquia de Sant Ignasi de Loiola.

No manca el jovent que vol fer donació de la seva vida per posar-la al servei dels altres.

10.000 adreces
10.000 nous lectors

5 persones de la vostra coneixença

CATALUNYA CRISTIANA *UNEIX!*

És el moment de donar **un bon impuls a l'expansió de CATALUNYA CRISTIANA**. També **vós podeu participar en aquesta tasca**. Probablement coneixeu moltes persones de les més diverses professions: enginyers, mecànics, mestresses de casa, agricultors, artistes, venedors... o d'altres que pensen com vós. Ens els voleu presentar?

- Ompliu les butlletes amb les adreces d'aquests amics vostres als qui veieu que pot interessar CATALUNYA CRISTIANA i envieu-nos-les.
- Nosaltres els farem conèixer el nostre setmanari. És molt fàcil però molt important!
- Col·laborareu així a fer possible l'augment de lectors que requereix el moment actual. Faciliteu-nos el màxim d'adreces possible.

Nom.....	Nom.....	Nom.....	Nom.....	Nom.....
adreça.....	adreça.....	adreça.....	adreça.....	adreça.....
.....tel.....	tel.....	tel.....	tel.....	tel.....
població.....	població.....	població.....	població.....	població.....
D.P.....Prov.....	D.P.....Prov.....	D.P.....Prov.....	D.P.....Prov.....	D.P.....Prov.....

Encara podeu fer més

Aquell amic vostre que té interès per CATALUNYA CRISTIANA, doneu-li a omplir la butlleta de subscripció.

Envieu-nos-la

**Catalunya
Cristiana**

Carrer de València, 244, 2n. 08007 BARCELONA

Nom.....
Domicili.....nº.....Població.....D.P.....

Se subscriu per 1 any a CATALUNYA CRISTIANA en català/castellà per pessetes 3.900.-
Aquest import el faré efectiu de la forma següent:

☐ Pagament domiciliat ☐ Xec nominatiu que s'adjunta

Signatura

Lloc.....Data.....

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc/Caixa.....Agència.....

Senyors: Els prego que d'ara endavant, fins a nou avís, amb càrrec al meu compte/libreta nº..... se serveixin pagar els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció al setmanari CATALUNYA CRISTIANA.

Signatura

Lloc.....Data.....

Catalunya Cristiana a cada llar cristiana Catalunya Cristiana

EDITORIAL

El Sínode i la dimensió social de l'Església

Del Sínode d'enguany —sobre la vocació i la missió dels laics en l'Església i en el món— n'esperem molt, en podem esperar molt.

L'Església està prenent seriosament allò que afirma d'ella mateixa en la gran constitució del Concili Vaticà II "Lumen gentium": El Cos místic de Jesucrist, la Jerusalem que baixa del Cel, pren també, aquí baix i en la història dels homes, la forma d'un poble peculiar, el poble de Déu. Això vol dir que la condició de batejats, de "Christi fideles", ens és comuna a tots els membres de l'Església sigui quin sigui el nostre ministeri —bisbe, prevere, diaca...—, la nostra vocació —casats, solters o cèlibes—, o el nostre carisma —contemplatiu, actiu...—. Els ministeris formen una veritable jerarquia per quant estan subordinats els uns als altres i, tots plegats, al Senyor. Però a aquesta jerarquia funcional se sobreposa la "jerarquia de la caritat" com deia el cardenal Journet— en la qual les eminències i les excel·lències d'aquella es capgiren.

Una de les conseqüències, potser inesperada per alguns, d'aquesta visió renovada de l'Església ha de ser necessàriament el tornar a posar damunt de la taula el tema de la doctrina social de l'Església. Més enllà de certes qüestions intra-ecclesials, de curta volada, el posar l'accent de l'Església sobre la vocació i la missió de "tots" els batejats comporta reconèixer la immersió d'aquesta en el món per la quasi totalitat dels seus membres. I aquest ser immersits en el món—al qual no cal que hi siguin enviats ja que "hi" són— vol dir ser actius "com a Església" en la política, en l'economia, en la cultura, en la ciència, en la tècnica, en l'art, en l'esport, en el lleure, en una paraula en totes les facetes que configuren el nostre món; vol dir reconèixer que l'Església té "immediatament", pels seus membres, una dimensió social, i que no ha de tèmer i ha d'estar preparada a contribuir al "debat públic", com recordava fa dos anys el pare J.-Y. Calvez en les conferències de Notre Dame de Paris.

Ara bé, no podem aspirar a tenir de debò aquesta dimensió social, que flueix de la naturalesa de l'Església, poble enmig dels pobles, ni a mantenir amb dignitat i amb eficàcia aquest debat sense una doctrina. No es tracta pas de retornar sense discerniment a certes militàncies d'ahir. Es tracta d'evitar dues existències totalment separades entre elles: una vida sòcio-política com si fos del tot profana i una vida religiosa, intra-ecclesial, sense connexió real amb aquella.

La unitat de vida que ens cal i la doctrina que n'ha de sorgir s'ha d'estructurar necessàriament sobre l'Evangeli viscut i "proclamat" i sobre la visió de l'home i de la justícia que se'n segueixen. La confessió de Jesucrist com a veritable i únic salvador —camí de l'home i de la seva història, l'afirmació de la dignitat i per tant dels drets de tot home com a creatura de Déu amb un destí sobrenatural i la vindicació d'una justícia fraternal i solidària haurien de ser els perns de l'Església del "laicat" que esperem com a fruit d'aquest Sínode.

Meravellar-se per viure

Jo tenia tendència a creure que el meravellar-se era una actitud gairebé espontània de l'home. Doncs bé, no ho és gens. He pogut constatar-ho moltes vegades, quan algun autòcton immersit en la jungla luxuriant d'Àfrica, per exemple, se sorprendia de la meua admiració, davant la bellesa grandiosa de la creació. Per ell, això representava d'antuvi una amenaça sorda, un món hostil poblat de mals esperits, de múltiples perills dels quals calia protegir-se. L'admiració no pot cohabitar amb la por. Per ser capaç de meravellar-se, l'home ha de dominar el seu voltant.

A l'home de les nostres societats dites "desenvolupades" no li manquen pas certament motius d'admiració davant les realitzacions i les proeses tècniques de la modernitat. Però hem de reconèixer que la seva admiració és sovint "secularitzada", en el sentit que no sobrepasa l'admiració de la destresa de la intel·ligència humana. Finalment molts dels nostres contemporanis també es demanen com es pot servir una mirada meravellada, aquesta capacitat d'admirar, en un món tan dur? Món d'odi, de divisió, de guerra i de sang. Voler meravellar-se, ¿no és refusar la trista realitat i escapar-se en el somni? ¡La nostra mirada és tan sovint "desencantada"! El cant de la creació sembla recobert pel soroll de les armes i el sanglot de les llàgrimes. Aleshores, ¿com pot conciliar-se encara aquesta lucidesa sobre la misèria i el pecat de l'home i l'admiració?

Existeix una admiració específicament evangèlica? Sí, però no és pas una disposició senzilla o un engegament sentimental, sinó probablement un dels més bells dons de l'Esperit. S'arrela en la fe. Només l'esperit, efectivament, ens pot fer entreveure la història, l'a-

MICHEL HUBAUT,
franciscà

ventura de la creació, com una acció actual, permanent, dinàmica de Déu creador i salvador.

Salvador, ja que no podem dissociar creació i redempció. Malgrat el pecat, Déu continua el seu gran projecte creador. A causa del refús dramàtic de l'home a col·laborar espontàniament en l'acte creador, la creació ha esdevingut una immensa tasca de redempció. Descobrir en la fe aquesta pacient i misteriosa gènesi, és font d'admiració.

Meravellosament teològic, ja que el cristià té una visió crítica del món creat. Per ell, Crist és al principi, al centre i al final d'aquesta creació-redempció. És ell qui dóna sentit a tot l'univers creat (Col 1: 15s). Aleshores pel creient, la oració no és solament un camp que l'home ha d'explorar i dominar. La creació també es "revela" on tot pot esdevenir no solament reflex de Déu, espill de la seva bellesa, sinó també "signe" mediador. El cristià animat per l'Esperit pot retrobar aquesta lectura meravellosa dels "signes" que l'home ha perdut. Si el savi segons les seves competències ha d'anàlitzar i escrutar l'univers i les seves lleis, no té pas per missió descobrir-ne la font i la finalitat. La fe no entra en rivalitat amb la ciència. Ella vol una altra "mirada", una altra "saviesa".

La mirada de l'home modern ha esdevingut trista, només sap veure que objectes per explotar o per consumir. L'home ha humiliat la terra. I ha perdut el sentit de meravellar-se. L'home només

té "coses". El cel estel·lat ja no conta la glòria de Déu. Els éssers creats ja no són "signes". Aleshores pel creient, la creació si mateix, en el seu limitat horitzó, en la seva soletat i la seva mirada esdevé desenganyada. L'admiració es cultiva sobretot en la intimitat de Crist que ha estat el primer a invitar els homes a "saber caminar", a discernir l'emergència del regne, a pressentir en el cor del món l'acció permanent del Pare. La seva mirada meravellada educa la nostra pròpia mirada.

Des del canyar que el vent inclina, el viarany pedregós on es perden grans de llavor, el roig flamejant del sol ponent, fins a la gallina que aplega els seus pollets sota les ales, Jesús ha vibrat per la bellesa del món. Ha discernit els "signes" del misteri que ell mateix revela. Perquè Ell és la font, la llum, el camí, el pa, la pedra. El seu meravellar-se es coneixement profund de les coses creades. Tota la creació li parla del Pare. I en aquest univers esdevingut "significant", totes les creatures convergeixen vers l'home, creat a "imatge i semblança" del Creador.

Meravellat per aquesta imatge, encara que desfigurada pel pecat, el creient esdevé fraternal, respectuós. Descobreix en tot allò que fa i diu de bé l'home —creient o no— un ressò de Déu que és l'únic Bé. L'admiració es fa naturalment "ecumènica". Descobreix en tota cultura, tota religió "llavors del Verb". I esdevé acció de gràcies. Ja que tot retorn a la natura no porta pas automàticament a Déu. L'ecologista pot fer-se déu, centre absolut, fer seva la creació i mancar així a la missió de l'home que és fer cantar l'univers rendint-lo al Creador, en acció de gràcies. Meravellar-se permet a l'home de retrobar la seva "funció sacerdotal". "Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist i Crist és de Déu" (1Co 3:21-22).

Catalunya Cristiana

EL SETMANARI DE MÉS DIFUSIÓ DE CATALUNYA

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Sots-director:
Francesc Malgosa i Riera

Edita:
Fundació Catalunya Cristiana

Gerent:
Jaume Roigé i Torrentgenerós

Disseny:
Josep Samper i Aledo

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició:
Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels
C/. València, 244, 2on.
Tels: 215/27 39 - 28 05 - 27 84
08007 Barcelona

Impressora: Publigraf, S.A.L.
Consell de Cent, 224,
Barcelona
D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal, 3.900 Ptes.

Europa: 7.800 Ptes. □ Amèrica: 9.750 Ptes. □ Àsia, Àfrica: 10.500 Ptes. □ Filipines: 10.500 Ptes. □ Àsia (més oriental): 13.300 Ptes. □

RESPIR

MÉS ENLLÀ I MÉS ENDINS

Els homes que deixen una marca profunda arreu per on passen són precisament aquells que no donen cap importància al fet que els altres se'ls mirin, ni adopten cap pose perquè algú es fixi en ells. Ordinàriament són homes amb qui ningú no pot jugar, tan simples que ningú no pot falsejar, tan solts que ningú no en pot fer honestament bandera, tan diàfans que ni els fan nosa les etiquetes. Ningú no pot dir si són conservadors o renovadors, integristes o progressistes; no perquè siguin homes d'aquell terme mig fet de pors i de prudències que amaga una mediocritat no compromesa en res, sinó perquè són homes que van més enllà i més endins d'aquestes classificacions sovint superflues, còmodes i tàctiques que tant abunden.

MIQUEL ESTRADÉ

L'aventura teològica del Vaticà II enclou, per descomptat, innombrables aspectes. Em sembla que, més que descriure'ls en detall, interessa captar el clima en el qual, gràcies al Concili, es pogué exercir àmpliament la funció teològica. En cert sentit es pot dir que l'estatut de la teologia quedà com trastornat. Per parlar més exactament, va recuperar quelcom de molt viu, vinculat a la més "clàssica" tradició de l'Església.

En primer lloc, la teologia abandonava l'univers fred, purament nocional i especulatiu de les veritats. Quedava inserida, d'una manera oficial, en el buf —com es va dir— d'una nova Pentecosta. Les llengües de foc no eren llargs tractats de teologia, sinó els "signes" d'aquella expansió de l'Esperit que Jesús havia predit. Reintroduir la reflexió teològica en el buf de l'Esperit ¿no havia constituït la preocupació d'aquells teòlegs de la "nouvelle théologie" dels anys quaranta, baquetejats pel Sant Ofici? El Vaticà II entrava en idèntiques perspectives. Fou ben curiós trobar en el Concili en lloc preeminent, com a experts, aquells teòlegs que havien sofert uns anys abans i que amb tota humilitat vivien aleshores una espècie de rehabilitació.

Un altre dels resultats del Concili, molt pròxim al precedent, fou la consciència que la vida de l'Església és anterior a la teologia. En altres paraules: la teologia reflexiona sobre la praxi de l'Església; i és això, d'altra banda, el que a poc a poc va constituint el tresor de la seva tradició viva. Desgraciadament la teologia s'havia convertit d'una manera excessivament exclusiva en un afer d'escola, massa separada de la praxi eclesial. Sovint es pagà molt cara aquesta mena de divorci. Fou corrent d'acceptar una certa distància i fins un abisme entre la doctrina, indefinidament explotada per la intel·ligència, i les actituds eclesials

La incidència del Concili en l'evolució del pensament teològic (I)

El buf i el desglaç

EVANGELISTA VILANOVA

que es trobaven inevitablement unides a la història dels homes. És veritat que ja abans del Vaticà II s'havia estat atent a aquesta història, s'havia mostrat una seriosa preocupació per la missió i l'acció pastoral. Però oficialment aquestes reflexions constituïen una espècie de brodat sobre un fons immutable de veritats. Havien tingut lloc debats importants sobre la relació entre l'edificació de l'Església i l'actualitat històrica, en la línia proposada, per exemple, pels pares Fessard o Chenu. Però no es podia dir que era una assumpció oficial de les relacions entre la vida de l'Església i la historicitat que l'afectava. En endavant tot això resultaria irrenunciable. I, evidentment, la teologia hi guanyaria, amb aquesta positura. En efecte, en desitjar que es mostrés atenta a la vida eclesial, no se la feia inútil, sinó, al contrari, més activa, més crítica, més inspiradora. La intuïció afectaria la mateixa metodologia: en lloc de ser deductiu, dirigit vers les conclusions abstractes —les "aplicacions" de les quals havien de trobar-les els pobres pastors—, el mètode esdevé inductiu. L'anàlisi, duta a terme amb mirada afectuosa, considera els comportaments, les aspiracions, els angoixes dels homes, individus i grups, per discernir-hi els possibles impactes de la Paraula de Déu. Així procedeix la Constitució *Gaudium et spes*, elaborada a partir d'una "introducció" a manera d'anàlisi sociològica de la mutació radical i

ràpida de la humanitat. A partir d'aquell moment, ja no es tracta d'una "doctrina social" ensenyada des de dalt per un magisteri anomenat ordinari, sinó d'un pacient palpar les conjuntures en les quals el missatge evangèlic actuarà de ferment.

El Vaticà II, doncs, obligà la teologia a inserir-se en quelcom de nou que calia construir. Novetat que no era primerament la novetat d'un text, sinó d'una acció. Fou el "fet" conciliar, fet en el qual molts no estaven disposats a creure, fins que el dia 11 d'octubre del 1962 calgué rendir-se a l'evidència. Quelcom començava. Aquell fet tenia un valor eclesial: era, a nivell dels bisbes, l'Església que quedava convocada. Però al cor mateix d'aquest fet i en el seu moviment inicial tindria lloc un incident que revestiria un significat eclesiològic considerable. Em refereixo a la intervenció dels cardenals Liénart i Frings al començament de la primera sessió, al mateix moment de constituir les comissions conciliars. És una història prou coneguda. Enmig d'un aplaudiment general, els dos cardenals demanaren a l'assemblea que s'esperés uns quants dies per constituir autèntiques comissions, cosa que exigia un temps per conèixer-se i informar-se. Sense aquesta intervenció dels dos cardenals podem suposar que el Concili hauria pres una altra orientació, en la línia dels esquemes d'escola preparats als despatxos de la cúria romana.

Ara es preveia un Concili en el qual dominaria una eclesiologia renovada apta per a respondre a la preocupació dels pobles que els bisbes d'arreu del món portaven al seu cor. La figura mateixa d'una "Església-en-Concili" predominava. La doctrina de la col·legialitat era un fet abans de convertir-se en teologia. La consciència de la responsabilitat de l'Església universal constituïa així el fruit més immediat de la presència dels bisbes reunits.

L'avi no ho sap, però un nét de José María García Escudero ha plantejat un problema en el Sínodo que els bisbes celebren a Roma. La cosa va anar així: Vaig explicar a un grup de teòlegs i bisbes l'enuig del xicotet que tornà a casa seva molt fastiguejat de la catequesi. L'avi va preguntar-li el motiu. El nenut va respondre: "Jo no vull ser anyell". L'avi, somrient: "¿Qui t'ha dit que ets un anyell?" Li ho havia dit el senyor rector que prepara els nens per a la primera comunió: Els explica que Jesús és el nostre pastor i nosaltres les seves ovelles, de manera que els nens petits són anyells a cura del pastor. Al nét de García Escudero la cosa no li va plaure: Va tornar a casa negant-se a ser un anyell.

Els meus bisbes restaren

bocabadats: "Vaja amb el noieta!, ha plantejat el problema difícil de trobar un llenguatge religiós adequat per a la cultura del nostre temps".

Roma és una ciutat idònia. Potser per vella. No l'impressiona gens acollir altra vegada un munt de prelats catòlics vinguts d'arreu del planeta: Són a casa seva, i per tant ben vinguts. L'arrencada dels sínodes pot ser una mena de tempteig. Aquesta vegada semblen obertes des del començament les pistes per les quals ha de transcórrer el diàleg. I també semblen clares algunes fites atractives.

Caldria anomenar-los "primer sínodo dels laics". Més ben dit: "referent als laics". Després d'aquest vindran altres sínodes dedicats al mateix

Primer Sínodo

JOSE MARIA JAVIERRE

tema, i no cal dir que amb participació directa i abundant de seglars. Els bisbes, ara, en aquest primer sínodo de laics, parlen entre ells, estudien els seus temes.

A veure si sóc capaç de formular la qüestió en quatre paraules: els bisbes, —pastors de l'Església, amb permís del nét de García Escudero— també es pregunten sobre els laics: què pensen ells, els bisbes, l'Església jeràrquica, què pensen dels laics, del seu paper en la família creient, de la seva tasca i del seu testimoni. L'important d'aquest Sínodo no seran els documents desti-

nats al món segle, que en sortiran i bons, sinó la reflexió que el Col·legi Episcopal realitza per penetrar millor aquesta realitat que anomenem Església, fent un pas vers la presència efectiva dels creients en el món actual. Vull dir que els bisbes, amb Bíblia i tradició a les mans, estan adoctrinant-se a si mateixos sobre els laics.

En el clima del Sínodo percebo algunes idees nítides com a resultat dels estudis previs. Una és fonamental: no es tracta de fabricar seglars que siguin mig clergues, "pseudocapellans". Els sacerdots ja existeixen. La identitat cristiana del laic no s'afirma copiant el capellà i mirant d'ocupar el seu lloc en la comunitat. Al marge de la consagració sacramental i de l'exercici del ministeri, tres notes caracteritzen

l'existència del sacerdot: el celibat, l'obediència al seu prelat i el desprendiment de les riqueses materials. El segle realitza una experiència totalment diferent: viu el matrimoni, gaudeix d'àmbits de llibertat i maneja els béns temporals. Així, el laic creient realitza la trajectòria normal dels ciutadans: i en l'escenari de la cultura secular ha de donar testimoni de la fe cristiana.

La qual cosa, entre altres, significa proporcionar a l'Església una plataforma de comprensió, de sintonia amb les aspiracions profundes de la societat de cada època. Per això resulta decisiu el llenguatge, vehicle de comunicació. I per això als meus bisbes els ha impressionat el disgust del mínuscul segle madrileny que avui troba enutjós ser un anyell.

ARA MATEIX

Res més reconfortant, en aquest moment, que la lectura de les quatre holandeses mecanografiades que m'arriben del Seminari de Barcelona, amb l'estadística del curs 1987/88. Són vint-i-tres els joves que estan començant, aquests dies, el seu itinerari cap al presbiterat. Amb ells, el nombre d'alumnes d'aquell seminari arriba a vuitanta-sis. Cal tenir present, a més, que una quinzena d'estudiants fan la seva preparació al sacerdoti en un altre centre reconegut diocesàment, la Casa de Santiago, i s'uniran a la resta dels seminaristes en l'etapa final. Resumint, doncs, avui a Barcelona —i sense comptar la preparació més remota i incerta del Seminari Menor— hi ha un centenar de joves que es preparen a ser capellans en els deu anys vinents. El curs passat ja se n'ordenaren sis.

Qualsevol valoració d'una estadística és sempre relativa. Allò que fa positiva aquesta del Seminari barceloní és la davallada espectacular de les vocacions que s'havia produït en els últims anys i, també,

L'esperança callada

J. CARRERA PLANAS

el fet que, per primera vegada en més de cinquanta anys, la població del país s'ha estabilitzat. L'horitzó del futur no s'ha esbargit, però comença a clarejar...

Ara bé, hi ha més coses —coses més fonderes— que donen sentit a aquestes dades. Les vocacions radicals, com les conversions, ens fan sentir aquella esgarripança íntima que produeix el besllum del pas de Déu. Trenquen la nostra perversa inclinació a convertir la fe en habitud sense sorpreses o en sistema de vida objectivat. Cent joves adreçant-se al presbi-

terat són un fet que val més que deu teories. Un fet, diria —per bé que no m'agrada separar aquests dos conceptes— que respon més a un plantejament religiós que a un plantejament estrictament eclesial. Sota les nostres disputes i els nostres projectes, les nostres defallències i els nostres fracassos, la nostra lògica i les nostres línies... el diàleg interior entre Déu i l'home fa el seu curs calladament. Per això els cridats, tot i ser pocs, sovint són més que no n'esperàvem...

A vegades, quan es fa referència al clergat, se'n blasma justament la inclinació a convertir-se en un grup tancat. No sé si a l'hora d'obrir-hi portes es té prou en compte aquesta de la incorporació al presbiteri de laics de les joves generacions. Són les noves vocacions les que el permeabilitzen contínuament, el rejuveneixen i li acreixen la capacitat de diàleg.

Enmig de molts motius, sempre cridaners, de preocupació i de desànim, la represa del Seminari convida, silenciosament, a l'esperança.

CATALUNYA

Es nega el traspàs dels paradors de Turisme de l'Estat

Les negociacions per transferir els set paradors nacionals de Turisme a la Generalitat són bloquejats perquè el govern central vol mantenir la unitat de la cadena, segons declarà Àngel Miquelsanz, director general de Turisme de la Generalitat. La Generalitat pretén assumir la titularitat dels paradors estatals situats en territori català —digué Miquelsanz— per millorar la imatge de categoria de l'oferta turística catalana, informa Efe.

Contra les intencions de la Generalitat, el Govern central al·lega que no s'han d'atomitzar la xarxa de paradors de turisme públics, perquè han creat una imatge de marca aconseguida en els 84 centres d'allotjament d'aquestes característiques que hi ha actualment en el conjunt de l'Estat. "Els paradors —manifestà el director general de Turisme de la Generalitat— varen néixer amb la filosofia de crear establiments de prestigi que fossin mirall de la millor indústria hotelera i, en la nostra opinió, haurien de ser traspasats a la Generalitat, com les competències sobre turisme". Miquelsanz criticà la fórmula organitzativa dels paradors, de la qual assenyala que requeria més agilitat i un sistema de treball més d'acord amb l'empresa privada. Es tracta, segons el director general, d'eliminar "principis com la burocratització o l'existència d'una única central de compres per a l'avitallament dels paradors".

La imatge de marca —afegí Miquelsanz— pot continuar comercialitzant-se, però no ho és tot. A més a més, hi ha un curiós repartiment de responsabilitats, ja que la Generalitat, per exemple, és responsable de la inspecció sanitària i laboral dels paradors".

La xarxa de paradors de l'Estat té set centres a Catalunya. Tres són ubicats a la província de Lleida (Arties, Viella i la Seu d'Urgell), dos a Barcelona (Cardona i Vic), un a Tarragona (Tortosa) i un altre a Girona (Aiguablava).

A partir d'ara els edificis que es construeixin tindran aïllament tèrmic

A partir del 27 d'octubre, tots els edificis que es projectin a Catalunya hauran de complir la nova normativa d'aïllament tèrmic dictada per la Generalitat. La disposició té per objecte garantir la majoria del confort tant a l'hivern

com a l'estiu i l'estalvi d'energia gràcies a una correcta climatització. Catalunya ha estat la primera comunitat autònoma que ha legislat sobre aïllament tèrmic.

La nova normativa —que substitueix a Catalunya la de l'àmbit estatal que data de 1976— incorpora els últims avenços en climatització, com l'energia solar, que són recollits explícitament. La disposició de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge divideix Catalunya en quatre zones climàtiques, depenent de l'emplaçament de la comarca i de la seva altitud sobre el nivell del mar.

La incineradora del Besós produeix el 50 per cent de l'electricitat que consumeix l'Ajuntament de Barcelona

La generació d'energia elèctrica en la planta incineradora de residus del Besós cobreix el cinquanta per cent del consum d'electricitat dels diferents serveis públics de l'Ajuntament de Barcelona. Totes les oficines administratives i departaments, el metro, l'enllumenat públic i els senyals semafòrics reben la mitat del seu subministre dels generadors elèctrics de la incineradora.

En la planta del Besós s'incineren totes les escombraries urbanes de Barcelona. Això representa en xifra de 500.000 tones anuals de deixalles amb una mitjana diària de 2000 tones.

ESPANYA

Es crearà una cadena autonòmica de ràdio a Andalusia

El Govern andalús ha encarregat ja els estudis de viabilitat d'una xarxa pública d'emissores de ràdio, després d'un llarg procés de negociacions amb l'ens públic RTVE perquè li fossin transferides les emissores de Radiocadena a Andalusia.

La manca d'èxit d'aquestes negociacions i la necessitat de reforçar la política informativa han dut el president andalús, José Rodríguez de la Borbolla, a prendre aquesta decisió.

Vuit seran les emissores que posin en marxa la Junta d'Andalusia durant l'any que ve, una a cada capital de província, encara que continuïn les negociacions perquè li siguin transferides les vint emissores que Radiocadena posseeix en territori andalús. Les converses entre la Junta i l'ens públic han xocat des del seu començament, fa més d'un any, amb el procés de fusió de les emissores de

Radiocadena amb Radio Nacional d'Espanya, la qual cosa dificultaria una solució diferent en el cas andalús.

L'acer inoxidable faria estalviar 1.500 milions a l'Estat

L'Estat podria estalviar més de 1.500 milions de pessetes anuals si substituís per acer inoxidable el cupro-níquel (aliatge de coure i níquel) amb què actualment es fabriquen les monedes espanyoles de curs legal, segons un informe de l'empresa Acerinox. L'informe assenyala que el cost del cupro-níquel, que s'ha d'importar necessàriament d'altres països, se situa al voltant de les 835,25 pessetes per quilo, mentre que la mateixa quantitat d'acer inoxidable costa 411,80 pessetes i només caldria importar-ne uns dels components.

La casa de la moneda ha presentat les seves objeccions, ja que això suposaria un cost suplementari, perquè molts serveis, com les cabines telefòniques o les màquines escurabutxaques s'haurien de readaptar.

El nombre real d'accidents laborals és superior a les estadístiques

Les estadístiques que ofereix l'Institut de Seguretat i Higiene en el Treball (INSHT) sobre accidents laborals s'han d'incrementar en un 25 per cent perquè es correspongui amb la realitat, segons el responsable del gabinet de salut laboral de CCOO, Àngel Carcoba. D'acord amb aquest judici, el sindicat estima que durant el primer semestre d'aquest any 690 treballadors han mort a causa d'accidents laborals. Per comunitats autònomes, Catalunya se situa a primera fila amb el 21,5 per cent del total. El segon lloc l'ocupa Andalusia, amb el 14,3 per cent. Madrid ve després amb el 10,8 per cent del total.

El procediment que segueix l'INSHT per comptabilitzar el nombre de sinistres laborals a tot l'Estat es basa en el comunicat oficial de l'accident. Aquest només s'atorga a treballadors amb dret a prestacions, que actualment és del 80 per cent del conjunt de la població laboral. D'una banda, el cens laboral no inclou les persones que treballen en l'economia submergida. D'una altra, Carcoba va manifestar que tampoc no hi eren inclosos els treballadors agraris i autònoms de l'àrea rural que van en cas d'accident al metge rural. Això és així perquè el volent que aquests metges estenen per fer-los ingressar als hospitals de la Seguretat Social no té validesa com a comunicat d'accident laboral.

Altres casos que tampoc no queden registrats a les estadístiques són els dels treballadors a qui es reconeix en principi el comunicat oficial d'accident greu, però que després d'un cert temps moren a causa de les lesions d'un accident anterior. Aquests no consten a les estadístiques de l'INSHT com a sinistres mortals.

MÓN

La Biblioteca Nacional de Mèxic tindrà una important col·lecció catalana

Els llibres catalans seran la col·lecció estrangera més important de la Biblioteca Nacional de Mèxic, donat que la Generalitat lliurarà 3.000 exemplars de les obres més significatives de la literatura catalana. Aquesta iniciativa ha estat gestionada i promoguda per l'Orfeó Català de Mèxic i té el suport del ministeri d'Educació d'aquell país i el departament de Cultura de la Generalitat.

La recopilació dels llibres possibilitarà un coneixement millor de la realitat del nostre país per part de la població mexicana, entre la qual hi ha 1.200 famílies catalanes.

Canadà condona els deutes dels estats africans de parla francesa

El govern canadenc va anunciar la seva decisió de considerar saldat el deute públic que set Estats africans francòfons tenen contractat amb l'Estat de Nord-amèrica. La decisió va ser presa coincidint amb la reunió de 38 delegacions francòfones a Quebec, que van demostrar la seva voluntat de convertir-se en un fòrum internacional.

Refugiats iranians són expulsats de Turquia

Segons denuncia Amnesty International més de 400 iranians que s'havien refugiat a Turquia tot demanant asil han estat retornats cap a Pèrsia on són greument amenaçats de tortura, empresonament i fins i tot d'execució. Entre els refugiats s'hi troben amb freqüència kurds, minoria nacional existent a l'Iran i que fa la resistència armada contra el règim de Jomeini. Molts dels refugiats entren tan sols de passada a Turquia esperant poder marxar a altres països que els vulguin admetre.

INSTITUT DE TEOLOGIA DE BARCELONA

CURS D'ESPIRITUALITAT 1987

ESPIRITUALITAT DE LA MISSIÓ: COM ÉSSER EVANGELITZADORS EN EL MÓN D'AVUI?

Prof. D. Joan Bestard, Vicari General de la Diòcesi de Mallorca i professor de Sociologia del CETEM (Centre d'Estudis Teològics de Mallorca)
Octubre: dies 26, 27, 28 i 29 (de dilluns a dijous)

LA VIDA CRISTIANA EN PABLO

Prof. P. Jaume Roig del Campo, S.I.
Novembre: dies 24 i 25
Desembre: dies 1, 2 i 9 (dimarts i dimecres de cada setmana)

L'ORACIÓ EN ELS NOSTRES TEMPS

- Tens esment de les seves dificultats per a superar-les?
- Coneixes els camins per establir una relació interpersonal amb el Tu Diví?

Prof. P. Josep M.ª Fondevila, S.I.
Novembre: dies 12, 19 i 26
Desembre: dies 3 i 10 (dijous de cada setmana)

HORARI

De les 7 a les 9 del vespre

INSCRIPCIONS

Secretaria de l'Institut de Teologia, a partir del 13 d'octubre de 1987, de les 6 a les 8.30 del vespre.

Diputació, 231 (edifici del Seminari).
Telèf. 254 1963 - 08007 Barcelona.

XLVIII VIATGE CULTURAL

AVÍS

L'excursió al Monestir d'Escornalbou que havia de tenir lloc el passat 4 d'octubre i que fou sospesa a causa de la inclement meteorologia, es farà, si Déu vol, el vinent dia 18 d'octubre. L'hora de sortida i la ruta anunciada són les mateixes.

Us hi esperem a tots!

Joan Pau II en l'obertura del Sínode dels Bisbes sobre el laïcat

"Hem d'escoltar els nostres germans i germanes seglars"

El Sínode dels Bisbes no podia començar millor: el Papa i els 232 bisbes que l'acompanyaran aquestes setmanes amb les seves reflexions sobre el laïcat s'han posat en camí sense que res, de moment, sembli entorpir o retardar la seva marxa.

Joan Pau II presidí el dijous, dia 1, la missa d'obertura del Sínode, amb una homilia molt esperada i escoltada amb gran interès davant de 38 cardenals, 158 bisbes i 56 sacerdots, que formen els anomenats "pares sinodals". En l'acte hi havia 60 laics d'arreu del món que participen com a auditors. La solemne Eucaristia se celebrà a la basílica de Sant Pere de Roma.

Joan Pau II presidí una solemne missa a la basílica de Sant Pere. Concelebraren amb ell 38 cardenals, quatre patriarques orientals, cent cinquanta-vuit bisbes i cinquanta-sis sacerdots (experts, delegats de la Unió General de Superiors Religiosos, membres de la Secretaria del Sínode). A la basílica hi havia, les auditories i auditors-seglars, invitats pel Papa. Alguns dels quals foren qui feren les lectures de la missa, les pregàries dels fidels i presentaren els dons en el moment de l'ofertori. L'espanyola Angeles Galino, directora de l'Institució Teresiana, llegí l'epístola corresponent.

Una massa de fidels, de tots els continents, ha participat en el ritu. La majoria eren pelegrins arribats a Roma per a aquesta circumstància. D'altres —com un grup d'espanyols de la regió llewantina— s'han trobat amb la sorpresa i han volgut ser-hi presents.

Respecte del Papa als pares sinodals

Joan Pau II, que ha participat en tots —menys un— els sínodes fins ara celebrats (com a arquebisbe i cardenal en quatre anteriors al del 1980 i com a Papa en els tres últims) valora fins el fons el seu significat per a l'Església.

La seva homilia és un exemple de respecte als pares sinodals i de fe en el Sínode. No ha volgut pronunciar cap paraula que pogués mediatitzar els debats. "Després del Vaticà II —digué— no hem

pogut donar compte de manera més conscient d'aquest vincle, d'aquest "lligar" que ens uneix a tots en el cos de Crist, que és al mateix temps poble de Déu... No hem pogut donar compte de manera més profunda d'aquest vincle que uneix dintre de l'Església persones de diferents vocacions".

En la perspectiva del Papa aquest Sínode sobre els laics en l'Església, la seva vida i la seva missió per a la salvació del món "serà un treball complex, impregnat sobretot d'oració, fet de llargues hores d'escolta i de diàleg, d'estudi i de reflexió, d'intercanvis i de recerques; treball compromès".

Després ha subratllat que de tots els racons han arribat aportacions laiques a aquest Sínode. Sobre el paper dels auditors "són —afegeix— com la imatge de tot el laïcat de l'Església. Són pares i mares de família, són membres d'associacions, de moviments espirituals, de consells pastorals; són economistes, polítics, enginyers, educadors, catequistes; persones pertanyents al món del treball, de la cultura, de la indústria, del món urbà i rural; porten, juntament amb el seu testimoni i aportacions personals el debat, la realitat autèntica del compromís dels laics en la missió de l'Església per a la salvació del món".

Continuarem informant sobre el Sínode en números posteriors.

Temences i esperances

El Concili va voler potenciar aquesta corresponsabilitat dels laics, però la seva funció és encara excessivament subordinada i marginal, la qual cosa significa que el Concili no s'ha aplicat encara suficientment.

Això és el que afirma el superior general dels Escolapis, el lleidatà Josep Maria Balcells, en un llibre en col·laboració publicat per l'editorial de l'Acció Catòlica italiana. A partir de la participació dels laics en els anomenats "Tres oficis" de Crist (sacerdot, profeta i rei), es pregunta: "És sacerdotal un poble que en la seva gran majoria actua encara com a espectador passiu en la litúrgia? És profètic un poble que té el deure d'escoltar la paraula però que de fet, té poques possibilitats de pronunciar-se

i de fer-se escoltar? ¿Participa de la reialesa de Crist, que, a causa de les imatges d'ovella i de pastor", interpretades de manera massa realista, està considerat en la pràctica només com a executor material?

Els teòlegs no poden faltar a la cita. Bruno Forte, un jove teòleg italià, molt estimat pels bisbes, ocupà pàgines senceres a la premsa italiana defensant la laïcitat com un valor cristià. La revista "Il Regno" ha tret al carrer un interessant número amb les opinions i expectatives crítiques amb relació al Sínode de Congar, Chenu i Schillebeeckx, tres grans teòlegs del Concili.

Alberto Monticini, ex president de l'Acció Catòlica italiana, exposa tres temences davant

el Sínode: la seva por que el concepte de laic i de la seva missió quedi excessivament petrificat, que es caigui en un bipolarisme endurit que diria: "Confiem el món als laics i mantinguem una Església ben clerical". Això aniria contra el Concili", diu Monticini, reproduït en les pàgines de l'òrgan de la DC. La seva tercera temença es que es vulgui utilitzar el laïcat com "el nou braç secular de l'Església".

El tema de la dona ocupa un lloc destacat. L'ordenació sacerdotal sembla exclosa, després de la presa de possessió del Papa en el seu viatge als Estats Units. Però sembla que hi ha sectors del Sínode favorables a plantejar la qüestió de la seva ordenació per al diaconat.

J.P.

Del viatge de Joan Pau II als Estats Units

Una trobada "professional"

El Papa va reservar pels bisbes de la Conferència nacional dels Estats Units, el discurs més llarg de tot el seu recent viatge: més de 7.000 paraules! D'antuvi va insistir sobre la importància de la "comunió", l'ecclesiologia de la qual és el centre del Concili. Cal referir-se "constantment" a aquest concepte de "comunió", ja que s'inscriu al cor de "l'autoconsciència de l'Església". El renovament de la vida catòlica volguda pel Vaticà II "depèn de la recepció autèntica de les institucions fonamentals" del Concili. D'origen diví, aquesta comunió arriba a tots els homes "sense distinció".

Després del Concili

"És evident que aquesta dimensió vertical de la comunió eclesial ha estat experimentada menys profundament per molts que, inversament, tenen un sentit agut de la seva dimensió horitzontal", diu Joan Pau II.

Referint-se a l'exposició del cardenal Bernardin, el Papa subratlla l'imperatiu d'una sola fe, d'un sol Déu, d'un baptisme, per arribar a "una única fidelitat a la Paraula de Déu". El Papa recomanà evitar "una visió purament sociològica"; vertical; de la comunió eclesial, ja que "en les Esglésies particulars i a partir d'elles existeix una sola i única Església catòlica" (*Lumen gentium*, 23). Tanmateix, afegí el Papa, "aquesta Església universal no pot ser concebuda com el conjunt de les Esglésies particulars". Aquests principis es realitzen en l'eucaristia, davant d'un mateix altar.

La col·legialitat

El passat mes de novembre, Joan Pau II havia escrit una carta als bisbes reunits a Washington, sobre la comunió. Va esmentar-la ara per recordar la dimensió "efectiva i afectiva" de la col·legialitat. Efectivament, segons el Vaticà II, la seu apostòlica vetlla per tal que tot allò que és diferent estigui al servei de la unitat (*Lumen gentium*, 13). El Papa va presentar, doncs, el seu ministeri de successor de Pere com un servei "global", ofert a totes les Esglésies particulars. Així el seu ministeri pertany a "l'essència interior" de cada Església particular.

Procurant no presentant-se com un germà sever, Joan Pau II va precisar: "Jo només desitjo estar al servei de tots els bisbes del món, obeint una responsabilitat específica de servir la unitat i la universalitat de l'Església, i de confirmar-vos en el vostre ministeri col·legial".

Després, comentant l'exposició de l'arquebisbe Quinn, el Sobirà Pontífex va continuar: "S'ha dit a vegades que un gran nombre de catòlics, avui, no s'adhereixen als en-

Abans del discurs del Papa, els cinc bisbes que varen parlar en nom de l'episcopat —monsensyor May (Saint-Louis), monsenyor Bernardin (Chicago), monsenyor Quinn (San Francisco), monsenyor Weakland (Milwaukee) i monsenyor Pilarczyk— no varen dissimular les seves inquietuds i els seus problemes. Monsenyor Quinn remarcà que els bisbes "no podien acomplir la seva tasca aplicant d'una manera no crítica les solucions formulades en el passat, als problemes 'diferents i nous d'avui'".

senyaments de l'Església sobre gran nombre de qüestions, sobretot en matèria de moral sexual i conjugal, sobre el divorci i els nous matrimonis. S'ha dit que alguns no accepten la clara posició de l'Església sobre l'avortament. S'ha revelat una tendència, entre certs catòlics, a ser selectius en la seva adhesió als ensenyaments morals de l'Església. Alguns sostenen que el desacord amb el Magisteri és de fet compatible amb el fet de ser bons catòlics i que això no constitueix un obstacle per rebre els sacraments. Tot això, exclamà el Papa, és un greu error, que representa un desafiament al magisteri oficial dels bisbes dels Estats Units i d'altres països".

Després va exhortar els bisbes a "guanyar el consens", sabent molt bé que proclamar l'Evangeli en la seva totalitat no és mai una tasca còmoda, ja que el mateix Crist és "signe de contradicció". En tot cas és "fora de qüestió" que l'adhesió al magisteri sigui modelada sobre les "actituds transformades per la cultura secular".

Bisbes ideòlegs

Pel que fa a la teologia, el debat ha de ser inscrit en "un context de fe", va insistir el Papa. Tot i donant el seu suport els que mantenen "un diàleg fecund amb els teòlegs sobre la legítima llibertat de recerca que és el seu dret", demanà als teòlegs de "reconèixer que el títol de teòleg catòlic expressa una vocació i una responsabilitat al servei de la comunitat de fe, i de sotmetre's a l'autoritat dels pastors". Per la seva banda, els bisbes americans han de "demostrar el caràcter innacceptable de la dissensió i de la confrontació com a mètode en el marc de l'ensenyament de l'Església". La via preconitzada és la d'un "apostolat de la formació dels esperits".

Quina influència exerceix l'Evangeli sobre la "complexa i variada" cultura americana? Joan Pau II confessa que és difícil respondre-hi. Els bisbes han de "guiar i encoratjar" els laics en la seva missió en el món. "El nostre servei de pastors —indica— no comporta cap estil autoritari. "Cal" escoltar i encoratjar, reptar i a vegades corregir. Ben segur que no es tracta de condemnar la societat tecnològica —afirma el Papa—, sinó sobretot d'exhortar el laicat a transformar-la des de dintre", segons l'Evangeli.

I l'emancipació de les dones? En el context agitat dels

Estats Units, el Papa abordà el problema remetent a l'encíclica *Pacem in terris* de Joan XXIII, que hi veia "un signe dels temps". Joan Pau II va afirmar: "L'Església proclama la dignitat personal de la dona, una dignitat idèntica a la de l'home. Aquesta dignitat ha de ser afirmada en el seu caràcter ontològic, fins abans de consi-

derar qualsevol de les missions específiques i exaltants que les dones tenen com a esposes, mares i persones consagrades". Joan Pau II ha assenyalat que el document *Familiaris consortio* "ja ha dit prou" sobre això.

I l'homosexualitat? Joan Pau II no va pas eludir l'espionosa qüestió. Va "encoratjar"

els bisbes en la seva pastoral de cara les persones homosexuals. Certament, ensenyar aquí la doctrina és una tasca "impopular per naturalesa", reconegué el Papa. A vegades, "la mateixa veritat difícil d'acceptar porta la gràcia i condueix sovint a una profunda conversió interior. Sigui quin sigui el problema individual dels cristians, sigui quin sigui el seu grau d'adhesió a la gràcia, sempre romanen dignes de l'amor de l'Església i de la veritat de Crist. Tots els homosexuals i les altres persones que s'esforcen per observar el precepte evangèlic de la castedat mereixen amor i encoratjament especials".

G.M.

PUBLICACIONS DEL SECRETARIAT INTERDIOCESÀ DE CATEQUESI DE CATALUNYA I LES ILLES

I/ CATEQUESI PARROQUIAL

Ptes.

El do de Déu 11.ª edició

Quadern de l'infant (Ed. cat. i cast.)

305

Llibre del catequista (Ed. cat. i cast.)

325

Caminem amb Jesús 9.ª edició

Quadern de l'infant (Ed. cat. i cast.)

600

Guia de pares i catequistes (Ed. cat. i cast.)

385

Hem vist el Senyor 9.ª edició

Llibre de l'infant (Ed. cat. i cast.)

200

Llibre del catequista (Ed. cat. i cast.)

325

Fem via amb Jesús 3.ª edició

Quadern del noi (Elaborat pel Secretariat de Girona) (Ed. cat.)

175

Llibre del catequista (Ed. cat. i cast.)

475

Jesús el nostre amic 5.ª edició

Llibre de l'infant (Ed. cat. i cast.)

580

Quadern d'activitats (Ed. cat. i cast.)

235

Guia de pares i catequistes (Ed. cat. i cast.)

325

Feliços els pobres 1.ª edició

Quadern d'activitats (Ed. cat. i cast.)

215

Llibre del catequista (Ed. cat. i cast.)

215

II/ CATEQUESI DE CONFIRMACIÓ

Aixeca't i camina (Catequesi i confirmació I) 2.ª edició

Llibre de l'adolescent (Ed. catalana)

725

Llibre del catequista (Ed. catalana)

650

Rebeu l'Esperit Sant (Catequesi i Confirmació II) 2.ª edició

Llibre de l'adolescent (Ed. catalana)

800

Llibre del catequista (Ed. catalana)

680

III/CATEQUESI D'ADULTS

Material d'Iniciació I (Ed. cat. i cast.) 2.ª edició

280

Itinerari de la fe (Ed. catalana)

210

IV/FORMACIÓ DE CATEQUISTES

Itinerari per a la formació de catequistes (Ed. cat. i cast.)

170

Company de camí, 3.ª edició (Ed. catalana)

280

V/COL·LECCIÓ "DOCUMENTS DEL S.I.C."

Educació de la fe i catequesi (Ed. catalana)

150

VI/ALTRES PUBLICACIONS

Fons bàsic per als catecismes de les diòcesis catalanes

Col·lecció "Ressò" (Ed. catalana), 2.ª edició

415

La catequesi de la comunitat

(Orientacions pastorals per a la catequesi a Espanya, avui).

Comissió Episcopal d'Ensenyament i Catequesi (Ed. catalana)

655

És amb nosaltres (Ed. catalana, vol. I, II, III i IV)

830

Celebrem l'Eucaristia, 1.ª edició (Ed. cat. i cast.) 1986

190

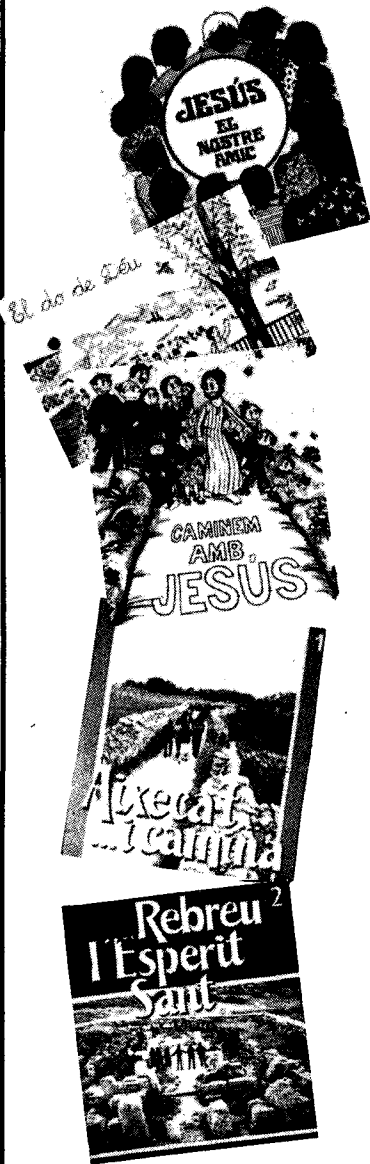
Col·lecció "Vida cristiana" 1.

Diccionari de Catequística (Editorial CCS-Madrid) (Ed. catalana) 6.160

DISTRIBUCIÓ: Centre de material catequètic

C/. Talamanca, 5-7. Tel. (93) 872 15 43

08240 MANRESA (Barcelona)

BARCELONA

Facultat de Teologia de Catalunya. Inauguració Oficial del curs. Commemoració del XX Aniversari de la Facultat.- Tindrà lloc el proper dia 14 d'octubre, amb els següents actes: A 2/4 d'11, Celebració de l'Eucaristia. A les 12, Acte Acadèmic: -Salutació i Memòria, a càrrec del Dr. Antoni Matabosch, Degà-President de la Facultat de Teologia de Catalunya.- Lliçó inaugural sobre el tema: "Fe i Cultura al nostre temps", a càrrec del Dr. Josep M. Rovira i Belloso.

Centre d'Estudis "CRISTIANISME I JUSTÍCIA".- Organitza un curs sobre: PRAGMATISME POSTMODERN O SOLIDARITAT? És una reflexió sobre la situació de la Societat (àmbits Món, Europa, Espanya, Catalunya), i de l'Església. Professors: L. de Sebastián, J.N. García-Nieto, J.I. González Faus, J. Vives, X. Alegre, J.M. Rambla i altres. Els dijous, del 22 d'octubre al 17 de desembre, de 19,30 a 21,30, a Roger de Llúria, 13. Per més informació adreçar-se a la recepció de Llúria, 13, els dies feiners.

Federació de Cristians de Catalunya.- XXV Aniversari monòlit FJC a Montserrat. Diumenge, dia 18 d'octubre a les 11 del matí en el Monestir. Presentació i informació

del VII Congrés de Solidaritat Mnr. Òscar Romero al Brasil (12-19-VII-87). Tindrà lloc el dia 14 d'octubre, a les 19.30, a Roger de Llúria, 13 (Jesuïtes). Col·loqui. Breu anunci de les activitats que el Comitè Oscar Romero de Barcelona té previstes per al curs 1987-1988.

Seminari de Barcelona.- Concurs de Cartells. "Dia del Seminari" 1988.- Els Seminaris de Catalunya i Balears han convocat per tercer cop un concurs obert de cartells per a la campanya vocacional del Dia del Seminari 1988. Com cada any els premis estan dotats de quantitats que oscil·len entre 100.000 ptes. el primer i 25.000 el tercer. Trobareu les bases del Concurs a la porteria de l'edifici del Seminari, c/. Diputació, 231. El termini per a presentar els exemplars és el dia 1 de desembre de 1987.

Catequesi i celebracions vocacionals.- El Seminari Major de Barcelona ha publicat un llibret de Catequesi i celebracions vocacionals, on hi ha temaris i esquemes de catequesi adients a les diferents edats. Hi ha també alguns testimonis que ens mostren l'itinerari de la seva crida. Aquest llibret vol ser una ajuda a la catequesi. Trobareu exemplars al Secretariat de Catequesi de Barcelona, al Seminari Con-

ciliar.

CONCERT D'ORGUE.- Ens plau invitar-vos al CONCERT D'ORGUE, que Heinrich GURTNER, organista de la Catedral de Berna, donarà a Santa Maria de Gràcia (carrer de Gràcia, Barcelona), el dimarts dia 27 d'octubre de 1987, a les 9 del vespre. Aquest recital és patrocinat per la Fundació Suïssa de Cultura "Pro Helvetia", sota els auspicis del Consolat General de Suïssa a Barcelona. L'entrada és gratuïta.

MOVIMENT DONES D'A.C.- Dimecres, dia 14 d'octubre, a les 5,15 en punt de la tarda, a Llúria, 7, inauguració del curs 1987-88 on Mn. Carles Soler i Perdígó, pvre. farà una profunda reflexió sobre l'apostolat dels laics del Concili Vaticà II, capítol VI "La Formació Apostòlica". És obert a tothom.

Es prepara el II Congrés de professors cristians.- El proper dia 20 d'octubre, a les 7 de la tarda, en el Seminari Conciliar, c/. Diputació, 231, 08007 - Barcelona, se celebrarà una conferència preparatòria del II Congrés de Professors Cristians, a càrrec de Conxa Solana, Secretaria General del Consell General de l'Educació Catòlica.

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

MASIA es lloga part per petita granja o similar prop Manresa a 6 km. poble. Lloguer reduït. Planas, Princesa, 53. Tel. 319 71 84.

SOLTER 43 anys desitja conèixer senyoreta. Fins matrimonials. Tel. 422 48 48.

SOLTERA 26 anys vol casar-se noi 26 anys en amunt fins 40. Ap. 23.174 Barcelona.

MESTRA soltera i catòlica, 29 anys vol conèixer nois i noies fins amistosos, Apartat 588. (25080) Lleida.

SRA. SOLA desitja Srta. sols dormir zona P. St. Joan-Sedeta. Tel. 257 91 69 de 8 a 9 matí.

TAXISTA fadrí 40 anys desitja conèixer fadrina no fumadora fins matrimonials. Tel. 410 01 66.

ES LLOGA habitació a senyora. Ambient cristià. Demano informes. Tel.: 253 14 41 de 8 a 10 del vespre.

SRTA. MESTRA busca habitació tranquil·la i cèntrica, preferentment Eixample, sols dormir. Casa Sra. sola. Tel. 300 87 27.

COMPRO el "LLIBRE D'OR DEL ROSARI A CATALUNYA" d'en Valeri Serra. Imprès a Barcelona i estampat a Vilanova. Truqueu al 317 67 23 de Barcelona o escriviu a l'apartat 5579 de Barcelona.

CORRESPONDÈNCIA amb nois i noies 21-24 anys desitja Laura Guirado, Jaume I, 2, 5.º 2.ª. 43005 Tarragona.

ENSENYAMENT de Tall i Confecció Sistema Martí. Especial empleades de la Llar. Zona Sagrada Família. Tel. 322 78 90.

LLOGO Habitació sols dormir zona Balmes-Aragó. Confort. Tel.: 785 81 04.

SANTA MARTA Servei a domicili de ATS, INFERMERES, PUERICULTORES, AUXILIARS. Informes: Tel.: 245 37 58.

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial
Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric i psicològic
Informació: 215 69 77 de 12 a 14 hores

VENDES

VENDA DE XALET I APARTAMENTS en els millors indrets de l'Escala (Costa Brava). Preus interessants.
FINQUES GUANTER (A.P.I.) Avinguda Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72.

PROFESSORS CRISTIANS DE CENTRES NO CONFESSIONALS

Arran de les **Trobades de Pasqua 1983** organitzades pel Secretariat de l'Escola Cristiana, es va crear el grup de professors cristians a centres no confessionals d'ensenyament mitjà.

L'objectiu principal de les nostres reunions era, inicialment, tractar els problemes que se'ns presentaven en intentar expressar la nostra experiència d'Església i posar en pràctica la nostra missió evangelitzadora, i animar-nos mútuament a compartir els compromisos i les responsabilitats que comporta ser Església en el nostre centre de treball.

La consecució d'aquest primer objectiu ens en va plantejar d'altres no menys importants:

- expressar amb valentia el que creiem
- exigir-nos una constant actualització
- avivar la nostra fe.

Per a assolir els esmentats objectius durant dos anys hem organitzat conferències a càrrec de persones qualificades, completades amb lectures sobre diversos temes d'actualitat i temes referents a la joventut. Al mateix temps ens hem anat marcant uns objectius operatius amb visita a la nostra actuació amb els alumnes, i col·laboració amb els companys, amb resultats molt satisfactoris.

Seguint aquesta línia, el curs 1986/87 l'hem dedicat a l'estudi del tema general del II Congrés de Professors Cristians, que se celebrarà a Madrid els dies 5 a 8 de desembre d'aquest any.

Ens reunim un dissabte al mes, generalment, el segon, al Centre Passatge, Passatge Mercader 13, Barcelona 08008, on estem oberts a acollir qualsevol professor d'Ensenyament Mitjà en centres no confessionals que compareixi els nostres objectius.

CAP ADMINISTRATIU-COMPTABLE

2.000.000-2.500.000 Ptes. brutes.

Es tracta d'una petita empresa del sector editorial. Cerquem una persona (pot ser home o dona), que pugui responsabilitzar-se, tant de l'administració pròpiament dita, com de la tresoreria i la comptabilitat. Cal que estigui habituat a treballar amb ordinador i pugui donar referències completes. L'horari és de matí i tarda amb una possible flexibilitat.

Interessats escriure a mà donant el màxim de detalls a:

Balmes 123, 3er 2ª - 08008 Barcelona, indicant la Ref. 43.711 de R.F.

ESTEVE SERRA PICOLA

Assessor d'Inversions

- Renda fixa, un 15% brut, a un any (mínim 100.000 ptes.) interessos trimestrals
- Borsa, un 25% net, anyal (mínim 1.000.000 ptes.)

Adreça: Princesa, 20, pral. 1.ª - 08003 BARCELONA
Tel. 93 / 315 11 74
Telex: 93.377 TXSE E
DNI 39.289.181

PER PRIMERA VEGADA, DES DEL CONCILI VATICÀ II, ÉS A L'ABAST DELS FIDELS DE PARLA CATALANA EL

MISSAL FERIAI

EN EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

Amb els textos eucològics i lectures de les misses de totes les festes de l'any, de les celebracions del Propi dels sants, de les misses del Comú, rituals, per diverses necessitats, votives i de difunts. Ordre de la missa amb les pregàries eucarístiques del Missal romà, la pregària V (del Sínodo suís), les de reconciliació i d'infants.

De venda a les llibreries

Format, 11 x 17 cms. - 2.208 pàgs. paper bibloprint - Imprès a dues tintes Enquadernació de simil·pell - P.V.P. (amb IVA), 5.150 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A - Mallorca, 87 i 89 - 08029 BARCELONA

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a

CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. Zon. 08007 - Barcelona

NOM

ADREÇA

POBLACIÓ Tel.

PREU LÍNIA SETMANES

-----	100 pts.
-----	200 pts.
-----	300 pts.
-----	400 pts.
-----	500 pts.
-----	600 pts.
-----	700 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA, carrer València 244, Zon. 08007 - BARCELONA

GIRONA

Com a necessitats urgents assenyalava la drogaaddicció, la prostitució i la delinqüència

El Consell Pastoral vol accentuar la diocesaneïtat i la catalanitat

GIRONA.— El Butlletí de l'Església de Girona ha publicat el resum de l'última reunió celebrada pel Consell Pastoral Diocesà que està integrat per sacerdots, religiosos i seglars. El tema central de la trobada fou el de la "Dessacralització" de la societat actual.

Per això el Consell es plantejava els valors evangèlics que la nostra Església diocesana hauria de desvetllar més avui, "redescobrint la novetat de l'Evangeli, els seus valors nous i no solament el què cal fer de nou". Concretament, es tractaria de redescobrir els valors propis de les Benaurances.

Això ha de portar a "la pregària personal i la reflexió comunitària de l'Evangeli com a expressions de la dimensió espiritual de l'home, en un món que prescindeix de la fe o que pot tendir a apuntar-se, per exemple, a tècniques orientals". A més, el Consell assenyalava "la preferència especial pels pobres i la valoració i atenció a la persona concreta, a l'exemple de Crist". Davant de la situació de la societat actual, el Consell de Pastoral demana "més consciència de l'Església diocesana com a comunitat de fe o de creients en Jesucrist, amb una identitat pròpia". Concretament, el Consell afirma que "la catalanitat ha de ser el signe d'identitat" i més endavant proposa que s'accentui "la diocesaneïtat i la catalanitat".

Més intervenció dels laics

Igualment es van proposar certs valors i actituds com a prioritaris en la vida de l'Església diocesana

"Cal deixar-se interpel·lar pels valors que la societat dessacralitzada demana a l'Església: llibertat, democràcia, paper de la dona, igualtat, valoració de la qualitat de vida, etcètera"

"immersed en una realitat social secularitzada". Així es proposa "la presència de laics compromesos en el pluralisme del món d'avui (món de l'ensenyament, dels mitjans de comunicació, de la sanitat, etc.) i fer costat a aquesta presència com un servei al Regne, posant-hi més l'accent que no pas en els serveis estrictament intraclesials".

A més el Consell diu que cal "deixar-se interpel·lar pels valors que la societat dessacralitzada de-

mana a l'Església: llibertat, democràcia, paper de la dona, igualtat, valoració de la qualitat de la vida, defensa de l'ecologia, etc." També diu que cal "interpel·lar la societat dessacralitzada des dels valors eclesials: preferència pels pobres, atenció als aturats, drogaaddictes, infants, divorciats, etc."

A la pregunta que es feren els grups de treball sobre les necessitats més urgents i noves marginacions en la nostra societat, es posà

en primer terme "la problemàtica social de la drogaaddicció, la prostitució i la delinqüència". També s'assenyalà "l'ajut a les mares solteres, l'atenció als malalts incurables i als ancians rebutjats per la família, la solució dels mendicants, la presència de l'Església en el món penitenciari, etc."

Per últim, el Consell demana la creació d'un centre d'orientació familiar per ajudar les situacions familiars problemàtiques. Per la seva part, el bisbe monsenyor Jau-

me Camprodon que va assistir a les reunions va demanar al Consell que en la propera reunió es fes una selecció d'aquestes problemàtiques i es preguntés sobre la forma d'atendre-les concretament.

Ha mort mossèn Joan Tura

Mossèn Joan Tura i Roca ha mort a la parròquia de Castellfolit de la Roca d'on era rector des de feia quinze anys, després d'una llarga i irremeiable malaltia. A més de la parròquia de Castellfolit, mossèn Joan Tura regentava les d'Oix, Sant Miquel de Pera i Talaixà.

Havia nascut a Vilanna el 14 d'abril de 1930 i va estudiar la carrera sacerdotal al seminari de Girona des dels onze anys. Ordenat el juliol del 1953 va ser nomenat vicari de Llagostera i tres anys després ecònom de Pedret i Marsà. Posteriorment fou nomenat coadjutor de la parròquia del Mercadal de Girona, i ecònom de Cartellà i encarregat de Montcalp i Sant Medir. Entretant, també treballava com a notari-secretari a la cúria diocesana. Finalment el 8 de juny de 1972 era nomenat regent de Castellfolit i encarregat de les altres parròquies ja esmentades.

A més del seu zel sacerdotal que el portà entre altres activitats a organitzar un pessebre vivent quan era ecònom de Cartellà i també a Castellfolit, mossèn Joan Tura havia demostrat d'estudiant posseir unes qualitats excepcionals pel joc de futbol, al qual va renunciar per seguir la seva vocació sacerdotal.

M. CABALLÉ

ESGLÉSIA I ESCOLA

Milers de milions a l'Església?

L'últim dissabte de setembre vaig tenir ocasió de seguir part del programa "Informe semanal", de TVE. En aquell moment informaven sobre el mal anomenat "impost religiós" i, com és propi d'aquests programes, oferien imatges relatives al tema. En aquest cas, capellans i més capellans, tots "ensotats". I, de tant en tant, bisbes i cardenals presidint cerimònies religioses, fidels pregant devotament al temple i façanes de catèdres.

Em preguntava: Aquesta és la imatge de la nostra Església? Quina és la imatge que TVE vol que els ciutadans tinguem de l'Església espanyola?

La idea em semblà molt clara: els diners que l'Estat recaptarà per mitjà de l'impost religiós serviran per vestir i alimentar capellans i organitzar actes de culte. Perquè l'Església no és més que això.

En alguns moments va intervenir el responsable de la gestió econòmica de la Conferència Episcopal Espanyola, i va dir el que havia de dir en relació amb aquest tema. Inútil. Sabem prou bé que una imatge val més que mil paraules.

Per acabar-ho d'arreglar, després del "capellà" apareixia a la pantalla un "teòleg" que li esmenava la plana. Genial.

I ara, la informació que motiva aquesta reflexió.

En un moment determinat, la locutora va donar xifres: a més a més dels milions que

l'Estat posarà a disposició de la Conferència Episcopal, cal recordar que cada any destina milers de milions a les escoles religioses.

S'ha entès bé? Aquests milers de milions, l'Estat també els dóna a l'Església, a més a més dels altres.

Però quina manera d'informar és aquesta? Els hauria de fer vergonya. L'Estat, gestor dels diners de tots els ciutadans, té l'obligació de finançar l'exercici del dret de tothom a l'educació. I aquest dret s'exerceix a tot tipus d'escoles, públiques i privades, catòliques i no catòliques. Els diners dedicats a les escoles retornen als ciutadans, creients i no creients, en forma de servei públic de l'educació. Quines ganes de barrejar les coses!

Amb els criteris de TVE, si hem de comptabilitzar com a "donats" a l'Església catòlica tots els fons públics que van a parar als catòlics del país d'una manera o altra, també hauríem de tenir en compte el tant per cent corresponent del pressupost d'obres públiques (hi ha catòlics que les utilitzen!). I, per què no?, també els dels altres Ministeris, inclòs el de Defensa. Aquest, ¿no defensarà també els catòlics espanyols si un dia ens ataquen els Estats Units? O bé els russos?

És evident que el país necessita una altra televisió. La pública no ens serveix.

FRANCESC RIU

Dues paraules als mestres cristians

Tinc el costum, i vull mantenir-lo, de dedicar als mestres una carta del Full en iniciar un nou curs escolar. La vostra noble labor reclama l'atenció del bisbe i com a mestres cristians que sou, el bisbe us deu suport i atenció.

Eguany em centraré en dos punts:

—La renovació permanent. Guardeu-vos de caure en la rutina. Suposo que és una de les temptacions del mestre quan fa anys que explica els mateixos temes: repetir el disc. Vosaltres sou els mateixos, coneixeu els passos pedagògics i us sabeu les reaccions dels alumnes, cert. Però els alumnes cada curs són nous i si són els mateixos del curs passat, es troben en una etapa nova de la seva vida. Per llei de creixement estan oberts, espectants a la novetat.

La formació permanent i l'actualització constant s'imposen i, encara més, la il·lusió renovada cada dia.

—El vostre treball formatiu es troba interferit per un altre magisteri, més poderós que el vostre. Em refereixo a la televisió. Enrasat, durant la setmana algun noi passa més hores davant la televisió que a l'aula. A part d'algun programa educatiu, que no són els més, la televisió i el "vídeo" són un recurs per a molts pares perquè la mainada a casa tingui el temps ple i no faci soroll.

Amb això la formació que dóna l'escola se'n ressent. Tanmateix hi ha un element que la televisió no dóna ni pot donar i que, no obstant, l'educand necessita com el pa que menja: és la relació personal i afectiva mestre-alumne. Si no existeix, l'alumne quedarà mancat de quelcom essencial en el desenvolupament de la seva personalitat.

Si remarco la relació afectiva i personal mestre-alumne és perquè, a més de la seva importància i de ser insubstituïble per mitjans tècnics, està en el nucli de la vocació del mestre cristià, com hi està la vostra relació personal amb Déu.

Parleu amb Déu dels vostres alumnes abans de parlar-los de Déu; reflexioneu davant d'Ell sobre els vostres plans i la vostra actuació. En definitiva Ell és el Mestre, el veritable expert en humanitat.

Amb afecte i amb desig d'un bon curs.

JAUME CAMPRODON
Bisbe de Girona

TARRAGONA

El Consell Diocesà de Pastoral passa revista a les activitats del curs

Progressisme i família

No és la primera vegada que comento el tema del progressisme. Si hi torno avui és perquè tot sovint se'ns enfronten plantejaments amb els quals no hi puc estar d'acord i em sembla que val la pena d'intentar aclarir conceptes perquè, si ho aconseguim, tots hi sortirem guanyant.

La família és una institució molt antiga que ha reportat incalculables beneficis a la humanitat. Un home i una dona posen llur vida en comú basant-se en l'amor mutu i recíproc. Fruit d'aquest amor són els fills que, en el si familiar, creixen envoltats d'amor, de respecte, atencions i tots els elements mínims necessaris per a esdevenir uns adults responsables, equipats per a fer front a la vida.

La família, normalment, com que no és un objecte petri i monolític, sinó una societat formada per diverses persones humanes, per molt tradicionalista que sigui cada una d'aquestes persones, sempre ha estat més o menys progressista. Tots els fills han tingut idees noves per perfeccionar els sistemes que havien rebut dels pares, tant en el camp de les relacions familiars com en les relacions socials, en els mètodes de treball o en els principis pedagògics o polítics. I això és el progrés que ha fet evolucionar el món, un any rera l'altre, a cop de generacions, d'experiències, de diferències generacionals i petits conflictes.

Si mirem enrera, constatarem que en tots els nivells i en tots els sectors, des de fa segles i més segles, no s'ha parat de progressar. I, per poc que hi pensem, comprendrem que mai, ningú, no ha pretès paritzar el progrés sinó tot el contrari, perquè tothom, sempre, ha aspirat al perfeccionament, a la millora, al progrés.

És molt fàcil, avui, titllar de retrògrada, d'immobilista, d'antiquada una persona prudent que, abans de fer un pas endavant, es vol assegurar de no trobar-se en fals. És molt fàcil, però la major part de vegades no és pas just.

Després de tants anys d'estudis, d'experiències i de vivències, un dia podem admetre que cal donar un cop més fort de timó, però difícilment podran convèncer-nos que el que cal és trencar-ho tot, desfer-ho tot, destruir la família i començar a viure com a bestioles de granja.

ANTONI MUNNÉ i TOMAS

S'OFEREIX

Mestra de 22 anys (recuperacions, ajuda a l'escola,...) amb DEI, Català i monitor de lleure. Tel. 317 64 00 (Carme).

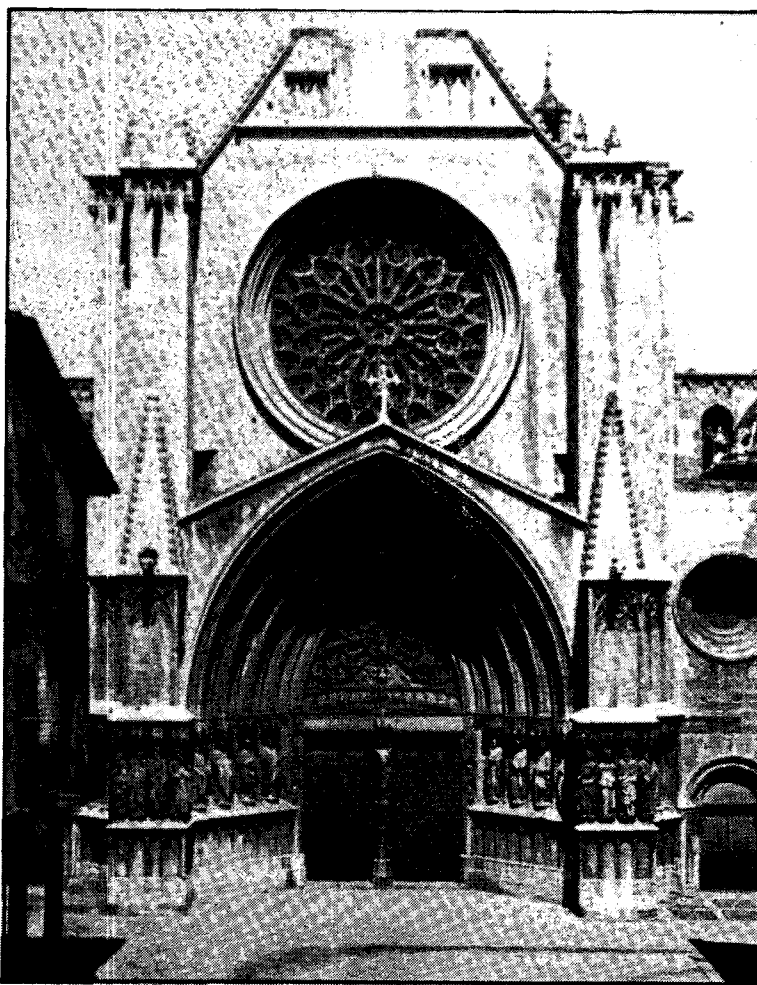
"Tots som uns al servei dels altres"

TARRAGONA.— Recentment, es va celebrar el Ple de Consell Diocesà de Pastoral, que presidit pel arquebisbe, Dr. Ramon Torrella i Cascante, es va perllongar en les seves tasques durant tota la jornada, a la casa d'exercicis de la Selva del Camp.

A 2/4 d'11, segons l'ordre del dia, es va començar la sessió de treball amb una pregària. Tot seguit l'Arquebisbe es va dirigir a tots els presents emprant paraules de sant Agustí: "Amb vosaltres sóc cristià, per a vosaltres sóc Bisbe. Tots som uns al servei dels altres". Continua dient, entre d'altres paraules de benvinguda, "...hem rebut el carisme d'un servei especial de treball per l'Església". Per acabar va dirigir-se als consellers "Qui fa créixer la llavor és l'Esperit... si l'Esperit ens treballa per dins, aconseguim viure més conjuntament, ben disposats, amb actitud de diàleg, d'escoltar paraules dels altres."

Tot seguit va ser Mn. Miquel Barbrà, Vicari Episcopal de Pastoral Diocesana, qui va presentar l'ordre del dia. El Dr. Torrella va informar sobre la vida a la nostra Diòcesi. Va comentar la seva primera visita Pastoral a l'Arxiprestat de Sant Martí de Maldà; éssent la seva impressió molt profitosa, com a Pare i Pastor "que coneix les ovelles i elles el seu Pastor". Va encoratjar que l'Església sigui més conforme amb l'Evangeli.

A continuació va comentar el nou Ordenament Diocesà i el Nou Consell de Direcció i la seva reestructuració, creant la Vicaria de Pastoral Diocesana. Tot seguit va donar una visió real de la situació de les vocacions a la nostra Església Diocesana. Segons indicà podria ser bo de crear un Seminari Interdiocesà de Catalunya. El Senyor Arquebisbe va deixar molt clar que no és pas una imposició des de Roma, sinó un resultat d'estudis fets arreu de l'Església. Per acabar la seva intervenció, va comentar les seves paraules de temps enrera, quan va comunicar que voldria que Tarragona tingués Sí-

L'església tarragonina seguirà amb atenció els treballs del Sínodo.

node. Es veu convenient fer una consulta ampla a tots els nivells. Cal saber quin tipus de Sínodo. Que fos realista, amb 3 o 4 temes i amb objectius concrets. Caldrà constituir una comissió i fer un projecte, perquè abans de final de curs es pugui presentar i demanar el parer sobre el mateix projecte. En les votacions per elegir el nou membre de la Permanent del Consell i un cop mesurats tots els possibles candidats, va ser elegit Mn. Joaquim Clavé, Arxiprest de Tarragona Centre.

Després d'un descans per dinar, el Ple es va tornar a reunir i va ser Mn. Josep Bofarull, Delegat

de Catequesi, qui va presentar l'avui de la Catequesi d'adults a la nostra Diòcesi.

Mn. Miquel Barbrà, va continuar la jornada de treball amb la presentació del tema de consulta "El Consell Pastoral Parroquial". Tant sobre el tema de Catequesi d'adults com sobre els Consells Parroquials, es va demanar el parer a tots els membres del Ple, que un cop resumits seran tema d'estudi i reflexió a la Comissió permanent. Tots els membres van rebre un dossier sobre 18 Organismes Diocesans més directament pastorals, i la seva tasca que es-

tan desenvolupant.

La sessió consultiva del Consell va acabar-se amb una missa presidida per l'Arquebisbe i concelebrada per diversos preveres diocesans. D'entre d'altres compromisos es va acordar de fer un seguiment del Sínodo de Roma i en la propera reunió del Consell Diocesà, com poder posar a la pràctica les seves conclusions a la nostra Arxidiòcesi.

Oberta la matrícula a l'Institut de Teologia

El dimarts, dia 6, l'Institut de Teologia de Tarragona recomençà les seves activitats acadèmiques, programades per aquest nou curs 1987-1988. Com sempre, les classes s'impartiran dimarts, dimecres i dijous, a partir de dos quarts de vuit del vespre.

Tot i que és de desitjar que els alumnes es matriculin com a ordinaris, l'Institut admet alumnes "extraordinaris", que són els que no poden cursar totes les assignatures del curs acadèmic, sigui perquè només disposen d'un o dos dies a la setmana per a assistir a les classes, sigui perquè no disposen de les tres hores vespertines que duren les classes (la primera, de dos quarts de vuit a un quart de nou; la segona, d'un quart de nou a les nou, i la tercera, d'un quart de deu a les deu). A més és possible que hi hagi persones interessades a cursar unes determinades matèries i no pas la seva totalitat.

Recordem una vegada més la conveniència de cursar els estudis teològics per tal d'obtenir el títol adient per impartir l'ensenyament de la religió a les escoles; però també recordem la conveniència d'aquests estudis per tal d'aprofundir en la fe, sobretot a les persones amb responsabilitats pastorals.

El període de matriculació és la setmana anterior al començament de les classes, però l'Institut deixa oberta la matrícula fins al dia 15 d'octubre. La seu de l'Institut és al carrer Méndez Núñez.

FETS I CRITERIS

El Pare Gabernet

El 13 de setembre propassat moria el Pare Gabernet. L'endemà, dilluns, vaig assistir als seus funerals a la Casa dels Jesuïtes de Sant Cugat. Fou una celebració sobria, senzilla i amb un to de joia espiritual. Un bon nombre de jesuïtes, de religiosos i novícies, d'amics i de familiars hi participaren.

¿Qui era el Pare Gabernet? Havia nascut l'any 1921 a Gra (Lludria, diòcesi de la Seu d'Urgell). L'any 1940, amb altres tres joves, entrà al noviciat dels jesuïtes a Veruela. Estudià teologia a Sant Cugat i s'ordenà el juliol de 1953. Treballà en l'ensenyament i en l'apostolat a Raymat i a Lleida. De 1969 a 1977 fou professor de Teologia bíblica del Nou Testament a Sant Cugat.

Bon coneixedor de la nostra llengua, treballà assíduament a la Comissió interdiocesana per a la versió dels textos litúrgics al català.

Des del 1977 fins uns mesos abans de la seva mort visqué a la residència del carrer Palau, dedicat a ministeris i a escriure. Direcció espiritual de religiosos i confessions a la Catedral de Barcelona.

Es dedicà a escriure biografies de gent de la nostra terra, que s'han distingit per la

seva santedat. Així la biografia de sant Pere Claver, del beat Enric d'Ossó, fundador de les religioses de la Companyia de Santa Teresa. També la biografia de la mare Caterina Coromina, fundadora de les Josefines de la Caritat, de Vic, un volum de quasi 500 pàgines.

El P. Gabernet, tot i saber que tenia càncer, aplaçà l'operació desitjós d'acabar la biografia del Dr. Torras i Bages i de deixar altres coses endegades. El juny d'enguany es publicava el llibre "Josep Torras i Bages, Bisbe de Catalunya".

El vaig llegir durant les meves vacances d'estiu i el dia 18 d'agost vaig visitar el P. Gabernet, que es trobava ja molt malalt a l'infermeria de Sant Cugat. La visita fou molt breu per no cansar-lo. El vaig felicitar per la biografia del Dr. Torras. Somrigué i em digué que ell només esperava passar el pont per a l'altra vida. Em demanà la benedicció i la hi vaig donar amb aquestes paraules: "Que el Senyor et concedeixi el do de la pau, de la joia espiritual i l'esperança de la vida eterna, millor dit la mateixa Vida eterna". En els seus llavis es reflectí un lleuger somriure i un "gràcies", pronunciat amb veu

molt baixa.

Els jesuïtes sempre han tingut personalitats cèlebres, grans científics i famosos professors; també molts de sants, i no els han mancat mai persones que han treballat molt i que han fet molt de bé sense fer soroll. El P. Gabernet és d'aquests últims. Treballador, senzill, amable, agraït, donat sempre als altres.

El darrer llibre que escrigué, "Josep Torras i Bages, Bisbe de Catalunya", és un regal per a tot el nostre poble. El Dr. Masnou, bisbe emèrit de Vic, en digué en la seva concisa presentació: "és un treball biogràfic seriós, llegible i a l'abast de tothom".

No dubto que el P. Gabernet contribuirà, amb la seva darrera obra, a fer conèixer el Bisbe Torras i Bages, personatge de tanta alçada de la nostra terra i de tanta importància en la història de Catalunya.

Per tantes i tantes coses; però principalment per aquesta última, deixo constància del meu agraïment al P. Gabernet.

RAMON TORRELLA i CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat

URGELL

Tot comentant el possible impacte del projecte "Lumen 2.000"

Monsenyor Martí exhorta els cristians a ser presents en les tasques televisives

LA SEU D'URGELL.— Monsenyor Joan Martí, de retorn de Quito, on ha assistit als Congressos Mundials de les Organitzacions Catòliques dels M.C.S., ha comentat la presència actual que l'Església té en el cinema, la ràdio i la televisió, i ha informat sobre els projectes de futur en aquest camp.

La darrera setmana de juny van celebrar-se a Quito dos Congressos sobre la presència de l'Església en el cinema, la ràdio i la Televisió; hi assistiren 325 delegats de 85 països, l'Església Espanyola estava representada per monsenyor Joan Martí, President de la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social. El tema de les jornades d'estudi era: "Cultures, Mitjans de Comunicació Social i valors evangèlics".

Els congressistes van signar un document en el qual demanen al Papa Joan Pau II que programi un Sínode de Bisbes sobre el tema dels Mass Media i l'Evangelització.

Una Església electrònica

La notícia més sorprenent

dels Congressos, però, sorgí a propòsit del projecte "Lumen 2000". Segons aquest programa dues personalitats catòliques, adinerades, l'una d'Holanda i l'altra de Dallas, intenten posar en òrbita un satèl·lit a Llatino-Amèrica, un altre a Europa i establir una xarxa de televisió a Filipines amb finalitat exclusivament evangelitzadora. Amb els dos milionaris, enamorats de les comunicacions modernes, hi col·laboren importants personalitats i institucions de l'Església Catòlica. Els defensors del projecte fonamenten la seva tesi en la importància que actualment tenen els mass media en l'home d'avui i en altres fets que aconsellen el projecte. Les sectes, sobretot a Amèrica porten a terme una tasca proselitista que capta moltes persones joves i empenen uns mitjans que anul·len la llibertat de les

persones amb poca informació en aquest camp. Una presència qualificada de l'Església en els mitjans de comunicació social l'aconsella també, segons els defensors del projecte, la progressiva descritianització d'Europa. Naturalment l'Església ha d'emprar sempre els més moderns mitjans d'evangelització.

El projecte del satèl·lit de l'Església també va tenir a Quito els seus adversaris. Alguns sectors dels congressistes van mostrar-se crítics amb un programa que, segons ells, podria convertir-nos en una "Església electrònica", en la qual el pes de la tècnica podria esvair la influència de la persona humana. Això suposaria també, segons aquests sectors crítics, la imposició d'un estil universal en el moment històric de la prevalència de la inculturació local.

Monsenyor Martí ha informat, d'acord amb el contingut dels Congressos de Quito, que "la Televisió ha passat a ser el més important mitjà si ens atemem a l'impacte popular". I exhorta els cristians a ser-hi presents.

Ràdio i cinema

La Ràdio és el camp on l'Església té més incidència. "Aquest és el camp en el qual som més forts", escriu monsenyor Martí. A Espanya la COPE disposa de més de 100 emissores.

En referència al cinema monsenyor Martí cita les paraules de Zanussi, el més important director actual de cinema religiós: "El missatge espiritual no troba un lloc fàcil". El Bisbe subratlla: "El misteri religiós, un missatge que interpel·li, destorba". Els congressistes, però, van qualificar ben positivament alguns films religiosos d'avui, com "Therèse" i "La Missió". La tasca dels pastors de l'Església ha de ser, segons el Bisbe, l'estímul i l'animació de creadors de bons films, tant directors com productors. En sortir de celebrar la missa el bisbe Joan s'ha topat amb un pobre que cantava un al·leluia, li ha donat una almoïna que el cec ha agraït efusivament. "No cal tenir grans mitjans per a comunicar, glossa el Bisbe, el que cal, en primer lloc és l'esperit del cec del Carme".

ANTONI MIRABET

Les vídues catalanes passaren revista als seus problemes en la trobada de Balaguer

BALGUER.— Unes 700 vídues d'arreu de Catalunya participaren en la XIII Trobada Anual de les 16 Associacions de Vídues de Catalunya que se celebrà recentment en la població lleidatana de Balaguer. Aquesta trobada se celebra anualment i té com a finalitat la recerca de solucions als problemes econòmics i personals de les vídues catalanes. En aquesta ocasió se centrà en la problemàtica que afecta les vídues del Tercer Món.

La reunió, organitzada per l'agrupació de Vídues de Balaguer, fou presidida per Maria Mata, vídua Torrent i representant de l'Associació Catalana de Vídues i comptà amb l'assistència de Maria Isabel Extremer, vice-presidenta de la Federació Nacional de Vídues.

L'alcalde de Balaguer, Miquel Aguilà, donà la benvinguda a les participants i a continuació es tractaren aspectes de la situació de les vídues, en especial les del Tercer Món. Més tard recorregueren llocs d'interès artístic de Balaguer, com el Santuari del Sant Crist, l'Església de Santa Maria i el claustre de Sant Domènec.

Després d'una ballada de sardanes a la plaça del Mercadal, hi va haver un dinar de germanor a diversos establiments de la població. Com a clausura de la jornada, se celebrà una eucaristia oficiada pel conciliari de l'Associació.

IMPROMPTU

No passa res

ORIOL CAMPS

Això diuen. Però passa que l'autobús no va ni ve mai a l'hora, que troba embús rera embús, que l'usuari s'agreja... Passa que el "metro" és com una llauna de sardines de ferum irrespirable... Passa que hom no pot confiar amb els horaris dels trens... Passa que es comença alegrement l'obra d'arranjament d'una via pública i ningú no sap ni com ni quan s'acabarà... Passa que ni les grans promeses ni els més minsos compromisos es compleixen... Passa que les il·lusions es marceixen com flors assedegades... Passa que uns personatges elegits per compte d'un partit es passen a l'altre fent pam i pipa als electors... Passa que trair no té valor... Passa que l'ansia de poder ho domina tot...

Resumint, passa que res no té importància... Passa que s'ha perdut la noció d'allò que està bé i, sobretot, la noció d'allò que no està bé...

Passa que es fan malbé les coses per l'irracional desig de fer-les malbé... Visc al costat d'una escola de nois ja espiadets, i sortint de casa he vist que un o dos o els que siguin, havien destruït, només per gust de destruir, l'obra recent acabada de reparació de la voravia...

Passa que no s'ensenya a conviure, a respectar...

I diuen que no passa res!

GLOSSES DOMINICALS

Fer-se proïsme

Potser la paràbola evangèlica més allisonadora per als temps moderns és la del bon samarità. ¿Qui pot oblidar la figura d'aquell pobre jueu, apallissat per uns malfactors i abandonat al seu destí, a la vora del camí de Jerusalem a Jericó? La humanitat sempre ha tingut en el seu si pobres, marginats, oprimits per la injustícia, abandonats pels altres, que passen inalterables davant els gravíssims problemes que afecten l'home.

Jesucrist va personificar la insensibilitat dels indiferents en dos personatges: un sacerdot i un levita, els oficialment religiosos del seu temps, que no havien assimilat què volia dir estimar el proïsme. Perquè aquesta és la gran lliçó de la paràbola, que responia a la pregunta d'un doctor de la llei: "¿Qui és el meu proïsme?"

Un dels aspectes més notables de la paràbola és precisament aquesta pregunta. En fer-la, el doctor de la llei es volia justificar i ho feia desitjant saber qui era el proïsme, és a dir, qui era "el qui tenia dret al seu amor". Crist li va respondre indicant-li "qui és el qui té l'obligació d'estimar". En efecte, a la pregunta del legista: "qui és el meu proïsme?" Jesús va respondre amb aquesta altra: "¿Quin d'aquests tres et sembla haver estat proïsme d'aquell que va caure en mans dels lladres?" La resposta del doctor de la llei fou doncs la correcta: "el qui va fer amb ell obra de misericòrdia".

El centre del problema de l'amor al proïsme no pot ser mai el "jo" sinó l'"altre", el qui passa necessitat. Jesús ens ensenya: fes-te proïsme de qui trobis pel camí de la vida i tingui necessitat de tu. Heus ací una resposta universal davant aquesta còmoda "selectivitat" egoista: aquest no és el meu proïsme perquè no pensa com jo, perquè no és dels meus. El cristià té aquest gran deure: "fer-se proïsme" de qui ho necessita.

No ignoro que la paraula "proïsme" pot tenir una significació individual, privada. Per això un filòsof protestant molt conegut, Paul Ricoeur, ha examinat amb profunditat la relació dialèctica entre la paraula "proïsme" i la paraula "soci". Aquesta neix del concepte de societat, d'aquesta col·lectivitat que respon a la naturalesa social de l'home. Sembla que la paraula "soci" correspon a aquell qui és objecte d'una acció social, pública organitzada, mitjançant una relació mediata i indirecta. És evident que en l'actualitat no n'hi ha prou amb l'acció aïllada i immediata del qui es considera proïsme dels necessitats, tot i que també és indispensable. La socialització abasta el camp de les accions destinades al bé dels altres; és una de les conseqüències de la solidaritat, de la qual tant es parla en els nostres dies.

Ara bé, la paràbola del bon samarità conserva tot el seu valor. A més a més de la universitat de l'amor al proïsme, ens invita a un amor "personal", com el que va tenir aquell samarità envers un jueu, que era enemic seu per raó de raça i de religió. Com adverteix Ricoeur, cal "entendre conjuntament el soci i el proïsme com les dues dimensions d'una mateixa història, les dues cares d'una mateixa caritat. És el mateix amor el que ens ha de fer estimar els qui tenim a prop i els qui, estant més lluny, ajudem d'una manera mediata a través d'institucions adequades. El "proïsme" i el "soci" es confonen en una mateixa relació de caritat, que viu en el cor de qui té consciència que ha d'estimar.

La paràbola del bon samarità ens dona una lliçó formidable d'"humanització".

NARCÍS JUBANY
Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

SOLSONA

S'aplegaran al Miracle exercitants d'arreu de Catalunya

Una trobada plena de llum i d'esperança

SOLSONA.— El dia del Pilar, di-lluns 12 d'octubre de 1987, ens trobarem els exercitants i tothom que vulgui acompanyar-nos de les diòcesis de Solsona i Vic, al Santuari del Miracle. És la vuitena trobada interdiocesana. ¿Una reunió més, com cada any? ¿O és un recés extraordinari? Hauria de ser-ho. Es tracta d'un esdeveniment mil·lenari, per a preparar-nos a l'any 2000 estem celebrant l'any marià. No ens hem d'inventar coses. Cal que les programades, sobretot les relacionades amb el calendari marià, les celebrem amb esperit nou, amb més il·lusió, amb exigències de futur.

Tot això es dona en la trobada del dia del Pilar en el Santuari del Miracle. Una festa de la Verge, en un Santuari de la Mare de Déu, en l'any marià.

Perquè l'any 2000, començament del tercer mil·lenari del naixement de Crist el món vagi millor ¿què cal fer? Maria és el camí, el model, la guia, la Mare, l'estrella per conduir la nostra peregrinació pel món.

Totes aquestes idees podrien quedar a un nivell teòric, podrien sonar a música celestial.

Les hem de fer passar a la pràctica: han d'informar la nostra trobada d'enguany. És un repte!

L'aplec d'aquest any no pot ser un més.

Hauria d'exigir-nos tota la renovació de la vida cristiana que Joan Pau II

El tema de la diada serà:
“Maria, model d'oració i acció per als cristians d'avui”

proposa en l'any marià.

Davant de tantes necessitats dels homes, el Papa clou la pregària de l'any marià amb aquestes paraules:

“Sosteniu, oh Verge Maria, el nostre camí de fe i aconseguiu-nos la gràcia de la nostra salvació. Oh clement, oh pia, oh dolça Mare de Déu i Mare nostra, Maria”.

El tema de la trobada serà: “**MARIA MODEL D'ORACIÓ I D'ACCIÓ PER ALS CRISTIANS D'AVUI**” i ens acompanyaran mossèn **RAMON ALSINA** i **SANTANDREU**, Vicari de Pastoral i el Sr. **BISBE** de SOLSONA, Dr. **MIQUEL MONCADAS** i **NOGUERA**.

Onze anys de convivència amb mossèn Joan Tous

En aquests mateixes pàgines de “CATALUNYA CRISTIANA” Mn. Ferran Palau, en el n. 416, ens explicava les seves interessants vivències de quan va ser durant un any, curs 1951-52, vicari coadjutor, al Vendrell, de Mn. Joan Tous, que fou aleshores un dels iniciadors de la pastoral de conjunt. Una experiència posterior més llarga de conviure amb Mn. Tous fou la meua, a Sant Feliu de Llobregat. Mn. Jarque m'ha demanat que també l'expliqui als nostres lectors per donar a conèixer un nou aspecte de la personalitat d'aquest benemèrit sacerdot que el 19 de juliol passat ens deixà per anar-se'n al Pare.

El vaig conèixer a l'agost de 1955. A Sant Feliu de Llobregat havia mort el rector Mn. Lluís Brugarolas el novembre de 1954, cosa que motivà que jo rebés immediatament el nomenament interí de coadjutor segon de la parròquia de St. Llorenç d'aquella població per a col·laborar amb el qui havia fet fins aleshores de vicari de Mn. Brugarolas, Mn. Oleguer Bellavista, en espera de la vinguda del nou rector. Quan a l'agost següent ens arribà la notícia, que posava fi a aquell “interregne”, que el qui venia a regir la parròquia era Mn. Joan Tous, tinguérem una gran alegria, ja que teníem molt bones referències del qui fins aleshores havia estat rector del Vendrell.

Al primer contacte amb Mn. Joan vaig explicar-li el meu cas: Jo, per voluntat del Sr. Arquebisbe estava estudiant a la universitat de Barcelona, i a Sant Feliu només havia vingut a ajudar a Mn. Oleguer, que es trobava tot sol i la parròquia era gran. Si ara venia un rector jo ja no hi tenia res a fer i me'n podia anar. La resposta immediata de Mn. Tous fou que de cap manera calia que me'n anés, i no sé què va dir ni com al bisbat, però el fet és que allí no van posar cap inconvenient i jo em vaig quedar a Sant Feliu. L'afectuosa delicadesa de Mn. Joan, que no em coneixia pas de res, em deixà corprès. Però és encara m'hi havia de deixar la multitud d'atencions que constantment em va tenir al llarg dels onze anys que vaig conviure amb ell.

No és fàcil resumir la labor pastoral de Mn. Tous a Sant Feliu de Llobregat. Els aspectes són molts. El que puc dir és que es donava a tothom amb sincer afany apos-

tòlic, amb desprendiment total d'ell mateix, confiant plenament en els seus col·laboradors, i amb una gran unió amb Déu per l'oració; i que l'ardor apostòlic el portà a tutelar les activitats evangelitzadores que ja existien i a promoure'n de noves: introducció dels equips de matrimonis de la Mare de Déu, animació de l'Acció Catòlica, promoció d'una revista parroquial “ALBA” que ja existia, impulsió dels “Cursets de Cristiandad” i moltes altres coses que servissin per a intensificar la vida cristiana. I no cal que parlem de la seva sol·licitud pels malalts...

I tot ho feia nodrint el seu esperit d'una vida intensa d'oració. En puc donar testimoni. I no tan sols a l'Església on passava tantes estones, sinó també a casa, havent sopat, abans de posar-se al llit feia habitualment oració llarga. Per cert que d'això puc explicar un cas molt alligador: a l'hivern, per mor del fred, era a la cuina on es quedava sol a pregar al vespre. Doncs bé, un dia que jo després d'una reunió, quan ja eren més de les onze, vaig pujar a l'habitació a dormir, pensant que tothom ja era a jòc, vaig posar el baldó de la porta que tancava la comunicació del primer pis on teníem les cambres amb la planta baixa; i l'endemà vaig saber per la majordona que havia tancat Mn. Joan resant a la cuina, el qual en veure, quan va pujar, que la porta era closa, no volent despertar ningú, per delicadesa es quedà a dormir en una cadira de braços del menjador. Ella ho endevinà en veure-li el llit intacte i m'ho explicà a mi, que no podia saber-ho perquè quan em vaig llevar Mn. Joan ja era a l'església; però ell encara és l'hora que me'n digui res. I delicadeses d'aquestes en podria contar un munt!

La seva vida d'oració era natural, sense afectació ni ostentació. La nit del Dijous al Divendres Sant la passà sempre, els onze anys que jo ho podia veure, tota sencera a l'església sense ficar-se al llit, però no crec que cap feligrès arribés a saber-ho.

La confiança que donava als seus col·laboradors també era notable; era plena i total. No era pas dels que fan però no deixen fer; ell feia i deixava fer i a més donava su-

port. Un hom se sentia ben lliure amb ell per realitzar totes les activitats que hagués de portar a cap. Quan el Sr. Arquebisbe em nomenà consiliari diocesà de les noies d'A.C., em vaig veure obligat a estar absent de la parròquia molts diumenges. Mn. Joan no se'n queixà mai ni hi va posar cap obstacle. Al contrari, sempre va estar fins i tot disposat a ajudar-me en tot el que calgués.

Era molt matiner i no va exigir mai del seu vicari coadjutor que es llevés abans que ell. No li feia res de carregar-se la feina més pesada o de menys llum. Recordo que un dia que s'hagué de passar gairebé tota la nit en vetlla preparant una ponència de litúrgia que havia de presentar a una reunió de pastoral a Montserrat, l'endemà va anar com sempre ben de matí a l'església com si la seva nit hagués estat del tot normal.

Era d'una senzillesa admirable. Un dia em demanà que el confessés per rebre el sagrament de la Penitència. Jo, tan jove encara, em vaig sentir molt petit i ple de confusió davant la seva simplicitat i esperit de fe.

Per tot això vaig tenir gran sentiment quan el juny de 1966 Mn. Joan deixà Sant Feliu de Llobregat, perquè, deia, se sentia gran i incapaç de portar una parròquia de tanta responsabilitat, i se'n anà de rector a Les Cabanyes. La figura bondadosa, amable, somrient i abnegada que sempre em mostrà Mn. Joan a Sant Feliu no se m'esborrarà ja mai de la memòria. Ja no hi vaig poder conviure més, però no s'acabaren pas els contactes; l'amistat era profunda. Quan vaig començar a col·laborar a “CATALUNYA CRISTIANA” m'envià tot seguit una carta felicitant-me i animant-me. I moltes vegades el vaig anar a veure a la residència sacerdotal de St. Josep Oriol. L'última va ser el dia del seu Sant, el 24 de juny passat; la seva malaltia ja feia temps que l'impedia de parlar i duia sempre un bloc per escriure-hi el que volia dir i oralment no podia. Quan el vaig haver saludat i felicitat per la seva onomàstica, tot seguit m'ensenyà el bloc on ja hi havia escrit: “Moltes gràcies, Mn. Francesc, d'haver-me vingut a veure!” ho recordaré tota la vida...

FRANCESC NICOLAU

BARCELONA

Una tasca que va ser silenciada pel règim franquista

Els minyons escoltes van fer honor al seu lema "sempre a punt" en les inundacions del Vallès

BARCELONA.— Ara fa vint-i-cinc anys que se produïren greus inundacions a Catalunya, principalment al Vallès i al Baix Besòs. Les aigües de les rieres desbordades —algunes de rambles seques de feia molts anys— van arrasar tot el que trobaren al seu pas. Van desaparèixer barriades senceres i la indústria vallesana va sofrir danys molt importants. D'aquests fets n'ha parlat aquests dies tota la premsa barcelonina. Tots els diaris han parlat també de la imprevisió (molts danys podien haver-se evitat), de la desorganització, de la falta de capacitat de resposta, de la manca d'imaginació i d'iniciativa i àdhuc de la corrupció de les autoritats d'aleshores. Tot és cert, com ho és també la magnífica i espontània mobilització popular. Fou molta la gent, de tots els estaments, que s'abocà a una tasca esforçada i dura per paliar al màxim possible els efectes de les inundacions i de la irresponsabilitat de les autoritats.

Una realitat i no pas un slògan

Voldríem ressaltar en aquestes notes, l'actuació, en aquelles jornades tràgiques, de l'escoltisme català. Perquè els minyons van saber demostrar que el seu lema "sempre a punt" no era només un "slògan" bonic sinó una realitat. Ja la nit del 24 molts minyons respongueren a la crida que Ràdio Barcelona va fer, demanant roba i mantes per als afectats i van treballar tota la nit amb els que intentaven posar un cert ordre en el desgavell del Palau dels Esports, on s'anaven acumulant les aportacions. Com a anècdota i testimoni d'aquest desori recordem la muntanya de sabates desaparellades perquè a ningú no se li havia ocorregut de lligar-les adequadament. No sabem ben bé on devia anar a parar tot allò, però el cert és que aquella excessiva acumulació de roba fou d'escassa utilitat.

Quan la DDE (Delegació Diocesana d'Escoltisme) va fer, a través de Ràdio Barcelona, una crida als seus caps d'Agrupament i de Clan, molts d'ells no se'n van asabentar perquè ja estaven actuant per pròpia iniciativa i sovint lluitant amb la incomprensió dels medis oficials o para-oficials. Així, per exemple, un cap de clan que oferí al "Coronel-Jefe" de la brigada de la Creu Roja la col·laboració dels seus 60 guies que no fou acceptada perquè, segons aquest senyor, no creia que poguessin fer res d'útil.

El que podien fer es féu evident l'endemà al matí quan des de la DDE es va aconseguir ja una coordinació eficaç entre tots els grups d'escoltes que estaven treballant, principalment en tres llocs: al barri de La Catalana a Sant Adrià, a Terrassa i Rubí i en el recolze del Papiol on s'anava acumulant tot

Els minyons hi van tenir una actuació destacada i la gent gran de l'escoltisme van tenir la satisfacció de comprovar com la tasca d'educar els nois en el sentit cristià de la solidaritat demostrava la seva eficàcia en uns moments tan difícils i durs.

el que l'aigua desfermada arrossegava. Mentre a La Catalana la tasca fou especialment treure el fang que havia sepultat les humils cases del barri, al Papiol els voluntaris —no solament minyons, però si aquests majoritàriament— es limitaren a la recerca i recuperació dels centenars de cadàvers, procedents gairebé tots de les cases construïdes per la "Obra Sindical del Hogar" sobre el llit de la riera de Les Arenes, i de les quals no en quedà res. Per cert que l'arquitecte "jefe" d'aquest organisme del "Movimiento" fou citat elogiosament pel Govern Civil per la seva actuació durant l'aiguat.

La Guàrdia Civil, a les ordres d'un minyó de 17 anys

No cal dir que l'actuació dels minyons fou totalment silenciada

mentre es feia menció de la de la Sección Femenina (en alguns casos certament bona), del Frente de Juventudes (que al Papiol aparegué al tercer dia amb pocs efectius i gran desplegament d'uniformes i ensenyes), la Guàrdia Civil (que al Papiol es limità a repartir Coca-Cola als voluntaris que estaven cavant) i l'Exèrcit, representat al Papiol per una companyia d'enginyers de la qual només treballaven els soldats rasos, ja que les "Ordenanzas" prohibeixen els treballs dits "econòmics" (és a dir, manuals) del grau de "cabo" cap amunt. Una excepció: el "pater" de la companyia (un frare de Montserrat) que va treballar de valent amb la pala. Tant al Papiol, com a Rubí, com a La Catalana els minyons portaren en bona part la iniciativa i es van donar situacions tan pintoresques com a La Catalana, on la Guàrdia Civil es va posar

a les ordres d'un minyó de 17 anys.

Es va treballar amb mitjans improvisats i insuficients. Al Papiol es van demanar botes i guants

de goma. En van arribar en poca quantitat i se n'apoderaren els del Movimiento. Recordem el noi de Falange, tot uniformat, que es dedicà a regular l'escàs trànsit de la carretera lluint les botes i els guants de goma que tanta falta feien als que estaven cavant. Mitjans, he dit, improvisats: recordem els pagesos que acudiren amb les seves màquines d'ensulfatar a l'esquena per anar ruixant amb desinfectants a mida que s'anaven descolgant els innombrables cadàvers o l'equip de metges i infermeres mobilitzat pels minyons per vacunar de tifus la gent que treballava.

I també iniciatives absurdes com la d'un escolta que aconseguí la col·laboració d'un equip mòbil de raigs X no sabem ben bé amb quina finalitat.

Incidents de tota mena

Es produïren incidents quan els del Movimiento —que havien arribat tard— pretenien impedir l'actuació dels minyons, defensats a Papiol, cal que consti, pel capità que manava la companyia d'enginyers.

A Rubí fou l'alcalde qui sortí en defensa dels escoltes i això li costà el càrrec.

En el nostre record queden moltes més coses d'aquells dies tràgics i per a nosaltres, els minyons, viscuts tan de prop i tan emocionadament. Com el de la missa que celebrà —sobre la riera plena de restes de tota mena— el nostre Consiliari de Ruta, fent d'altar un banc de fuster trobat enmig d'aquell maremàgnum.

Acabem: Els minyons van tenir una actuació destacada i la gent gran de l'Escoltisme vam tenir la satisfacció de comprovar com la nostra tasca d'educar els nois en el sentit cristià de la solidaritat i en la plena responsabilitat d'homes demostrava la seva eficàcia en uns moments tan difícils i durs.

JOAN SALVADOR
Fotografies: Francesc Tur

LA DINAMICA DEL CRISTIANISME EN LA DECADA DELS 90

Plantejament sense polèmica dels temes cabdals del Sínodo.

AUTOR
JOAN VIDAL I GIRONELLA

El llibre consta de 127 pàgines i el seu preu és de 400 pessetes.

LLIBRERIA CLARET

El cardenal Jubany va presidir la peregrinació

1.016 pelegrins de l'arxidiòcesi de Barcelona a Lourdes

BARCELONA.— Com pre-
vèiem ja el mes de juny d'enguany
i fonamentats en el precedent
d'altres anys i amb l'entusiasme
dels pelegrins que han pres part en
altres romiatges, el segon pelegrina-
atge d'aquest any, celebrat del
16 al 21 de setembre, el número 103
dels realitzats, ha constituït una
fervent i multitudinària manifes-
tació de fe i de fervor marià. El
grup format per 1.016 pelegrins
que emplenaren dos trens i un au-
tocar i compost de 273 malalts i
743 romeus, entre els quals s'hi
comptaven 20 sacerdots, 3 dia-
ques permanents, 3 religiosos
llocs, 24 monges, 5 metges, 116
brancadiers, 125 infermeres, i pre-
sidits tots ells pel cardenal Ju-
bany, cridava l'atenció entre els
21 pelegrinatges que emplenaven
la ciutat, vinguts d'arreu del
món.

Fidels a l'esperit de l'Any Ma-
rià, la presència de Maria ha infor-
mat tot el romiatge des de la sorti-
da de Barcelona, tant en les prega-
ries com en els cants, i tant en les
celebracions eucarístiques com en
les conferències. Amb tot, el mis-
satge de la Verge confiat a la Ber-
nardeta "ves i digues als sacerdots
que aixequin un temple i que s'hi
vingui en processó" que aquest
any l'equip de pastoral de Lourdes
ha proposat com a tema de pro-
fundització per part dels pele-

grins, com una prèvia preparació
al Sinode que se celebra a Roma,
dedicat a l'acció del laic dintre de
l'Església, ha calat dins el cor dels
fidels, sobretot després de la mag-
nífica i viva conferència del Dr.
Jubany, del dissabte, dia 19, en la
Sala Joan XXIII, plena de gom
a gom.

Les 8 Impressions que més han impactat els pelegrins

Primera, el número extraordi-
nari de pelegrins estrangers dels
21 romiatges vinguts d'Alemanya,
de Bèlgica, de França, d'Irlanda,
d'Itàlia i d'Estats Units.

La segona, la presència de 138
joves dels dos sexes que no arri-
baven als 25 anys, plens d'alegria i
dinamisme i que actuaven com a
brancadiers i infermeres per pri-
mera vegada.

La tercera, el zel i lliurament
pastoral del Dr. Jubany, present
en tots els actes, alternant constan-
tment amb els malalts i pele-
grins i orientant a tots els fidels
amb les seves homilies i conferèn-
cies. Hi hagué un dia que, a més de
l'homilia de la missa, donà dues
llargues conferències.

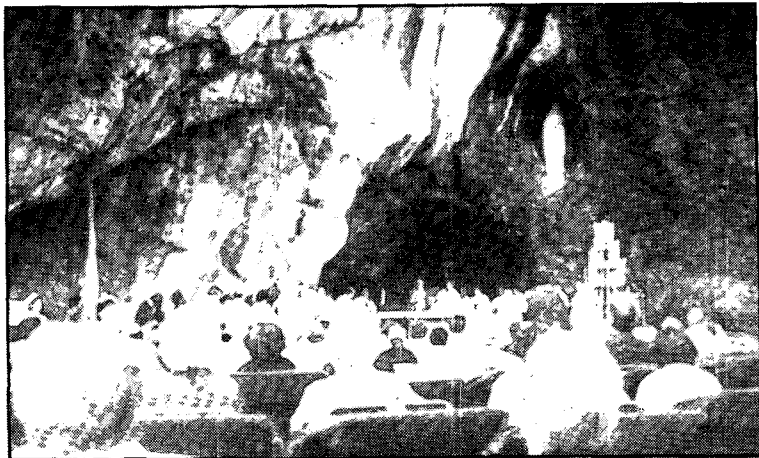
La quarta l'ha constituït la
gran participació dels fidels en el
trasllat dels malalts en cada un
dels actes, amb una espontaneïtat
admirable.

La cinquena, la massiva parti-
cipació dels pelegrins a tots els ac-
tes assenyalats com eren les
Eucaristies-Conferències el via-
crucis, i la visita a la Mare de Déu
de Montserrat a la parròquia,
malgrat la forta calor que feia ja
que la meitat dels dies ha arribat
als 36 graus.

La sisena, la gran germanor i
convivència dels pelegrins, que tot
i essent de diferents edats, condi-
cions socials i procedències, tant
de la capital, com del Llobregat,
del Maresme, del Penedès i del
Vallès, tant l'Oriental com l'Occi-
dental.

La setena l'ha constituït la
presència silenciosa i riallera de la
centenària infermera, Ramona
Castells que, asseguda en el seu
cotxet, era saludada amb afecte
pels pelegrins i malalts i tingué el
seu punt culminant a l'hora del
comiat del pelegrinatge, en ser
presentada a tota la comunitat de
l'esmentat romiatge.

I la vuitena, l'ha constituït la
presa de consciència per part dels
pelegrins, de la gràcia del Jubileu
obtingut en aquest any marià,
com un signe de conversió plena i
del compromís de sentir-se tots
missioners del missatge redemp-
tor del Crist amb la paraula i el
testimoni de vida.

La missa concelebrada amb assistència de malalts i pelegrins.

La presència de l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Jubany, donà conhort i joia a tot el grup.

L'Església de Barcelona, amb
els 1.016 pelegrins de setembre i
amb els 954 de juny, ha manifes-
tat, una vegada més, el seu culte
fervorós a la Verge Blanca i l'amor
a la seva Hospitalitat, constituïda
fa 77 anys, la veterana de les Hos-
pitalitats catalanes i mercès a
aquest culte i aquesta Hospitali-

tat fa revivre, avui encara, la fe a
molts esperits ofuscats, fa renèi-
xer l'esperança a molts desespe-
rats i encén la caritat a moltíssims
cors d'adults i de joves, conver-
tint-los en membres actius de la
pastoral assistencial diocesana.

JAUME ARMENGOL

PENTECOSTA 1987

— ANY MARIÀ —

ASSUMPCIÓ 1988

**LA PRESÈNCIA DE LA MARE DE DÉU A PROP NOSTRE:
A CASA, A L'HABITACIÓ, EN EL LLOC DE TREBALL...**

CATALUNYA CRISTIANA *us ofereix:*

**"LA IMATGE
DE MARIA TÉ
EL VALOR DE
SER UN
SIGNE DE
LA SEVA
PRESÈNCIA
ENMIG DEL
POBLE
DE DÉU..."**

PERE TENA

**"Benaurada
tu perquè
has
cregut..."**

- La imatge de la Mare de Déu "Benaurada".
Terracotta policromada original de "Petites Soeurs de Bethlem".
Preu: 12.000 Ptes.
- L'estampa reproduint la mateixa imatge, amb l'oració de l'Any Marià.
(català i castellà).
Preu 5 Ptes. la unitat / 450 Ptes. el centenar.
- El "poster" reproduint també la mateixa imatge. Preu: 100 Ptes.

BUTLLETA DE COMANDA

Nom i cognoms

Domicili Població DP.....

Desitja adquirir:

Quantitat

☐ Imatge de la Mare de Déu a 12.000 ptes.☐ Estampes a 5 ptes. la unitat, 450 el centenar☐ Posters a 100 ptes. la unitatAbonament per gir ☐ , taló ☐ , o personalment ☐ ptes. ptes. ptes. Total

Envieu-les a "AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA" Plaça Urquinaona, 11, 3r. 3a. A.
08010 - BARCELONA - TELF.: 301 37 18

Cori Casanovas, una jove catalana assessora dels Pares Sinodals

"Els laics podem ajudar perquè la nostra presència sigui ressò de les necessitats del món"

—Què representa per a tu el fet d'haver estat convidada com a assessora dels bisbes al proper Sínode?

—Penso que aquesta és una gran oportunitat per viure de prop una experiència d'Església universal, de traspassar els límits de la nostra vida quotidiana acostant-me a d'altres realitats d'Església plurals i diverses. D'altra banda visc la responsabilitat que això suposa tant pel que fa al fet d'assessorar els representants de l'episcopat espanyol com pel fet d'intentar comunicar la nostra experiència diocesana tan rica i plural. Crec que el fet d'haver estat nomenada assessora és sobretot un reconeixement a la tasca feta en la diòcesi de Barcelona de preparació del Sínode a partir del Consell Pastoral diocesà, i per tant ho veig més com una presència col·lectiva de la qual intentaré ser portaveu.

Acostar la veu dels laics

—Quina és la teva missió prop dels pares sinodals?

—L'equip d'assessors (cinc laics i un teòleg) tenim com a funció acompanyar els bisbes espanyols en la seva reflexió i en les seves aportacions en l'aula sinodal. Acostar la veu i l'experiència dels laics al més possible al desenvolupament d'aquest Sínode.

—En quins temes de l'instrument de treball, creus que cal esmerçar més esforços?

—Pel que es va veient, sembla que hi ha algunes qüestions que seran centrals en el desenvolupament del Sínode i que tant l'instrument de treball com els Lineamenta plantegen: La identitat i l'especificitat del laicat en el si del Poble de Déu; els ministeris laicals com a eina per a exercir la corresponsabilitat; les associacions laicals, sobretot les destinades a promoure el compromís evangelitzador dels laics en el si del món contemporani i en línies generals, la presència difícil però clau dels cristians enmig del món.

Afavorir els espais de corresponsabilitat

—Com definiries el moment actual del laicat en l'Església del nostre país?

—Jo diria que així com ha anat creixent sobretot a partir del concili la consciència de la necessitat de compromís dels laics en les responsabilitats intraeclesials, ha costat més d'empènyer en la línia del concili, la presència compromesa dels cristians en la pluralitat del nostre món. D'altra banda, no podem negar que el laicat

BARCELONA. — Es diu Cori Casanova i Barberà. Té 28 anys i des d'en fa dos és secretària del consell pastoral diocesà de Barcelona. Ha acabat la carrera de Medicina i la de Cant. Actua com a mezzosoprano. És professora de religió en un institut d'Horta i té una llarga trajectòria en el món dels moviments juvenils. Ha estat presidenta del MUEC (Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians) i ha participat en diverses assemblees mundials de joves estudiants. L'entrevistem en acabar la reunió de la Comissió Pastoral d'Instituts, de la qual n'és membre, que s'ha celebrat a Can Rusques de Calonge (Baix Empordà) els passats dies 25-27 de setembre, en vigílies que Cori marxi cap a Roma.

Cori Casanova subratlla la dimensió gratuïta i simbòlica dels laics

conscient de la seva identitat eclesial ha anat creixent tan quantitativament com qualitativament. Jo veuria encara dos desafiaments importants: la formació del laic cristià per exercir tasques intraeclesials de responsabilitat així com per dur al nostre món un compromís veritablement transformador, en la línia del Regne de Déu, i d'altra banda, la necessitat de continuar trencant la consciència clerical de la nostra església afavorint els espais de corresponsabilitat.

—Els consells pastorals, a diversos nivells, afavoreixen la corresponsabilitat?

—Sense dubte són organismes que expressen la corresponsabilitat i que tenen el seu fonament teològic en l'eclesiològia de comunió que el Concili va presentar. Cal vetllar però tant per la seva existència com per la qualitat dels seus membres i del treball que s'hi dugui a terme. Certament que això està molt en mans de la voluntat del bisbe, rector, arxiprest,

etc..., però els laics amb la nostra presència constant i realista podem ajudar perquè aquests consells siguin ressò de les necessitats del nostre món i de l'obertura real de l'església als homes del nostre temps.

—Quins accents pren la dimensió missionera dels laics en la nostra societat altament informatitzada i intercomunicada?

—Molt breument jo marcaria alguns punts: En primer lloc, el laic cristià no es pot marginar dels avenços tecnològics i científics. Cal un compromís seriós en el món de la ciència i de la cultura. Però en una societat que cada cop crea una marginació més flagrant, fa que l'església i els laics cristians siguin presents i transformin aquestes realitats de pobresa, no rentables políticament. Sense marginar els criteris d'eficàcia i transformació del nostre món, és important recordar la dimensió gratuïta, simbòlica i "inefeca" (a ulls del món) del nostre treball i del

nostre compromís cristià. Les actituds que poden interrogar els homes del nostre temps sobre el sentit últim de la nostra existència penso que en l'actualitat prenen un valor nou (l'art, la pregària com a opció de vida, el monaquisme, el servei gratuït...).

L'art, vehicle de sentit

—Com vius la teva condició de laica en el món de l'art?

—Penso que el món de l'art és un món privilegiat per a viure i transmetre una experiència de sentit últim de l'existència. El món grec sacralitzava l'art perquè intuïa aquesta dimensió de misteri i de transcendència que comporta. Penso que en la línia del que comentava abans, el món de l'estètica viscut des d'una ètica cristiana de servei i obertura als altres, reprèn un paper important en la nostra civilització. Caldria que l'Església, recollint la seva tradició històrica, reprengués un veritable interès pel món artístic i l'acostés als homes, com un mitjà veritable d'humanitzar la nostra realitat i d'acostar l'home al transcendent.

—I com a professora de religió?

—En una civilització com la nostra on el cristianisme ha tingut un paper essencial, el coneixement del fet religiós és imprescindible en un procés educatiu i formador. En aquest sentit crec que l'aportació que els laics podem fer en el si de l'ensenyament públic és el d'intentar garantir la seriositat i competència de la nostra assignatura, així com la d'acostar d'una manera més "normal i natural" en el món d'avui el fet religiós als joves.

—Què pot ajudar la dona cristiana a avançar en el marc de possibilitats que l'església avui li ofereix?

—Penso que un pas important és el de reconèixer la seva mateixa condició laical a tots els nivells, amb els mateixos drets i deures de tot laic. En aquest sentit el Codi de Dret Canònic obre possibilitats clares. Certament que la desigualtat de la dona respecte l'home en la nostra església és clara, però en la mesura que la dona dugui una idea eclesial (i també cívica, social i familiar!) igual a l'home podem creure en un futur més just i més obert.

La presència de Cori Casanova com assessora en el Sínode, és penyora d'aquesta esperança.

JAUME AYMAR i RAGOLTA
(Foto: B. Villaronga)

SRA. DOLORS

**Compra mobles i tota mena de objectes antics, pisos sencers
Paguem al comptat**

Tel. 201 96 30.

vers el 2000

Pau VI el continuà i acabà

riques, els debats difícils de qüestions delicadíssimes i el treball esgotador i amagat de les Comissions conciliars portaren sempre el signe de la més autèntica caritat pastoral. Fou l'esforç immens de l'Església per comparar la seva fessomia actual amb la imatge ideal forjada pel Crist, en estimar-la i

lliurar-se a si mateix per ella (cf. Eph 5,25ss), segons pensament de Pau VIè. Per això, un desig indiscutible de fidelitat al Crist empenà totes les activitats de les quatre sessions del Concili Vaticà II.

Els fruits del Concili són coneguts de tothom i estan a l'abast de tots. Són les quatre Constitucions, els nou Decrets i les tres Declaracions, que foren promulgades. Llegint aquests documents, es veu ben clar que l'Església, trobant-se a si mateixa, s'ha manifestat tal com és davant del món modern, com digué Pau VIè.

A nosaltres ens toca realitzar el Concili. Impregnar tota l'Església del seu esperit és feina de molt temps, perquè és indispensable la conversió personal de tots. I les conversions mai no són fàcils ni ràpides.

En el fons, es tracta que l'Església es renovi d'acord amb els documents conciliars. Pau VIè ha observat sàviament que una renovació no és una revolució. La vida equival a una perpètua novetat que no mata, sinó que s'enrobusteix i fortifica per créixer i reproduir-se. Per això la renovació mai no és un vent que arrenca doctrines i costums, per plantar novetats arbitràries i discutibles. L'Església, en renovar-se, vol conservar les arrels de les coses que en ella són perennes, ho i acostant-se als homes del seu temps. Tota renovació exigeix interiorització i aprofundiment i, en l'Església, demana responsabilitat en la seva obra apostòlica. Perquè té consciència de la seva missió de servei. És la que li assenyala el Crist: servir els homes amb la caritat i amb la veritat.

Els documents del Concili són una lletra oberta a tots els catòlics, a tots els cristians i a tots els homes de bona voluntat. Cal llegir-los i cal meditar-los. I cal aplicar-los sense triomfalismes ni conciliarismes absurds. És necessari un gran amor i una

Reportatge
de
FRANCESC
GAMISSANS

La imponent cloenda del Vaticà II en la basílica de Sant Pere de Roma

gran fidelitat a l'Església, la qual en les seves disposicions i normes postconciliars els aplica amb suavitat i amb fermesa. No hi ha oposició entre l'Església de la caritat i l'Església jurídica.

ca. Els catòlics ho saben prou bé. Per això l'Església del postconcili necessita una legislació adequada, bo i evitant tota mena de juridicisme exagerat. I necessita també un magisteri au-

tèntic constant, que interpreti i apliqui a poc a poc els grans ensenyaments donats pel Concili Ecumènic Vaticà II.

NARCÍS JUBANY

l'etapa, final del Concili

de setembre al 8 de desembre de 1965)

Missa concelebrada d'obertura i discurs de Pau VI. Discussió dels esquemes sobre llibertat religiosa, l'Església en el món modern, les missions, i els preveres. **Viatge de Pau VI a les Nacions Unides.** (El seu discurs a la O.N.U. és inclòs en les actes del Concili).

Vot final i promulgació dels decrets sobre l'ofici pastoral dels bisbes, la renovació de la vida religiosa, la formació sacerdotal, i de les declaracions sobre l'educació cristiana i sobre les relacions de l'Església amb les religions no-cristianes.

Vot final i promulgació de la constitució sobre la revelació divina i del decret sobre l'apostolat dels laics. La darrera sessió pública. Vot final i promulgació dels decrets sobre la llibertat religiosa, els preveres, les missions i la constitució pastoral sobre l'Església en el món modern.

Acte solemne de clausura del Concili ecumènic, a l'aire lliure, a la plaça de Sant Pere.

Karol Wojtyla present en el Vaticà II

De les múltiples intervencions conciliars de Karol Wojtyla hi ha la de la seva presència referent al document "Església en el món". En fou un dels redactors. Heus ací un fragment d'una de les seves intervencions entorn al problema de l'ateisme:

—Cal distingir entre l'ateisme que neix de conviccions personals i l'ateisme que ve imposat des de fora amb pressions de tot tipus, físiques i morals. Especialment si aquestes pressions impedeixen professar la fe amb actes de la vida pública i exigeixen pràcticament un programa d'ateismes en la instrucció dels joves, fins i tot contra la voluntat dels pares. Aquesta pressió ofèn els drets de la comunitat i, a més viola greument la llei moral natural...

—L'ateu real està persuadit de la seva "soledat final", perquè Déu no existeix. D'aquí el desig de trobar la immortalitat en la vida col·lectiva: Podríem preguntar-nos si el col·lectivisme afavoreix l'aparició de l'ateisme, o al revés, l'ateisme afavoreix l'aparició del col·lectivisme... Cal mostrar a l'ateu que la religió no és "alienació" del món sinó "conversió" a Déu, i que Déu no ens mana sortir d'aquest món.

CALENDARI

Diumenge, 11 d'octubre. XXVIII del temps ordinari. La Mare de Déu del Remei. Santa Soledat Torres Acosta, fundadora i santa Plàcidia, verge.
El sol surt a les 5,58 i es pon a les 17,17 (hora solar).
Festa major a Flaçà.
Dilluns, 12 d'octubre. La Mare de Déu del Pilar. Sant Serafi, confessor i santa Domnina, màrtir.
Festa major a Cistella, Rosselló i Vilaplana del Camp.
Dimarts, 13 d'octubre. Sant Eduard, rei; sant Gener, sant Marçal i sant Florenci, màrtirs.
Fira a Espinavell.
Dimecres, 14 d'octubre. Sant Calixt I, papa màrtir; sant Evarist, màrtir i santa Fortunata, màrtir.
Fira a Esterri d'Aneu, Ripoll, Sant Celoni, el Vendrell i Verdú.
Dijous, 15 d'octubre. Santa Teresa de Jesús, doctora fundadora, i sant Bru, bisbe màrtir.
Festa major a Avinyonet del Penedès i Santa Llogaia de Terri.
Divendres, 16 d'octubre. Santa Eduvigis, vídua; santa Margarida Mª Alacoque, verge. Sant Florentí, bisbe i sant Galderic, llaurador.
Fira a Canillo.
Dissabte, 17 d'octubre. Sant Ignasi d'Antioquia, bisbe màrtir, sant Víctor, màrtir i el beat Rodolf, monjo.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

11 d'octubre. Diumenge, XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera, Is 25,6-10a, S22, segona Fl 4,12-14.19-20, tercera Mt 22,1-14.
12 d'octubre. Dilluns. La Mare de Déu del Pilar. Lectures: Primera, 1Cr 15,3-4.15-16;16,1-2 S 26, segona Lc 11,27-28.
(Rm 1,1-7 S 97, segona Lc 11,29-32).
13 d'octubre. Dimarts de la setmana XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera, Rm 1,16-25, S 18, segona Lc 11,37-41.
14 d'octubre. Dimecres de la setmana XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera, Rm 4,1-8, S 31, segona Lc 12,1-7.
15 d'octubre. Dijous. Santa Teresa d'Àvila. Lectures: Primera, Sir 15,1-6, S 88, segona Mt 11,25-30.
(Rm 3,21-30a S 129 Lc 11, 47-54).
16 d'octubre. Divendres de la setmana XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera, Rm 4,1-8 S 31, segona Lc 12,1-7.
17 d'octubre. Dissabte de la setmana XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera, Rm 4,13.16-18, S 104, segona Lc 12,8-12.

D'ACÍ I D'ALLÀ

El Crist viu del Sagrari

Els apòstols, i més de 500 germans a la vegada, tingueren, repetides vegades, separats i en llocs diferents, una experiència, tan clara, tant forta, que no hi podia haver dubte que el Senyor havia ressuscitat. Aquella vivència, tinguda gràcies a la iniciativa de Déu, fou única i, ni que fos repetida, en un moment donat fou l'últim cop. Es comprèn aquella vivència sobrenatural, miraculosa, puix que ella seria la pedra fonamental en què es basaria la Fe dels creients, la teva, la meua. Sant Pau mateix, amb gran passió i entusiasme, ens està cridant que la presència del Ressuscitat continua ocupant el món. Essent un servidor, tres anys enrera, rector de PERAFITA, vaig convidar a donar una setmana de predicació, un missioner parroquial el qual es passava, cada dia, més de tres hores llargues davant del Santíssim. Algun petit raig de llum d'aquell gran Dissabte de la Resurrecció estic segur que el tocaria. Que Crist, cristians, ens atregui com la llum a les petites papallones.

PERE CAMPAS BONAY
Monestir de L'Estany

HOMES I INSTITUCIONS

Es reuniren amb la seva família a Alella de Mar

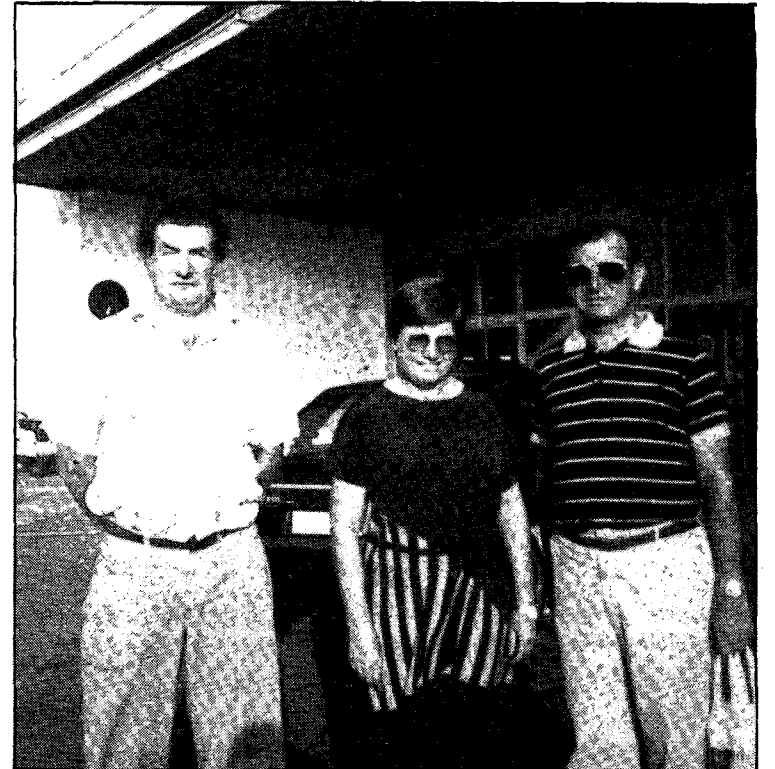
Quatre germans, missioners al Tercer Món

Quatre germans, d'una família coneguda de Balaguer, es consagraren un dia al servei del Senyor. Els quatre són avui missioners: el pare Ramon Farré, escolapi, el pare Lluís, jesuïta, la Núria i l'Anna Maria, són missioneres de Crist Jesús. Les religioses treballen apostòlicament al Zaire, i els sacerdots, un a Los Angeles, i l'altre a Bolívia.

Els quatre germans es reuniren recentment amb tota la seva família i un grup d'amics, sumant un centenar de persones. Ha estat un fet simpàtic i emotiu.

La trobada tingué lloc a Alella de Mar el diumenge, 19 de juliol. La joia fou plena. Hi prengué part un tercer sacerdot, cosí dels quatre germans, que resideix a Badalona a la parròquia de la Mare de Déu de Montserrat.

La diada s'inicià amb la concelebració de l'Eucaristia. En l'homilia es féu la presentació de cada branca de la família, perquè es coneguessin tots els parents. Cada u va poder expressar un pensament, una frase, sempre adient i referent a l'acte tan emotiu que s'estava celebrant. Després hi hagué un dinar de veritable germanor. Seguidament s'improvisà una mena de "roda de premsa" familiar, i cada un dels quatre missioners explicava

Lluís, Anna Maria i Ramon Farré i Maluquer, tres dels quatre germans missioners.

les vivències del seu ministeri. La cosa fou interessantíssima. Potser una de les idees més sorprenents, repetides pels quatre, és que ells estan convençuts que no sols es va a donar sinó també a rebre. Una lliçó d'humilitat que tots hem d'aprendre. Finalment hem d'expressar l'agraïment al pare Boronat, escolapi d'Alella, la seva amabilitat i totes les facilitats que concedí perquè la jornada fos del tot reeixida.

tats que concedí perquè la jornada fos del tot reeixida.

Avui no és freqüent que en una mateixa família, quatre fills s'hagin lliurat del tot al servei del Senyor i dels germans en terres del Tercer Món. Donem-ne gràcies a Déu.

R.F.

ADULTS EN LA FE

Aprendre constantment a estimar

JOAN GUITERAS I VILANOVA

El llenguatge grogler, les males maneres, la presentació descuidada... tenen una nefasta influència. Alerta!

Educar l'amor

Jacques Leclercq, en el "Matrimonio cristiano", exposa que educar l'amor significa: a) purificar-lo de buscar-se a si mateix. Es tracta de viure l'un per a l'altre. L'home ha de col·locar la seva felicitat a fer feliç la seva esposa i aquesta a procurar el goig del marit. Una alegria que cerca la veritable confiança, la realització de la personalitat de cadascú, el sosteniment espiritual mutu, la capacitat d'afrontar la vida i dur-la endavant. Es tractarà també de realitzar allò, esdevingut tòpic, de l'escriptor Antoine de Saint-Exupéry: "Estimar no consisteix a mirar-se l'un a l'altre, sinó de mirar tots dos el mateix objecte". El matrimoni és una vida en comú, la preocupació per una mateixa empresa. Hi ha una obra conjunta important: els fills, i b) l'amor s'ha de cultivar. La presentació de la persona, la preocupació per l'atenció a la seva vida, el compartir els diversos moments, el prendre seriosament l'altre...

Aprendre a estimar és aprendre a viure per l'altre. No tenir res que no sigui de l'altre. Ànimes unides per idèntiques preocupacions... Per això, el dia que una parella es casa comença llavors la verdadera escola de l'amor.

Dos éssers imperfectes

Com fent una mena de joc mental m'agrada, quan he

d'assistir a casaments, dir als nuvis que no s'han casat amb el millor home o la millor dona del món. Perquè aquest ésser ideal, somniat, és una quimera i no existeix. És una manera d'invitar al realisme de la convivència. Cada persona, àdhuc la més ben dotada, té deficiències. La vida en comú s'encarrega prou de posar-les en relleu força de pressa. Una realitat que cal assumir. Sí, el matrimoni és format per dos éssers imperfectes que, junts, esdevindran menys dèbils i que, recolzant-se, realitzaran millor llur destí que en la solitud.

Cal, doncs, acceptar que l'altre no realitzi l'ideal que un en té. Malgrat l'amor profund, subsisteixen les diversitats, la variació dels gustos, etc. Però, com diu un autor, el marit ha d'acceptar que la seva esposa és una dona. I l'esposa que el marit és un home. Penso seriosament que s'ha d'atendre, més enllà dels tòpics igualitaristes, la importància de les característiques psicològiques, corresponents al paper biològic de la parella humana. Oblidar això és ignorar l'abc de les relacions humanes. Saber-ho és entrar en un camí que, amb realisme, mai no és un carreró sense sortida. Només en la complementarietat, possible, hi ha l'èxit del matrimoni cristià. Qui prescindís d'aquesta realitat destrossa la família.

M'agrada aquí mencionar allò que, fa dos dies, em deia un que vingué a inscriure's per a fer estudis a l'Institut de Teologia de Barcelona. "Sempre he considerat que la meua esposa és l'altra meitat de mi". Volia, per això, que també la seva esposa pogués estudiar teologia. Em va semblar molt encertat. Una postura espiritual que hom desitjaria per a totes les famílies.

Encara una altra cosa. La fe dels esposos cristians és la que, en darrer terme, ha d'ajudar-los a estimar-se sempre. Es tracta d'una vida cristiana compartida, d'una vivència de la pregària i dels sacraments. El matrimoni ha de trobar la seva força en el sacrament de l'amor: l'Eucaristia. Per això m'atreveixo a dir als matrimonis cristians que no descurin la seva vida de fe. Des del lliurament de Crist serà possible l'èxit del seu compromís. Sí, s'han d'estimar amb el mateix amor del Senyor.

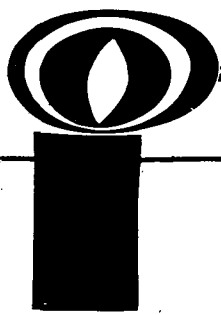
Hom podria pensar que el matrimoni és com una meta assolida. I no és així. L'amor dels casats és cridat a desenrotllar-se, a augmentar i fer-se més fort al llarg de la seva vida. És clar, l'amor és per a tota la vida i ha de ser possible en tot moment. Un autor ha dit que si bé la fidelitat conjugal és mantenir només relacions íntimes amb el propi cònjuge, no obstant implica alimentar l'amor i atorgar-li el primer pla en les preocupacions.

L'amor és etern. I, per aquest mateix desig i vocació, hom podria creure que ja funcionarà sol. La vida, però, ho desmenteix d'una manera notable. Quantes parelles, que semblaven eternes han durat un espai de temps molt breu! Les coses, deixades només a l'albir dels sentiments, tenen el problema de la contradicció i de la negació. L'amor-passió del prometatge sol tenir el seu paper en els primers temps del matrimoni, mentre la vida és fàcil. Però comença a debilitar-se quan apareixen les primeres dificultats. Quan cal obrir la porta a una certa negació de si mateix, llavors l'amor entra en crisi. Les postures s'endureixen i la parella es distancia.

Aprendre a estimar

Els esposos cristians han de ser sempre conscients que els cal aprendre a estimar-se. Estimar, a l'Evangeli, vol dir donar-se i oblidar-se de si mateix. Hom sap que això té la seva dificultat. Perquè reclama la purificació de tot egoisme. Compartir la vida matrimonial és, doncs, exigència de cercar la felicitat de l'altre. Els casats tenen la responsabilitat de la felicitat. Cadascú s'ha de preocupar de la de l'altre. Això comporta aprendre a oblidar-se de si mateix en pro del bé de la persona estimada i de la llar. I només el matrimoni permet la purificació de l'amor. Perquè suprimeix la por de la pèrdua de l'ésser estimat.

Amb tot, aquí hi pot haver un parany. La mateixa seguretat pot dur a descuidar el nodriment de l'estimació. És allò de creure que "com que ja no l'haig de conquistar..."

11 d'octubre 1962: tres imatges

"EL SENYOR PREPARARÀ UN CONVIT I EIXUGARÀ LES LLÀGRIMES DE TOTS ELS HOMES"

Una de les imatges més suggestives de la comunió definitiva amb Déu — el cel — és la del banquet universal i abundant. La profecia d'Isaïes anuncia aquesta taula victoriosa i definitivament joiosa, on la darrera enemiga, la Mort, ja no podrà res. La taula que més m'acosta a aquesta anunciada pel profeta és la taula eucarística. En ella celebrem "la mort victoriosa de Crist, la seva glòria i el seu triomf" (Constitució de litúrgia, n. 6), i participem ja dels béns eterns.

Lectura del llibre del profeta Isaïes (25:6-10a)

En aquesta muntanya, el Senyor de l'univers prepararà per a tots els pobles un convit de plats gustosos i de vins rancis, de plats gustosos i suculentos, de vins rancis clarificats. Farà desaparèixer en aquesta muntanya el vel de dol que cobreix tots els pobles, el sudari que amortalla les nacions; engolirà per sempre la Mort. El Senyor eixugarà les llàgrimes de tots els homes i esborrarà l'oprobri del seu poble arreu de la terra. Ha parlat el Senyor. Aquell dia diran: Aquí teniu el nostre Déu, de qui esperàvem que ens salvaria: alegrem-nos i celebrem que ens hagi salvat, perquè amb tota certesa la mà del Senyor reposarà sobre aquesta muntanya.

"VIURÉ SEMPRE A LA CASA DEL SENYOR"

El salm del bon pastor és alhora salm de camí i de repòs. Ell ens condueix, però per fer-nos reposar a casa seva. Avui accentuem sobretot aquest aspecte. Ell para taula, "i els enemics ho veuen", però no poden privar-ho... Com a la primera lectura i a l'evangeli, la taula és la imatge d'aquesta comensalitat amb Déu, que és el regne del cel.

Salm 22:1-3,4,5,6 (R.: 6cd)

El Senyor és el meu pastor, no em manca res, em fa descansar en prats deliciosos; em mena al repòs vora l'aigua, i allí em retorna. Em guia pels camins segurs per l'amor del seu nom.

R.: Viuré sempre a la casa del Senyor.

Ni quan passo per barrancs tenebrosos no tinc por de res, perquè us tinc vora meu; la vostra vara de pastor m'asserena i em conforta. R.

Davant meu pareu taula vós mateix i els enemics ho veuen; m'heu ungut el cap amb perfums, ompliu a vessar la meua copa. R.

Oh sí! La vostra bondat i el vostre amor m'acompanyen tota la vida, i viuré anys i més anys a la casa del Senyor. R.

"EM VEIG AMB COR PER A TOT, GRÀCIES A AQUELL QUE EM DÒNA FORCES"

El fragment de la carta als cristians de Filips ens permet fer una referència a una altra taula, o una altra dimensió de la taula de Déu: la taula dels germans. Sant Pau l'esmenta, i la considera com una experiència de l'ajuda de Déu. Perquè aquesta és la que no falla mai.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filips (4:12-14,19-20)

Germans, sé viure enmig de privacions, i sé viure igualment en l'abundància. Estic avesat a tot: a menjar bé i a passar fam, a tenir de tot i a trobar-me mancat d'allò que necessito. Em veig amb cor per a tot, gràcies a aquell que em dóna forces. Però heu fet molt bé d'ajudar-me, ara que vivia en l'estretor. El meu Déu satisfarà les vostres necessitats d'acord amb l'esplendidesa de la seva glòria en Jesucrist. A Déu, Pare nostre, sigui donada la glòria pels segles dels segles. Amén.

• La processó d'entrada

A l'atri de la basílica de sant Pere, davant la porta principal, hi ha una gran llosa de marbre de colors, amb aquesta inscripció: "Joan XXIII, Concili Vaticà II, 11 d'octubre 1962". Avui fa vint-i-cinc anys, passava per aquest lloc la llarga i solemne comitiva dels bisbes de l'Església catòlica i apostòlica, precedint el papa Joan XXIII, portat encara a la cadira gestatòria, però profundament recollit en pregària, conscient segurament del moment en què vivia l'Església de Déu.

Aquesta és la primera imatge que m'agrada recordar avui. Una imatge que anunciava tot el Concili: el Col·legi episcopal, amb el seu cap, el successor de Pere, caminant endavant, disposant-se a dedicar llargues hores de treball al servei del poble de Déu. "Gràcies a vosaltres, Pares del Concili que ara entreu solemnement a Sant Pere, els infants que neixen avui podran ésser més sants!", deia un periodista laic, en una recensió d'aquella jornada. Quina intuïció més profunda del moment, i quina crida al control de qualitat de l'acolliment d'aquell fet!

Aquella filera de bisbes venia dels apòstols, i portava l'experiència de vint segles d'història de l'Església. D'una manera més immediata, portava els anhels i les esperances, el fruit del treball de molts cristians —pastors, teòlegs, laics, religiosos...— que havien protagonitzat els diversos moviments de vitalitat eclesial que havien caracteritzat l'Església de la primera part del segle XX. No em sembla que hi hagués, en els protagonistes de l'onze d'octubre de 1962, una actitud d'hora zero. Per això tampoc després, en aquests llargs anys ja després del Vaticà II, no es pot admetre una interpretació que vulgui fer de "l'abans del Concili" una mena de regne de tenebres que calgui repudiar i blasmar...

• La professió de fe

La segona imatge que m'agrada evocar és la de la professió de fe del papa Joan XXIII, agenollat, ell sol, davant de tota l'assemblea. Després vingué la professió de fe de l'assemblea episcopal, i el memorable discurs d'inauguració, que feia sorgir entusiasme i seguretat en tots els que vèiem amb alegria i esperança el fet del Concili: res de profetes de calamitats, res de sosteniments temporals, esperit lliure i obert a la presentació del missatge evangèlic als homes contemporanis...

"Jo, Joan, crec en un sol Déu..." Un Concili comença amb la professió de fe del Papa. Que n'estem de lluny d'una mirada sociològica, negociadora, ideològica... És clar que, durant el Concili, tot això es va anar produint: les majories i les minories, les recollides de firmes per presentar mocions, la incidència de les mentalitats i de les escoles teològiques... A Sant Pere estaven reunits els bisbes, i no els àngels de Déu, que no necessiten concilis, ni governen les esglésies, ni celebren els sacraments. Però el punt de referència era

clar: la fe de l'Església que el vicari de Pere, el primer, professava, i en la qual, amb la seva professió, confirmava l'Església.

En les discussions dels últims anys sobre l'aprofitament o no del Concili, la pregunta sobre la fe hauria de ser la decisiva. No n'hi ha prou amb referir-se a les coses que el Concili ha decidit i que s'han començat a posar en pràctica: la reforma litúrgica, les institucions postconciliars, l'animació del laicat en l'Església, el treball ecumènic i encontres, etc. Tot això és admirable, i és el nostre treball. Però, al fons de tot això hi ha sempre la pregunta —que és de tota la vida—: ¿la nostra fe és viva, operant, comunicativa? ¿la nostra fe és la de l'Església, la que interpreta el Papa i el magisteri ordinari dels bisbes en comunió amb ell?

Els Concilis no es reuneixen com una comissió tècnica que "organitza", sinó com una acció col·legial que vetlla per la fidelitat de l'Església a l'Evangelí. I si es determinen coses concretes és perquè l'Església pugui viure i alimentar més la seva fe. El Papa i els bisbes no volien pas, al mes d'octubre de l'any 1962, fer una Església "nova", sinó plantejar-se, sota la inspiració de l'Esperit, el que Jesucrist volia, en el nostre temps, perquè la seva Església, la "seva", continués essent amb intensitat creixent, allò que Ell volgué d'ella des del principi, quan fou reunida per Ell en l'eucaristia del darrer sopar, i quan sorgí simbòlicament del seu costat obert, o quan la contemplava realitzada per endavant en la seva estimada Mare, la Verge Maria.

• Al vespre

Encara m'agrada evocar, avui, una tercera imatge d'aquell dia: la conclusió de la jornada. Una multitud de joves, amb torxes enceses, es va reunir aquell vespre, ja fosc, davant la finestra del Papa, a la plaça de Sant Pere. Conservem, en un disc, les paraules de Joan XXIII en aquella ocasió. Són antològiques. "Esperem que el Concili acabarà aviat, potser per Nadal..."; "Hi és tothom aquí, fins i tot la lluna..." (efectivament, feia una lluna esplèndida); "Quan torneu a casa, acaroneu els infants..., i digueu-los: és la carícia del Papa". Són paraules —com tantes vegades les de Joan XXIII— plenes de concreció, d'espontaneïtat, de cordialitat entranyable. No es poden recordar sense emoció. I alhora, paraules que expressen com l'home pot enganyar-se, com no és l'amo de la història...

També l'experiència postconciliar ha portat aquestes constatacions, no sempre positives. No pas fruit del Concili, certament, però sí no poques vegades amb el pretext del Concili. Els homes ens enganyem; ¿per què no hem de confessar-ho? Si l'aniversari d'avui ens fós una ajuda...

Hi ha els joves. Els que aleshores naixien tenen ara vint-i-cinc anys. Per a ells desitjo una vida en l'Església que tingui com a característica un amor intens a la mateixa Església, tal com és, i tal com l'estima Jesucrist. Tal com l'estimava Joan XXIII.

"CONVIDEU A LA FESTA TOTHOM QUI TROBEU"

Aquesta és la quarta paràbola que ens explica Jesús per endinsar-nos en el misteri del regne del cel. La primera destacava la generositat de Déu, com a punt de partida indispensable (diuenge 25), la segona, la necessitat d'obediència real per part de l'home (diuenge 26); diuenge passat, era la paràbola del misteri pasqual, centre de tota la comunió entre Déu i els homes; avui, la paràbola anuncia la consumació d'aquesta comunió: la taula de les nocces. Sant Mateu insisteix en dos aspectes propis: es tracta d'un banquet de nocces del fill del rei (compareu amb el fill de l'amo de la vinya, en la paràbola del diuenge passat), i es tracta d'un banquet en el qual hom té la responsabilitat d'entrar-hi vestit tal com el rei vol i correspon (compareu amb la paràbola dels dos fills, fa dues setmanes). Avui és un dia per adonar-se del sentit d'aquelles paraules del missal: "Feliços els convidats al sopar de les nocces de l'Anyell!"

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (22:1-14)

En aquell temps, Jesús proposà aquesta altra paràbola als grans sacerdots i als notables del poble: "Passa amb el Regne del cel com amb un rei que celebrava el casament del seu fill, envià els seus homes a avisar els convidats, però no hi volien anar. Llavors n'envià d'altres que diguessin als convidats: Ja tinc preparat el banquet, he fet matar els vedells i l'aviram. Tot és a punt: veniu a la festa. Però ells no en feren cas: l'un se'n anà al seu camp, l'altre als seus negocis, i altres agafaren els enviats, els maltractaren i els mataren. El rei, en veure això, s'indignà, i envià les seves tropes per exterminar aquells assassins i incendiar-los la ciutat. Mentrestant, digué als seus homes: El banquet de casament és a punt, però els convidats no se'l mereixien. Per tant, aneu a les sortides dels camins i convida a la festa tothom que trobeu. Ells hi anaren, i reuniren tothom qui trobaven, bons i dolents. I la sala del banquet s'omplí de convidats.

[Quan el rei entrà a veure els convidats, s'adonà que un home dels que eren allí no duia el vestit de festa i li digué: Company, ¿com és que has entrat sense vestit de festa? Ell va callar. Llavors el rei digué als qui servien: Lligueu-lo de peus i mans i traieu-lo fora, a la fosca. Allà hi haurà els plors i el cruixir de dents. Els cridats són molts, però no tants els elegits".]

Una imatge bèl·lica

La lectura d'Is 25:6-10a ens ha portat a la contemplació de Jahvè com un Déu-Rei victoriós, que, un cop derrotats els seus enemics en la batalla definitiva (cf. Is 24 i sobretot vv. 21-23b), i entronitzat en la muntanya de sió (id v. 23c-e), ofereix un banquet ritual als qui han lluitat al seu costat, fent possible la victòria. Era un costum de l'antic Orient. El banquet era més o menys important —suculent— segons hagués estat l'habitualment rapit als vençuts. El profeta, a partir d'aquest imatge bèl·lica, ens transporta a la visió escatològica del judici definitiu que Déu farà de tota la humanitat. "Aquell dia" es posarà de manifest la voluntat salvadora de Déu, que crida tots els pobles al convidat de la victòria sobre el mal i el mal dels mals, que és la mort.

El salm responsorial —que no és certament un himne guerrer, sinó més aviat bucòlic— ens convida a fer una lectura d'aquest poema en clau de triomf sobre la mort-per-sempre, tal com ens indica l'antífona de resposta: **Viuré anys i més anys a la casa del Senyor**. Allí serem els hostes de Déu, el rei que celebra les noces del seu Fill amb la Humanitat, i seurem a taula amb ell i amb tots els qui s'han deixat convidar per la crida gratuïta del Senyor. L'entrada a aquest banquet ha suposat la invitació de Déu certament, però també la nostra resposta positiva, tot i que no s'èrem dignes, però ell ens n'ha fet amb el bany purificador del baptisme. Així, tot i

El rei que convida

(Salm 22 -H.23-: 1-3.4.5.6 R.: 6cd)

JOSEP M. ARAGONÈS

que no érem fills, Jesucrist ens ha revestit amb la seva túnica —la seva sang— de Fill obedient del Pare. Tot plegat ens porta a una mena de barreja d'imatges que ens presenta la salvació de Déu com una lluita a mort, mantinguda contra el pecat i la mort (v. 4), el guiatge amorós del bon pastor (vv. 1-3), i la participació al banquet de la victòria (v. 5).

El Pastor-combatedor

La imatge del Bon Pastor no és cap imatge sentimental. El nostre Bon Pastor és un lluitador nat. Dóna la seva vida per les ovelles (Jo 10:11 i 17-18). Ha vingut a lliurar batalla contra el pecat i la mort i a derrotar-les per sempre. Per això, posant-se al nostre costat ens retorna i ens guia pels camins segurs (v. 3). Ell és el vertader conductor dels qui lluiten, els dóna serenitat en la contesa i fortalesa en el combat. La seva vara de pastor-combatedor ens

marca la marxa (v. 4). Així tots ens sentim valents i no tenim por de res. **Ni quan passo per barrancs tenebrosos no tinc por de res**. La nostra valentia tanmateix no és nostra sinó que és d'ell, que ens la contagia: **perquè us tinc vora meu**. I aquesta presència no és ocasional ni fugissera, sinó que és perpètua. El Fill de Déu s'ha fet home i, vivint entre nosaltres, ha seguit tot el periple de la nostra existència. **Oh, sí! La vostra bondat i el vostre amor m'acompanyen tota la vida** (v. 6ab). Més encara: la força i l'empenta de la seva victòria ens situa més enllà de la nostra existència material: **Viuré anys i més anys a la casa del Senyor** (v. 6cd): amb ell hem arribat a la resurrecció. És la seva i la nostra victòria. Amb ell hem guanyat la batalla de la nostra salvació.

Celebrem el triomf

És fàcil aplicar el text del v. 5 a la cele-

bració de l'eucaristia. I a més és una aplicació legítima. Som convidats pel Senyor a seure a la seva taula cada diumenge, per celebrar la nostra salvació. Tant de bo que no ens passi com als convidats que es negaren a deixar-se invitar. El v. 5, però, té un abast molt més ampli. És tota la vida del creient —i el seu compromís entre els homes i els esdeveniments d'aquest món— que ha de ser un banquet. Tota la nostra existència és un do continuat de Déu. És la "vianda" que ell ens ha preparat, ens dóna i posa davant nostre i davant també dels nostres enemics. La gràcia de Déu ha de ser el nostre nodriment constant. Sols així mantindrem enteres les nostres forces i serem uns bons i resistents lluitadors. Cada moment de la nostra existència que vivim en la fidelitat al do de Déu és un triomf de la seva bondat. I al mateix temps també un testimoni ofert als ulls de tots. Hauríem de ser més conscients del valor testimonial dels petits moments de la nostra existència. Són aquests petits testimonis, repetits amb fe constant, els que ens porten a ser missioners en el nostre propi ambient. Testimonis del triomf de la bondat, de la justícia, de la veritat, de l'amor en definitiva, de Déu. I tot és obra d'ell. Per això cada dia, en retirar-nos després del treball —del combat— de la jornada hauríem de poder dir amb tota sinceritat aquesta oració d'acció de gràcies del nostre salm: **Davant meu pareu taula vós mateix, i els enemics ho veuen; m'heu ungit el cap amb perfums, ompliu a vessar la meua copa** (v. 5).

CULTURA CIENTIFICA

La cèl·lula i la reproducció dels éssers vius

Són ben necis tots aquells homes que s'han quedat amb el desconeixement de Déu i no han estat capaços de descobrir qui és Ell per les coses bones visibles, ni n'han reconegut l'artífex de fixar-se en les obres.

Sav 13,1

Avui interrompem la nostra sèrie sobre "El Dr. Almera i la seva escola de Geologia" per a comunicar als nostres lectors la bona notícia de la sortida de l'impremta del llibre "La cèl·lula i la reproducció dels éssers vius", recull dels articles publicats amb el mateix títol en aquesta secció de "Catalunya Cristiana". El Dr. Alfred Rubio de Castarlenas ens ha escrit el pròleg, accedint molt amablement a la nostra petició. És aquest pròleg el que avui ocuparà el lloc del nostre article setmanal:

Pròleg

Com qui no fa res, Francesc Nicolau, setmana rera setmana, al setmanari "CATALUNYA CRISTIANA" ens ha anat destriant la història i l'estat actual dels coneixements sobre la cèl·lula i la reproducció dels éssers vius. Ara ens en presenta el recull —ampliament amb moltes il·lustracions que hi ajuden la comprensió— en aquest llibre.

Mn. Nicolau m'ha demanat un pròleg —dintre de l'àmbit abundant dels seus amics— segurament per la meua condició de metge. Doncs bé, els professionals d'una o altra branca de les ciències biològiques trobarem tanmateix matisos nous en aquest llibre i experiments darrers que encara no coneixíem. És molt d'agrair aquesta visió complexiva, global, que ens dóna. Certament, Nicolau està a "l'última" en totes les qüestions de l'ampli quefer biològic... ell, que abans que tot és matemàtic!

I ho agrairan molt els lectors ben assidus que té arreu. Desitjaria que per a llur profit en fossin encara molts més. És una sort que aquests diferents problemes de la biologia reproductiva, a voltes un xic llunyans i abstractes, estiguin exposats amb una tan "joiosa pedagogia" assequible gairebé a tothom, perquè s'entengui el màxim això que per una altra banda, els més responsablement i sincers savis quant més profunditzen més problemes desconeguts hi troben que els enviren novament. ¿Com pot un "zigot" —aquesta petita cèl·lula resultat de la fusió dels gàmetes masculí i femení— tenir tota la potència de des-

envolupar la inabastable complexitat d'un ésser viu superior, amb els milions de milions de cèl·lules tan diferents —cerebrals, hepàtiques, sanguínies,...— i tot tan ben engalzat, sincronitzat i organitzat, com ja és un nen fins i tot abans de néixer?

La ciència, no cal dir, avança. El descobriment d'un mètode per sintetitzar els àcids ribonucleics, pel nostre Nobel Ochoa, que ajuden a elaborar el codi genètic, és una fita importantíssima. Però planteja nous i grandíssims interrogants als científics. Mn. Nicolau no fa, apologetica —ni tan sols de la ciència mateixa—. Mostra palesament la realitat. És aquesta la que ens porta a la frontera de la raó. La nostra capacitat de raonar i de descobrir, perquè precisament és nostra, és limitada com nosaltres mateixos. Sempre topa, a la fi, amb el misteri per molt que camini. Certament, podrà dir: si en algun moment —dic moment per entendre'ns— no hi hagués hagut res, ni Déu, ara no hi hauria res, perquè el no-res res no pot fer. Ara hi ha quelcom —al menys jo— per tant sempre hi ha hagut d'haver-hi "quelcom". I ens demanarem: i aquest "quelcom" què és o, potser, qui és?

Sempre la raó pot afegir una altra pregunta: i per què existeix "quelcom" en comptes de no res? Perquè per la nostra limitada raó, malgrat que és evident que existeixen coses —nosaltres mateixos— ens sembla menys misteri que no existís res que no pas que existeixi quelcom.

Mn. Nicolau ens dóna molta llum en el camp científic. Tota aquella, i més, que pot albirar un lector no especialista però interessat de debò. I aquesta llum encara posa més en relleu la foscor, negra però brillant, del desconegut, de l'inefable, de l'inabastable amb les nostres soles forces.

Nicolau ens dirà en un dels seus capítols que la mort neix precisament quan en l'evolució apareix la diferenciació sexual. Els éssers que no són encara indivisibles, que no són individus, no moren sinó que es divideixen en dos i segueixen tots dos endavant.

Sant Pau afirma que per Adam —l'Home— va entrar la mort. Alguns intèrprets posteriors insinuaven que el pecat original era un pecat de sexualitat. Avui els exegetes neguen aquest punt de vista. Va ser d'ambició, d'orgull, de desobediència. Però potser aquells comentaristes ho deien per la intuïció "avant la lettre" d'aquesta relació: dife-

renciació sexual i mort. Es podria caure fàcilment en veure la sexualitat com a causa d'una dissort. Però no; encara que sigui veritat el que ens diuen els científics sobre aquesta diferenciació mortal, la sexualitat no és pecat. Ben usada és expressió —fins i tot gloriosa— dels nostres límits d'éssers contingents, de no ser semidéus. Però que som quelcom meravellós: existents i, a més, éssers humans. Podem exclamar: "He de morir, quina sort!, vol dir que existeixo". En el nostre món humà els que no moren, només són els que no existeixen.

No és banal conèixer aquests mecanismes de la reproducció de l'ésser vivent, ja que estan plens de conseqüències socials i quotidianes. En l'antiguitat es creia que el baró era el portador de la llavor de la vida. Era com el sembrador que escampa el seu blat sobre la terra de cultiu. Busca per això les parcel·les més fèrtils. La dona era pura terra, millor o pitjor, adequada a rebre la sembra i fer-la créixer i desenrotllar. Però el germen de la vida, la llavor humana la portava tota el baró en el seu sarró, i només ell.

La mateixa dona mirava l'home envejosament, com superior a ella. La sang de la dona era saba viva, sí, però no llavor.

D'aquí el "masclisme", el menyspreu de la dona, l'arribar a dubtar en algunes societats si les femelles eren éssers plenament humans. D'aquí, tants costums que hem heretat que donaven a la dona un tracte ben diferent, de certa marginació.

Quan la ciència en el segle passat demostra que això no era així sinó que tant la dona com l'home sols tenien mitja llavor, va començar la revalorització de la dona com a ple ésser humà, la reivindicació dels seus drets a l'igual dels del mascle, i l'elaboració d'una seriosa ètica i d'un nou plantejament jurídic, fonamentat en aquestes realitats científiques descobertes.

A en Nicolau cal agrair-li ben sincerament aquesta exposició tan convenient i oportuna del tema. Projectant llum, però a la vegada amb el goig humil del veritable científic que sap que sap el que sap i que, per això sap també que sempre més enllà i prop alhora, està palpitant i càlid, el misteri.

ALFRED RUBIO DE CASTARLENAS

10 anys del Moviment Cristià de Mestres

El mes de setembre es reprenen moltes activitats. Els mestres són uns dels que marquen la pauta d'inici d'un nou curs. No és només l'activitat acadèmica que torna a començar, sinó la vida de Moviments i Associacions que s'ha de posar de nou en marxa. Dins d'aquesta dinàmica, el Moviment Cristià de Mestres és ja el 6è. curs que inicia les seves activitats. 6 anys que representen un esforç d'estar al servei dels educadors de la Diòcesi de Barcelona, però que són fruit d'uns altres 4 cursos, al llarg dels quals, d'una manera més informal, es varen fer les "Trobades de Mestres".

És a dir, des del 1977, un grup de mestres es troba periòdicament per reflexionar sobre el sentit de la seva tasca educadora i per compartir les seves vivències cristianes.

El que representa aquest 10è. aniversari ens ho expliquen els actuals dirigents del M.C.M.

—Tinc entès que ereu 3 o 4 persones les que començàreu les "Trobades". Què us va moure a fer-ho?

—Era una època de gran inquietud a tots els nivells i vàrem veure que els cristians havíem de donar també el nostre testimoni en el lloc de treball. El nostre era l'Escola.

—Quanta gent us reuníeu?

—La primera vegada vàrem ser 40 persones, la majoria de l'Escola Pública, convocats a través del Full Dominical. Després el

nombre ha anat oscil·lant.

—Quina continuïtat tenien les "Trobades" i quins temes tractàveu?

—Ens reuníem un cop al mes. Els temes eren diversos ja que responien a la inquietud del moment. Per exemple: "Per què som mestres?", "La relació amb els companys, alumnes i pares", "L'Ensenyament de la Religió a l'Escola", "L'educació de la sexualitat", "L'Estatut de Centres Docents", "El Nadal a l'Escola"...

—Quan neix el Moviment Cristià de Mestres?

—Durant el curs 1980/1981 i veient l'interès de la gent a continuar les "Trobades", ens vàrem plantejar constituir-nos en Moviment Diocesà. Així, doncs, després de posar-nos en contacte amb el Bisbat, va néixer el Moviment Cristià de Mestres.

—Com a Moviment seguïu la mateixa línia que en les "Trobades"?

—Continuem fent una reunió al mes, seguint una línia de fons per a tot el curs. Per exemple, aquest últim hem reflexionat sobre: "L'educació de la llibertat en una escola democràtica i pluralista".

A més a més, cada trimestre, fem una trobada de dos dies, cuidant els dos aspectes: cristià i professional.

També un cop a la setmana hi ha un petit grup que es reuneix per enriquir-se amb la Paraula de Déu i compartir l'experiència concreta

com a educadors.

—A qui van dirigides les activitats que feu?

—A tots els cristians que senten inquietud per l'educació. Especialment als mestres.

—Com us comuniquéu amb els mestres que senten aquesta inquietud?

—Cada mes elaborem un petit butlletí que fem arribar tan als qui participen activament en la trobada mensual com a aquells que per diferents circumstàncies no poden assistir-hi però han manifestat interès de mantenir una relació amb el Moviment.

Aquest butlletí inclou diferents apartats: El resum de la trobada, notícies, treballs manuals, col·laboracions...

—Quina línia de fons teniu pensada pel curs 1987/88?

—Aquest curs hi ha 3 esdeveniments que influeixen en la nostra vida de mestres cristians: "L'Any Marià, El II Congrés d'Educadors i el Sínode dels Bisbes sobre els laics". Per tant les activitats del Moviment estan pensades sobre aquestes tres realitats.

—Si hi ha algun interessat, on s'ha de dirigir?

—El Moviment Cristià de Mestres té la seva seu al c/ de Llúria n.º 7, 1er. pis - 08010 Barcelona. Cada dimarts de 7 a 2/4 de 9 hi som.

Allí us hi esperem a partir del dia 6 d'octubre.

Com podeu veure són moltes

les vivències que expliquen d'aquests 10 anys. Es nota la il·lusió que tenen en començar un nou curs. Tots els mestres amb aques-

ta mateixa inquietud, podeu posar-vos en contacte amb el Moviment.

C.C.

Calendari de les Trobades

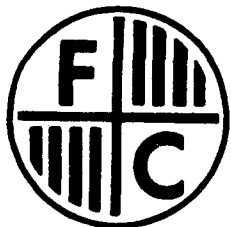
M E S	D I A	T E M A
OCTUBRE	3	"Competència professional com a docents i com a educadors."
NOVEMBRE	7	"Diàleg amb l'entorn"
DESEMBRE	12	"La Verge d'Advent" Informació del II Congrés de Professors.
GENER	16 i 17	"Què ens diu als educadors el Sínode sobre els Laics?"
FEBRER	6	"La nostra resposta al Sínode"
MARÇ	5	"Exigències que comporta la resposta fidel a la crida de l'Església"
ABRIL	9	"Créixer sempre per ajudar a créixer"
MAIG	7 i 8	"Maria, model de l'educador cristià"
JUNY	4	Visita a l'arxiu Marià de Corbera.

SORTIDES A SANTUARIS MARIANS

Novembre:	dia 21 (dissabte)	SOLSONA I SANTUARI DEL MIRACLE
Febrer:	dia 20 (dissabte)	REUS: Ntra. Sra. DE LA MISERICÒRDIA
Maig:	dies 21 i 22 (dissabte i diumenge)	NÚRIA

REUNIÓ SETMANAL

Cada dimarts de 7 a 8 del vespre: Pregària a la llum de l'Evangeli de sant Lluc.

FEDERACIÓ DE CRISTIANS DE CATALUNYA

XXV aniversari del monòlit de la F J C de C a MONTSERRAT

Diumenge 18 d'octubre

A les 11 del matí: missa conventual i ofrena amb motiu de l'Any Marià.- Dinar de germanor.-

A la tarda: sessió d'homenatge al doctor Bonet en la sala d'actes del Monestir, sota la presidència de l'Abat Cassià Just i la dissertació del doctor Dídac Parellada.- Inauguració de la placa d'homenatge al doctor Bonet i commemorativa del XXV aniversari del monòlit de la F J C a Montserrat.

Inscripcions: En el Secretariat General, Canuda 26 i en els Grups d'arreu de Catalunya.

Dimarts 11 de novembre

A la Balmesiana, carrer Duran i Bas, n.º 9, a 3/4 de 8 del vespre.

Actes d'homenatge al doctor Albert Bonet i Marrugat, Canonge de la Seu de Barcelona i Consiliari fundador de la Federació de Joves Cristians de Catalunya.

TAULA RODONA A BARCELONA

Amb la presidència de l'Emm. Cardenal Narcís Jubany i Arnau, Arquebisbe de Barcelona.

TEMA: LA PERSONALITAT DEL DOCTOR ALBERT BONET I MARRUGAT, CONSILIARI FUNDADOR DE LA F J C de C

Que serà glossada com a sacerdot, intel·lectual i fundador de la F J C de C, pels senyors:

—Malaquies Zayas i Cuerpo, consiliari general de la Federació de Cristians de Catalunya.

—Esteve Busquets i Molas, periodista, ex-director de "Flama", portaveu de la F J C i del "Tu" portaveu de la HOAC.

—Josep Bagunyà i Golobart, secretari general i director de "Radar", portaveu de la Federació de Cristians de Catalunya.

Actuarà de moderador Dídac Parellada i Feliu, membre de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona i president del Consell Assessor de la Federació de Cristians de Catalunya.

Han celebrat un Congrés Internacional al Brasil

Els diaques volen construir una Església "veritablement pobra i despresa"

Fa poc s'ha celebrat a Itaici (estat de São Paulo), Brasil, a la seu de les reunions plenàries de la Conferència Episcopal Brasileira, l'anunciat Congrés Internacional de Diaques, que sota el lema "Justícia i Fe en el món", reuní uns dos-cents participants de divuit països d'Amèrica, Àfrica i Europa.

Aquest Congrés se situa en la ja llarga llista de Congressos i Trobades Internacionals que, des del que es va celebrar a Roma l'octubre del 1965, han tingut per objecte l'estudi i reflexió sobre la implantació del diaconat com a ministeri ordenat estable en l'Església catòlica de ritu llatí.

Des que la instauració del diaconat, amb aquestes característiques, fou aprovada pels pares conciliaris en la Constitució "Lumen gentium" i desenvolupada posteriorment pels Motu proprio de S.S. Pau VI, "Sacrum diaconatus ordinem" i "Ad pascendum", les Conferències Episcopals de 94 països han obtingut de la Santa Seu l'aprovació de la seva instauració en els seus respectius països i l'han instituit a moltes de les seves diòcesis.

El proper abril es commemora el vintè aniversari de les primeres ordenacions, que se celebraren a Colònia (Alemanya Federal); un d'aquests cinc primers diaques fou present en el Congrés, així com un dels quatre diaques brasilers ordenats per S.S. Pau VI, a Colòmbia, abans d'inaugurar la II Conferència General de l'Episcopat Llatino-americà, a Medellín, el mes d'agost del mateix any 1968. També hi fou present el diaca alemany Hannes Kramer, fundador del primer "cercle diaconal" l'any 1951, a Friburg, i pioner de la petició de

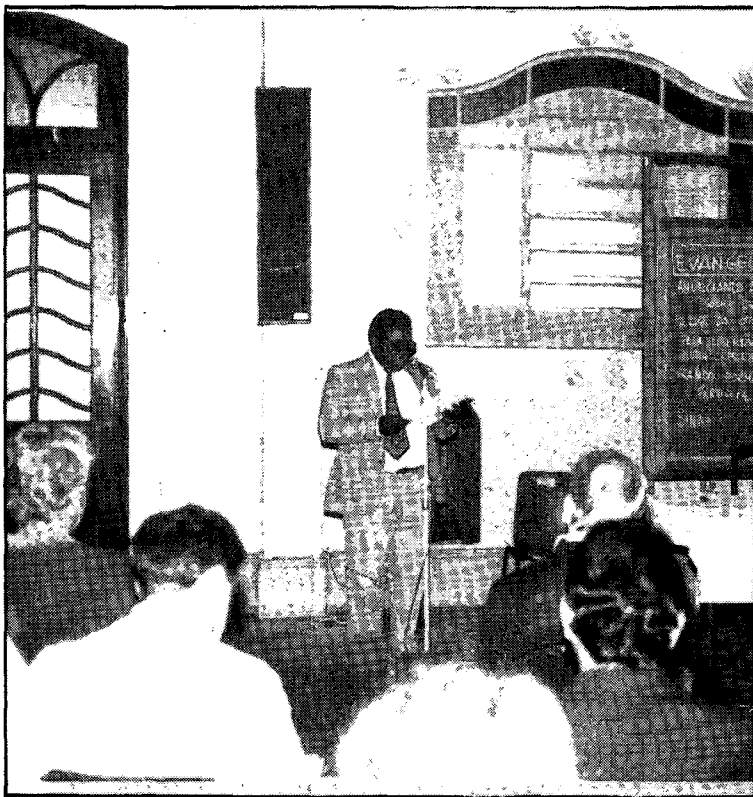
renovació d'aquest ministeri.

Missió evangelitzadora de l'Església

La ponència central del Congrés fou a càrrec de Dom Luciano Mendes de Almeida, bisbe auxiliar de São Paulo, fa poc elegit President de la Conferència Episcopal Brasileira. En la seva exposició, Dom Luciano insistí particularment en la missió evangelitzadora de l'Església, perquè s'instauri la fe en el món, i, a la llum de la fe, l'autèntica justícia, i en el paper que els diaques han de jugar en aquesta missió, subratllen especialment com a tasca seva la diaconia a favor de la justícia, contra tot tipus d'injustícies, és a dir, una diaconia, que aporti esperança, i una diaconia a favor de la reconciliació, contra tot tipus de discriminacions, una diaconia que aporti perdó.

El treball de grups, sobre les qüestions suscitées per la ponència de Dom Luciano, fou particularment enriquidora per l'intercanvi hagut entre els diaques brasilers i d'altres nacions llatino-americanes, en general molt encarnats en els grups socials més necessitats.

Un altre aspecte important del Congrés fou la presentació dels informes nacionals sobre la implantació i expansió del diaconat en els diferents països. Segons les últimes estadístiques, el nombre de diaques en el món s'apropa ja als 13.000, presents a 94 països. Aproximadament el 90 per cent d'aquest total són homes casats, que simultàniament l'exercici del ministeri amb un treball civil i la dedicació a la pròpia família. Fins ara

Intervenció d'un diaca del Camerun.

són minoria els diaques amb dedicació plena al ministeri, encara que s'observa un lent augment d'aquesta proporció. Són en canvi minoria els diaques cèlibes, que pertanyen generalment a ordes i congregacions religioses que han instaurat aquest ministeri.

Funcions diverses

Les funcions desenvolupades pels diaques, subratllant el seu caràcter sacramental i la seva condició de pastors de l'Església, en co-

munió amb el bisbe i el seu presbiteri, són molt diverses, però amb un accent comú: fer present enmig de la comunitat cristiana i enmig del món la figura de Crist Servent, i això amb una màxima encarnació en el propi ambient. A això són cridats tots els cristians, però als diaques correspon ser-ne signe sacramental.

En aquest sentit s'insistí en la identitat eclesial del diaconat, que si bé és un grau previ a l'ordenació presbiteral, té la seva pròpia entitat i les seves pròpies característi-

ques, que han de ser progressivament valorades i exercitades. Per això, algun dels bisbes presents en el Congrés demanà que gradualment es deixés d'usar l'adjectiu "permanent" referit al diaca, ja que diaconat en l'Església només n'hi ha un, i aquesta adjectivació pot induir a confusió; en les intervencions que seguien a aquesta petició quedà clar que aquest és el sentir general i que la distinció entre diaques "itinerants" (que accediran en un futur més o menys pròxim al presbiterat) i diaques "permanents" pot haver estat útil en els primers temps de la instauració del diaconat com a grau propi i permanent del ministeri sagrat, però podria resultar nociva en la mesura que pogués insinuar l'existència de dos graus diferents en aquest ministeri.

Per part espanyola hi participaren Miguel Oliver, rector del Centre d'Estudis Teològics de Sevilla, enviat per la Conferència Episcopal i que presentà l'informe corresponent al nostre país, i el diaca de la diòcesi de Barcelona, Aurelio Ortín, membre del comitè del Centre Internacional del Diaconat, coorganitzador del Congrés junt amb la Comissió Nacional de Diaques brasilers. Hi assistiren també tres sacerdots espanyols que treballen pastoralment en la conurbació industrial de São Paulo, col·laborant habitualment amb diaques.

70 diaques espanyols

En el seu informe, Miguel Oliver assenyalà que a Espanya, l'aprovació per la Santa Seu de la instauració del diaconat, a instàncies de la Conferència Episcopal,

Presència als cinc continents

EUROPA	ÀSIA	ÀFRICA	AMÈRICA	OCEANIA
Alemanya Federal 1.177	Índia 15	República de Sud-Àfrica 130	Estats Units 7.838	Illes Carolines i 22
Itàlia 460	Indonèsia 10	Camerun 27	Canadà 460	Illes Marshall 13
Bèlgica 335	Iran 10	Namíbia 16	Brasil 450	Austràlia 13
França 270	Turquia 4	Zimbabue 7	Xile 220	Papua Nova Guinea 12
Àustria 165	Iraq 3	Nigèria 6	Puerto Rico 207	Polinèsia francesa 8
Gran Bretanya 126	Japó 3	Kenya 5	Mèxic 81	Guam 7
Espanya 68	Malàsia 3	Libèria 5	Argentina 65	Marianes 3
Alemanya Democràtica 50	Israel 2	Etiòpia 4	Colòmbia 48	Illes Salomó 1
Països Baixos 48	Síria 2	Algèria 3	Perú 47	Tokelau 1
Suïssa 28	Sri Lanka 2	Sudan 3	República Dominicana 36	Vanuatu 1
Portugal 13	Filipines 1	República Centrafricana 2	Nicaragua 29	68
Suècia 6	Líban 1	República del Congo 2	Bolívia 26	
Iugoslàvia 5	Pakistan 1	Tanzània 2	Uruguai 26	(0,53 per cent)
Irlanda 3		Angola 1	Veneçuela 24	
Luxemburg 2		Botswana 1	Illes Verges 17	
Finlàndia 1	(0,44 per cent)	Costa d'Ivori 1	Paraguai 16	
Mònaco 1		Djibuti 1	Equador 12	
Illes Fer-Oer 1		Guinea-Bissau 1	Panamà 7	
2.759		Guinea Equatorial 1	Jamaica 6	
(21,64 per cent del total)		Madagascar 1	Bahames 4	
		Uganda 1	Hondures 4	
		Zaire 1	Granada 3	
		Zàmbia 1	Guatemala 3	
		222	Barbados 2	
		(1,74 per cent)	Dominica 2	
			Haití 2	
			Trinitat i Tobago 2	
			Belice 1	
			Bermudes 1	
			Montserrat 1	
			Santa Lúcia 1	
			9.641	
			(75,63 per cent)	

El gener del 1987 hi havia, aproximadament, 12.747 diaques permanents, a 94 països.

Aquestes dades procedeixen de l'Anuari Estadístic de l'Església i d'informacions pròpies del Centre Internacional del Diaconat.

tingué lloc l'abril del 1978, i la primera ordenació, al cap de dos anys i mig, a Barcelona, el novembre del 1980. Des de llavors, el diaconat ha estat instituit a quinze de les nostres diòcesis i el nombre actual de diaques a Espanya és de 70.

Aportà dades de l'estudi fet per ell, com a teòleg assessor del Comitè Episcopal Nacional per al Diaconat Permanent, sobre aquesta realitat eclesial, i subratllà que aquest Comitè presidit actualment per monsenyor Ramon Buxarrais, bisbe de Màlaga, treballa sense pressa, però sense pausa, a favor de la implantació del diaconat a Espanya. El pròxim mes de novembre se celebrarà a Madrid, a la Casa de l'Església la III Trobada Nacional de Diaques, centrat en el tema "El diaca i el ministeri de la Paraula".

Entre la resta dels informes nacionals destacaren el d'Itàlia, presentat per Alberto Altana, infatigable promotor del diaconat en aquest país, i el d'Estats Units, que agrupa més de la meitat dels diaques de l'Església. Al mateix temps, els congressistes es dirigiren a la màxima autoritat de la República Súd-africana per instar-li l'alliberament d'un diaca empresonat des de fa temps en aquest país; un altre diaca ha estat alliberat fa poc.

Promoció integral de l'home

En el missatge final del Congrés, els participants reiteren la seva voluntat de construir una Església "veritablement pobra i despresada", i, que ha d'exercir, amb coratge i alegria el gran servei de l'anunci evangèlic d'alliberament i

promoció integral de l'home", "de denunciar profèticament i combatre, sense violència i amb el testimoni de vida, totes les injustícies del món, d'acord amb les circumstàncies específiques de cada lloc, regió o país... amb opció evangèlica preferencial pels més pobres, ja que la justícia és conseqüència de la Fe", i acaben dirigint-se a Maria, Serventa del Senyor, perquè obtingui del seu Fill, "en aquest Any Maria, que els diaques, amb les seves famílies i els seus col·laboradors, puguin desenvolupar, generosament i fins a la mort, el seu important servei d'evangelització en el món".

Participaren activament en el Congrés quatre arquebisbes i cinc bisbes brasilers i també va fer acte de presència el Cardenal Agnello Rossi. Uns vint sacerdots i més de trenta esposes de diaques feren les seves aportacions específiques als treballs efectuats. En qualitat d'observadors, i en la línia d'aprofundiment ecumènic que tenen tots aquests Congressos, hi assistiren un representant del Consell Mundial de les Esglésies, un representant de les Esglésies reformades, responsable de la formació de diaques a Suïssa, i una diaconessa luterana dels Estats Units.

En l'homilia de l'Eucaristia amb la qual es clausurà el Congrés, Dom Alberto Guadència Ramos, arquebisbe de Belem (estat de Pará), pare conciliar en el Vaticà II, rememorà els dies en què s'aprova la instauració del diaconat en el Concili i encoratjà a tots els presents a continuar treballant confiadament en aquest camp obert per la fecunditat de l'Esperit en l'Església del nostre temps.

AURELIO ORTÍN

Els diaques, en una de les sessions de treball del Congrés.

Celebració de clausura del Congrés.

Missatge final

Viure enmig del món

Reunits a Itaci (estat de São Paulo), Brasil, en Congrés Internacional, els Diaques de 18 països d'Amèrica, Àfrica i Europa, en comunió amb el Papa i els seus Pastors i preocupats per la seva missió i per al bé de les seves comunitats, presenten, com a conclusió dels seus treballs, el següent missatge:

El ministeri del diaca, en la diaconia de Fe i de Justícia en el món, troba la seva font generadora en la contemplació del misteri de Crist-Servent.

Crist, el veritable i únic Diaca del Pare, realitzà en la seva vida la profecia del Servent de Jahvè: "Heus aquí el meu servent que jo sostinc. He posat el meu esperit

damunt d'ell; ha de proclamar el dret a les nacions. Per obrir ulls cecs, per fer sortir de la presó captius, del calabós, aquells que habiten en la tenebra". (Isaïes, 42,1.7).

El carisma del diaca, senyal sacramental de Crist Servidor, té una gran eficàcia en la realització d'una església que necessita ser totalment ministerial i missionera, veritablement pobra i despresada, i que ha d'exercir amb coratge i alegria, el gran servei de l'anunci evangèlic d'alliberament i promoció integral de l'home.

Per col·laborar amb els Bisbes

i amb els Preveres en aquesta missió fonamental, el Diaca ha de viure enmig del món i comprendre'l bé. Cal també que visqui amb profunditat la triple Diaconia de la Fe, la Caritat i la Litúrgia:

Diaconia de Fe, per saber denunciar profèticament i combatre, sense violència i amb el testimoni de vida, totes les injustícies del món, d'acord amb les circumstàncies específiques de cada lloc, regió o país, no solament repetint les paraules de Jesús, sinó també com Ell, formant i animant peti-

tes comunitats, amb opció evangèlica preferencial pels més pobres, ja que la Justícia és conseqüència de la Fe.

Diaconia de Caritat, doncs, en l'amor a Déu i al proïsme, viscut en ambient de família i de treball, el diaca avançarà en el procés continu de la seva pròpia conversió i de la conversió de rics i pobres, siguin individus o nacions.

Diaconia de Litúrgia, la qual, centrant-se en la Sagrada Escriptura — "mysterium fidei" i de compromís fratern—, anirà transfor-

mant el diaca, que cada dia haurà de baixar a l'altar en direcció al poble, enmig del qual ha de ser, cada vegada més, Llum, Sal i Ferment.

En la vivència i compliment d'aquesta triple Diaconia —la qual, per ser missioners, ha de ser oberta a tota la humanitat—, el diaca mai no podrà oblidar l'exemple de Jesús, en la contemplació i en l'acció, recordant les seves divines paraules: "Sense Mi, no podeu fer res". Que Maria, Mare de Jesús i dels homes, "Serventa del Senyor" obtingui del seu diví Fill, en aquest Any Maria, que els diaques, amb les seves famílies i els seus col·laboradors, puguin desenvolupar generosament i fins a la mort, el seu important servei d'evangelització en el món".

PEREGRINACIÓ MARIANA A ROMA PER LA IMMACULADA

del 4 al 9 de desembre

Visitant: Sant Pere del Vaticà, les Catacumbes, el Coliseum, etc.
El dia de la Immaculada Missa a Sta. Maria la Major.
El dimecres, dia 9, audiència amb el Sant Pare.

Per inscripcions adreueu-vos a: ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
Plaça Urquinaona, 11, 3er., 3a. 08010 Barcelona
Telèfon 301 37 18 de 10 a 1 i de 5 a 7. Srta. Maria Figueras.

PRÒXIMA PEREGRINACIÓ: Mes de Març, JORDÀNIA, JERUSALEM, EL SINAI, EL CAIRE. (Antic Testament.)

En un clima d'intransigència

Els cristians adopten un compromís actiu a Egipte

Els egipcis són majoritàriament musulmans. Els cristians només representen un 7% de la població. N'hi ha d'ortodoxos, de catòlics, de protestants, i han de viure en un context on la intolerància va creixent. Es troben musulmans que interpreten l'Alcorà de manera fonamentalista, creuen que guarda els secrets de totes les ciències. L'empenta de l'integrisme s'explica per tot allò que passa a l'Iran o a Líbia, amb l'encoratjament de l'Àrab Saudita.

La vida sota el signe de l'Islam

Al Caire tenim la universitat islàmica mil·lenària El-Azhar, freqüentada per estudiants de tots els països. Només són admesos els musulmans que es donen a la propagació de la seva fe. Aquesta universitat no contribueix a promoure l'esperit de tolerància.

L'Egipte va posar la vida quotidiana sota el signe de l'Islam i cap poble, ni el més abandonat, està mancat de mesquites. Cinc vegades al dia se sent la crida del muetzi a la pregària. Enregistrat diverses vegades en una cassete es difon per altaveus. Els creients hi responen sobretot els divendres anant a la mesquita o pregant sobre una catifa estesa a terra. Encara avui la religió és present a tot arreu: La ràdio, la televisió, els diaris, els cicles de conferències, les revistes. La majoria dels germans musulmans voldrien imposar a tot hom la Xavia, la llei corànica. Segons ells, seria necessari, per exemple, tallar les mans dels lladres, lapidar les dones adúlteres, castigar amb la mort a qualsevol musulmà convertit al cristianisme, o prohibir els cursos mixtos fins i tot a l'ensenyament superior.

Els coptes ortodoxos són els que es veuen més amenaçats per la intolerància creixent. Sovint són víctimes d'atacs. Tanmateix ells continuen mostrant un gran dinamisme, principalment en el camp del monaquisme, sota la influència

del seu cap, el papa Schenouda III. Aquest home autoritari i un gran reformador, resideix a Sant Antoni, el més antic de tots els monestirs egipcis i adhuc de tota la cristiandat. Ha restablert una vida en comunitat vigorosa articulada entorn del treball intel·lectual i manual, dels oficis i dels àpats en comú. Els altres monestirs han ajustat el pas a aquesta reforma esperada pels joves. Els candidats a la vida contemplativa es compten per centenars i, una dotzena de monestirs han estat renovats.

Els creients egipcis se senten molt atrets per aquests alts llocs d'espiritualitat. Famílies senceres van a visitar-los i els pelegrins pregunten a sant Antoni, sant Macari i sobretot a la Mare de Déu de Deir El Muharaq, on segons la tradició van arribar Josep, Maria i Jesús en la seva fugida a Egipte.

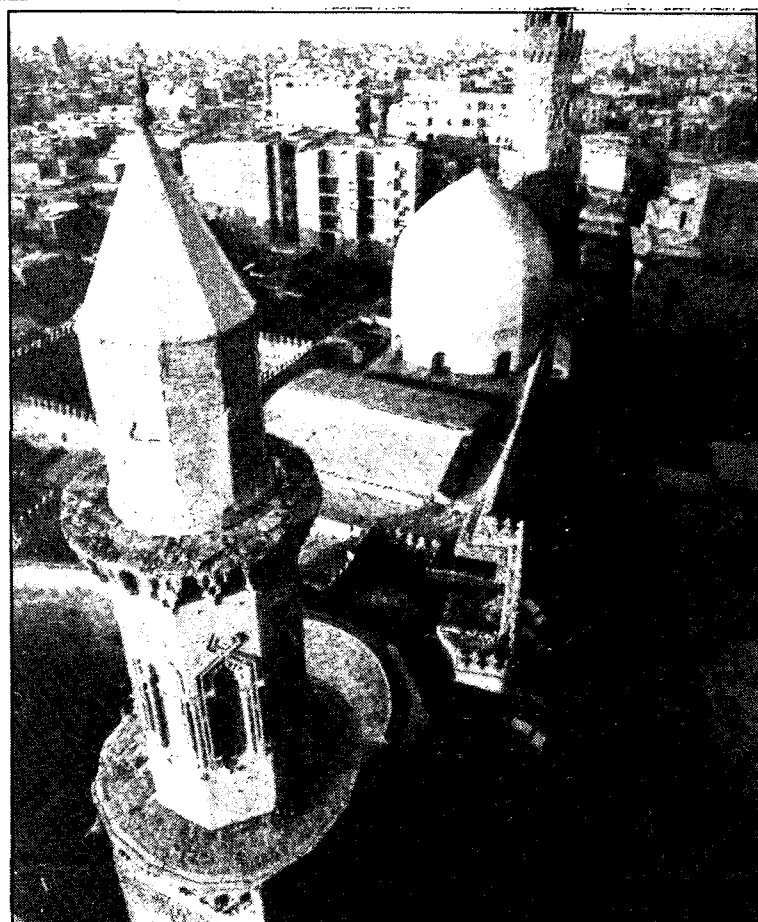
Els coptes ortodoxos no arriben als 5 milions. En canvi els catòlics, molt menys nombrosos, no sobrepassen els 200.000 amb 7 ritus diferents. Malgrat la diversitat: coptes, grecs, maronites, melkites, txaldens, siris, armenis o llatins, juguen al país un paper més important que el que podria fer pensar el seu nombre. Fins i tot el poder polític ho reconeix. Si hom participa a la celebració de la festa de Nadal a la basílica llatina d'Heliòpolis —ciutat oasi a la costa del Caire, que el baró Empain féu construir a començaments de segle sobre 8.000 hectàries de desert— s'adona d'aquesta im-

portància. Un miler de fidels assistiren a la missa de mitjanit, presidida per monsenyor Sempieri, vicari apostòlic, i Nicolàs Barakat —creient de ritus maronita i realitzador d'emissions en una ràdio oficial— difongué la celebració per ones nacionals. Al primer lloc de l'assemblea, amb uniforme d'oficial d'aviació, hi havia un representant personal del president Mubarak.

L'ensenyament és l'objectiu prioritari

Una de les figures més conegudes del Caire és la germana Emmanuelle, pobra entre els pobres. Amb 78 anys, no ha perdut el seu ardor. La seva consolació de consolacions és l'escola de Makattam que va crear fa 5 anys per als infants marginats. En parla amb noblesa: "Aquesta escola privada és ara una de les millors del Caire. Aquest any té 720 alumnes, quan al principi només hi assistien un grupet d'infants de la maternal." Encara incansable confia realitzar milers de projectes. Com per exemple arribar a reemplaçar les carretes dels escombriaires per camions i camionetes. Ha anat a Washington a la recerca de les finances necessàries. Georges Bush, vicepresident d'USA, l'ha escoltat favorablement. La misèria dels nens de Kartoum, capital del Sudan, també ha commogut el seu cor. Hi treballa per solucionar-ho.

Una altra personalitat catòlica de gran empena, més coneguda a Egipte que a França és Amin Fahim. Aquest vell advocat, molt distingit, que parla un excel·lent francès, dirigeix des de fa 20 anys l'Associació Cristiana per l'Alt Egipte (ACHE). L'ACHE ha pres sota el seu impuls, un extraordinari ressò. 12.170 alumnes freqüenten les 300 classes als districtes pobres de Xarabeya, Minia, Assiout, Sohag i Lusor. A Bayadeya, prop de Minia, el

L'Egipte va posar la vida quotidiana sota el signe de l'Islam. Aquí veiem la mesquita Kalaoun, al Caire.

1982-83, el 78% d'infants de sis anys no estaven escolaritzats per manca de places a les escoles existents; avui això no passa. Però aquesta associació no s'atura en la creació d'escoles, està al servei de l'Alt Egipte, la part més abandonada del país. I ha fundat dispensaris, centres de joves i de promoció femenina, cursos d'alfabetització per adults, etc.

Els cristians presents en tots els terrenys

L'ensenyament ocupa un lloc d'importància dins l'obra de les congregacions llatines i d'altres. "Tenim 200 escoles catòliques —precisa el pare Sidarousse, rector d'un gran col·legi jesuïta al Caire—. Els alumnes musulmans consti-

tueixen almenys el 50% dels nostres efectius. Així, joves de religions diferents aprenen a conèixer-se i a estimar-se".

L'ensenyament sí, però que no quedin ressentits altres aspectes on les congregacions i les societats missioneres llatines tenen la iniciativa, com l'acció mèdica, social, dels Mitjans de Comunicació, del servei parroquial o de l'acció apostòlica pròpiament dita.

Els cristians sembla que han superat el complex d'inferioritat que sentien envers l'Islam que comptava amb creients de gran valor. Ara per ara es mira el futur amb confiança, la confiança que dona creure en Algú, algú que és l'Esperança.

NÚRIA ORIOL PALAREA

200 milions de nens treballen com a obrers

L'Oficina Internacional del Treball (OIT) ha informat que 200 milions d'infants (menors de 15 anys) treballen actualment com a obrers. Per continents, la xifra és desglossa així l'11 per cent de la població infantil a Àsia, el 17 per cent a Àfrica i entre el 12 i 16 per cent a Amèrica llatina. Aquests infants són obligats a realitzar treballs d'homes madurs en les mines, fabricació d'explosius i en camps inundats de pesticides, on contreuen malalties mortals.

A El Salvador no es respecten els drets humans

El "Socors Jurídic Cristià Oscar Romero" (SJC), una de les institucions humanitàries no governamentals que treballa a El Salvador des del 1975, on fou fundada, acaba d'elaborar una sèrie d'informes anuals, corresponents a l'any 1986, per a presentar-los en el 43 període de sessions de l'Assemblea General de la Comissió de Drets Humans de l'ONU. Segons aquests informes del SJC, durant 1986 varen morir violentament 1.725 persones, d'altres 564 foren detingudes per motius polítics i es descobriren 1.081 casos de tortura. Dels morts, 59 casos corresponen a persones trossejades per les mines en camins i carreteres, 1.039 foren mortes per les accions militars de l'Exèrcit governamental en zones rurals, 173 foren assassinades per membres de les forces Armades, 42 ho foren pels "esquadrons de la mort" i 421 foren baixes reconegudes oficialment per l'exèrcit. En resum, el conflicte salvadoreny dona una mitjana de cinc morts per dia durant l'any 1986.

TENIU HORES LLIURES?

A CATALUNYA CRISTIANA TENIM FEINA PER A VÓS

Tant si residiu a una ciutat com a un petit poble de Catalunya, podeu integrar-vos a l'equip de promoció de CATALUNYA CRISTIANA. Solament és necessari que:

- Estimeu CATALUNYA CRISTIANA.
- Us agradi relacionar-vos amb la gent.
- Hi pogueu dedicar amb constància el vostre temps lliure.
- Us faci il·lusió guanyar-vos un sobre-sou.

La tasca és molt senzilla, però us l'hem d'explicar amb detall. Si podeu desplaçar-vos a les nostres oficines de Barcelona, us atendrem amb molt de gust. Si, per raó de la distància del vostre lloc de residència, això no fos possible, us enviarem per escrit totes les instruccions. En qualsevol cas, truqueu en hores d'oficina al (93) 215.28.05, Srta. Magda.

LLIBRES

"Teología fundamental" (1)

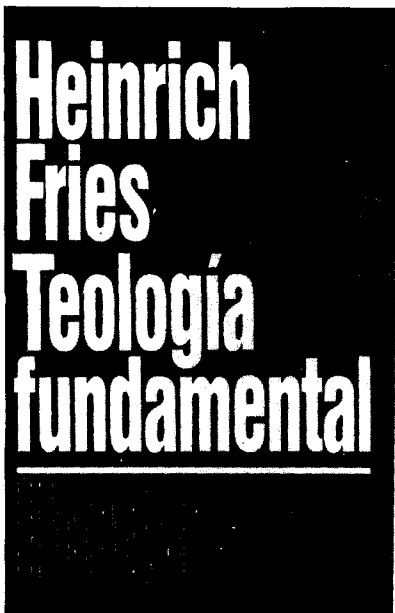
La teologia fonamental investiga les bases, els fonaments de la teologia, és a dir, els pressupostos i condicions de la possibilitat d'una teologia en general.

Com que la teologia és la reflexió metòdica sobre la fe en Déu que s'ha revelat en Jesucrist, la paraula i obra del qual romanen vives en l'Església, afecten els fonaments de la teologia les qüestions referents a la fe i a la revelació, així com a la mediació i tradició de la fe per l'Església. Aquests fonaments no són a seu torn una espècie d'avantatge que es concedeix a la fe per representar una foma de coneixement més dèbil, sinó que són objecte de coneixement humà i de comprensió racional.

En la teologia fonamental es tracta, per tant, de demostrar la **credibilitat de la fe**, perquè el cristià estigui en condicions de respondre a qualsevol que li demani raó de la seva esperança, com diu un text clàssic del Nou Testament (1 Pe 3,15). Els fonaments de la credibilitat creen els pressupostos i les condicions d'una fe responsable i fins i tot vinculant.

La fe cristiana com a resposta de l'home en la revelació de Déu només és possible i raonable, si aquesta fe té una relació interna i essencial amb l'home i amb la seva manera d'existir en el món i en la història. Només si la constitució de l'home és tal que aquest **pugui** creure, només si en ell hi ha una disposició per a la fe, fe i revelació són raonables per a l'home i representen per a ell una autèntica provocació. Si no fos així, la fe no seria més que una simple ideologia aliena a la realitat i no podria prendre's seriosament.

D'aquí es desprèn que els temes tractats per la teologia fonamental són centrals per a l'home d'avui. Ja que no es tracta d'alguna que altra qüestió de la fe cris-

tiana, sinó del fonament que precedeix i abarca tota la fe, i això és precisament el que dona al plantejament la seva actualitat.

Avui ja no n'hi ha prou amb afirmar i anunciar la pretensió d'universalitat de la fe cristiana. Cal fonamentar-la, i fer-ho en front al poder imponent de l'experiència de l'existir en el món d'avui i de la provocació que això suposa.

Heinrich Fries recull aquí el fruit de molts anys de tasca docent i d'investigació com a professor de teologia fonamental de les universitats de Tubinga i de Munic i ho presenta a un públic més ampli. La seva obra vol fer un servei a la fe dels creients i els que busquen un sentit en la vida, i ajudar els homes que s'han imposat la tasca d'anunciar i ensenyar la fe de Crist.

R. C. C.

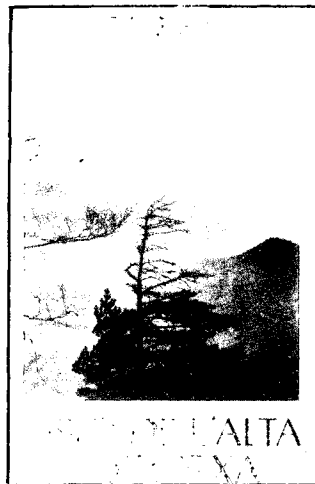
(1) HEINRICH FRIES. *TEOLOGIA FUNDAMENTAL*. 1987 - Editorial Herder - Barcelona.

Una obra original que obre meravellosos horitzons (1)

"Visió de l'Alta Garrotxa" d'Estanislau Torres, és una obra original que reuneix molt diversos mèrits i de la qual es pot dir, al marge de qualsevol tòpic, que constitueix una aportació realment valuosa a la bibliografia de descripció i valoració de les comarques catalanes. No es tracta d'una guia o d'un treball de freda erudició geogràfica sinó d'un testimoni molt matisat i actual dels diversos aspectes més interessants d'una de les contrades menys conegudes del nostre país. El paisatge, la vegetació, la història i les llegendes, les masies i les esglésies que s'amaguen enmig d'aquell muntanyam de la meitat nord de la Garrotxa apareixen hàbilment entrelaçades en les pàgines del llibre, i ens en donen realment una "visió" més que no pas una descripció. Les bellíssimes fotografies que l'il·lustren, degudes a Joaquim Castells, acaben de fer atractiva l'obra, que no pot deixar d'interessar i captivar ningú que hi doni una ullada.

Pel que fa a l'autor, cal dir que no és pas un neòfit, sinó que compta ja amb un bon historial en el conreu de les lletres. I que és, ensem, un impenitent excursionista. Ha assajat amb èxit diversos gèneres literaris. L'any 1959 publicava "Fum d'ara", recull de contes i narracions. L'any 1961 obtenia amb "La xera", el Premi Víctor Català i el Premi Vida Nova de Cantonigròs, amb "El foc i la cua". Amb la seva novel·la "La derrota", obtenia el Premi Sant Jordi del 1966. Altres novel·les d'Estanislau Torres són "L'altre demà", "Els camins", "Castelladral", "Estimada Teresa" i "El mal que m'heu fet", algunes de les quals també han estat guardonades. De la seva faceta excursionista és fruit la seva obra "El Pirineu", editada amb fotografies de Francesc Català Roca.

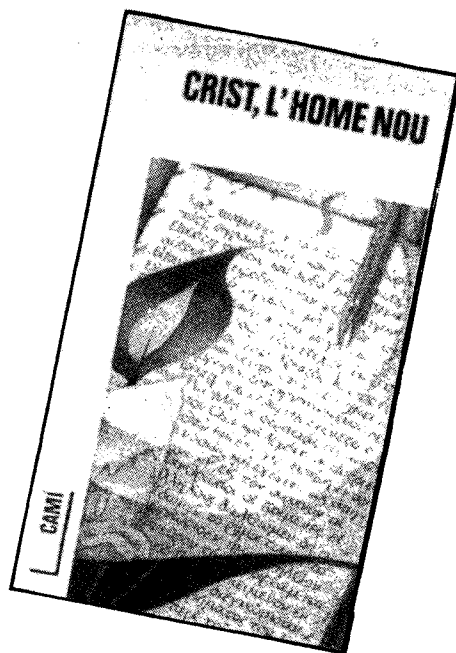
No solament pel contingut, doncs, sinó

també i en gran mesura per la qualitat literària del text, "Visió de l'Alta Garrotxa", que està en la línia d'"El Pirineu" ja esmentat, es recomana al lector exigent. Són un centenar de pàgines saboroses i atractives que, no solament complauen a qui les llegeix, sinó que inviten a recórrer i petjar una de les contrades més feréstegues i solitàries del país i que ens té reservades les més variades emocions. En la prosa de l'autor s'hi nota la veracitat del testimoni directe i els contactes humans que ha mantingut amb l'escassa gent que encara habita per aquells verals, que se situen arran de la frontera política que ens separa del Rosselló, més enllà de la línia que marca la carretera de Sant Pau de Segúries a Besalú, passant per Olot i Castellfollit.

(1) "Visió de l'Alta Garrotxa". Autor: Estanislau Torres, fotografies Joaquim Castells. Edicions Nou Art Thor. Barcelona 1987. Editat amb el patrocini de la Diputació de Girona i la Caixa de Sabadell.

Una col·lecció de llibres per a infants

Les PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT i CAIXA DE BARCELONA ens han sorprès agradablement amb l'edició de la col·lecció "FER CAMÍ", destinada a nois i noies, a partir dels onze anys. Val a dir que ve a omplir un buit en el món de les publicacions religioses. Per això afirmem que val la pena tenir una bona eina de treball, com és aquesta, per ajudar la formació cristiana dels homes i dones del demà. Cal felicitar els editors per aquesta gran iniciativa. A més a més, han tingut l'encert d'encarregar la direcció d'aquesta sèrie al nostre col·laborador i expert en temes de pedagogia religiosa, mossèn Joan Guiteras. D'ell són els dos primers volums apareguts recentment.

El primer volum, titulat SER CRISTIA, presenta les línies bàsiques de la fe des dels grans trets oferts pels documents del Concili Vaticà II. Amb estil gràfic, planer i amable l'autor va desgranant les realitats que bàsicament teixeixen l'ordit de la vida

cristiana. Les il·lustracions, simpàtiques i belles, són de la Rita Culla. Un bon instrument de treball per a grups de formació i escoles.

L'altre llibre s'anomena CRIST, L'HOME NOU. Presenta la figura de Crist des dels evangelis. Mostra com aquests són les fonts més fidedignes que testimonien del Senyor, es refereix després als testimonis de la literatura pagana, presenta el medi on visqué Jesús i els seus fets i les seves paraules; després, esbossa un retrat espiritual del Crist i considera com els cristians l'han de seguir. Mossèn Joan Guiteras ofereix un escrit engrescador i transparent per apropar a la figura del Salvador. Sens dubte estem davant d'un llibre que esperonarà els nois i noies en el seguiment cristià. Montserrat Tobella ennobleix l'obra amb uns delicats dibuixos.

No dubtem que aquesta col·lecció tindrà molt bona acollida. Ho desitgem de cor.

A. V.

DICCIONARI DE CATEQUETICA

Radiografia del moment actual de la reflexió catequètica. Iniciativa de l'Institut de Catequètica de la Universitat Pontifícia Salesiana de Roma i dirigit per Joseph Gevaert.

Presenta un ampli panorama de temes i problemes de la catequesi actual. Visió internacional i ecumènica. Rigor i solidesa científica amb referència a la catequesi a Catalunya.

386 articles

L'edició catalana del DICCIONARI consta de 386 articles sobre:

- Continguts centrals del cristianisme en la perspectiva catequètica.
- Història de la catequesi.
- Catequesi de les confessions cristianes i dels jueus.
- Problemes de l'ensenyament religiós a l'escola.
- Primera evangelització i catequesi missionera.

Destinataris

Indispensable en els centres de cultura i en les biblioteques parroquials, delegacions de catequesi, Secretariats diocesans,...

Instrument imprescindible en les escoles de catequistes, en els cursos de catequètica dels seminaris diocesans, en les escoles de teologia per a seglars, en els centres de formació permanent,...

Edició en català i en castellà. Editorial CCS. C/ Alcalá, 164 - 28028 Madrid.

Edició catalana a càrrec del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes (S.I.C.)

El trobareu en les llibreries religioses. Preu 6.160' ptes.

Distribució

Centre de material catequètic.
C/ Talamanca, 5-7. Tel. (93) 872 15 43.
08240 MANRESA.

ARQUEOLOGIA

A l'Equador troben una ciutat de cinc mil anys d'antiguitat

Una ciutat d'uns cinc mil anys d'antiguitat fou descoberta al llit del volcà Sangay, un dels cims més actius del món, en plena selva amazònica i a 711 quilòmetres de Quito.

El sacerdot Pedro Porras, director d'Investigació Arqueològica de la Universitat Catòlica, anuncia la troballa i explica que, des de l'aire, es distingeixen dos emblemes esculpits en les plataformes de les piràmides que presideixen la ciutat batejada com a Sangay: un jaguar i un home.

Figures gegantines

La ciutat de Sangay es troba completament coberta per la selva i els primers senyals del descobriment es varen produir mentre el pare Porras, el 1978, sobrevolava la zona. Des de les altures i entre l'espesa jungla va creure distingir el perfil d'un gran jaguar. Des de llavors organitzà successives expedicions al lloc fins que va trobar la ciutat.

El conjunt, segons les declaracions del sacerdot Porras, "és un gegantí del tipus que existeix a Nazca (Perú). El disseny de les figures de l'home i el jaguar són perceptibles com una visió global i no de detall, ja que són enormes".

Les piràmides de la ciutat són construccions escalonades i de terra, les més grans assoleixen 300 metres de llarg, per 80 d'ample i sis d'altura. Les més petites tenen les següents proporcions: 40, 25 i sis metres.

En el lloc s'ha trobat més de 600 mil fragments de ceràmica i les proves de carboni 14 han demostrat que la població humana

d'aquest lloc se situa a 2.780 anys abans de Crist, sense que es pugui precisar fins a quina data perdurà l'amagada civilització.

El lloc tindria un sentit eminentment religiós, d'adoració al volcà, per la qual cosa Porras opina que "en el solstici d'estiu, denominat Inti raymi pels inques, rebia la peregrinació d'unes 20.000 persones".

Un mite indígena

Les figures de l'home i el jaguar, al cim de la piràmide, repeteixen "el mite maia de la creació segons la qual un home i un jaguar es varen creuar i donaren origen a la població nativa".

El conjunt cobreix un diàmetre de 30 quilòmetres de piràmides i camins interconnectats per la qual cosa només s'hi pot arribar des de l'aire. Segons el sacerdot Pedro Porras "la troballa és tan important com el primer dels realitzats a Amèrica Llatina i pot ser l'anella per solucionar molts enigmes arqueològics del continent".

S'ha trobat un jaciment paleontològic de 150 milions d'anys a les muntanyes de Cuenca

Un pastor de Cuenca, César Real, ha trobat casualment a les muntanyes de Cuenca un jaciment paleontològic d'una antiguitat de 150 milions d'anys. Abans de conèixer la importància de la troballa, César Real utilitzava com a cadira un gran fèmur de dinosaure procedent del jaciment.

MÚSICA

El tricentenari de Lully

S'escau enguany el tricentenari de la mort del gran músic italià Giovanni Battista Lully que aviat s'encaminà cap a la cort de Versalles on fou el músic predilecte del Rei Sol: Lluís XIV. La seva incardinació en la cultura gala es tan forta que els francesos el consideren un músic nacional. I és que sens dubte ell fou el creador de la gran òpera francesa i el qui inicià la forma musical coneguda amb el nom d'òpera a la francesa. Per commemorar aquesta efemèride s'han organitzat una sèrie d'actes, sobretot a París i a Versalles, exposicions i concerts. Destaquem el celebrat el dia 3 d'octubre i que fou retransmès en directe per la ràdio France Musique. Entre les exposicions destaquem la que reuneix més de 150 peces i documents originals i que es titula "Lully, musicien soleil" a Versalles. Entre elles s'hi troben la majoria de les seves òperes.

XXIV Convocatòria

Premis Recull 1988

PREMIS

Francesc Puig i Llensa: dotat amb 100.000 ptes., a una narració màxima de 20 folis.

Ribas i Carreras: dotat amb 125.000 ptes., a un recull de poemes. **Josep Ametller:** dotat amb 200.000 ptes., a un assaig, mínim de 50 folis sobre Josep-Vicenç Foix (l'home, l'escriptor, el poeta).

Rafel Cornella: dotat amb 75.000 ptes., a un retrat literari i entrevista d'un personatge (amb il·lustració gràfica). Extensió mínima 15 folis.

Salvador Raynaldos: dotat amb 75.000 ptes., a una obra inèdita de teatre.

BASES

a) Els treballs han de ser inèdits i en català. S'han de presentar cinc còpies a doble espai amb el nom i l'adreça de l'autor. No poden concursar treballs guardonats en altres certàmens.

b) A la primera pàgina cal fer constar el premi al qual es concursa.

c) Cal trametre'ls a RECULL (Apartat de Correus, 11 - BLANES) abans del dia 31 de desembre d'enguany.

d) El jurat pot declarar els premis deserts o concedir accésits en lloc d'atorgar-los i, donada la diversitat dels premis que atorga està facultat a organitzar-se de manera adient i eficaç, així com a dur a terme les consultes que cregui oportunes en cada especialitat.

e) Els premiats durant 18 mesos des de la concessió, cediran la prioritat de publicació a RECULL i l'import dels premis serà considerat un acompte sobre els drets d'autor, tot conservant la propietat intel·lectual de les seves obres.

f) El contracte d'edició a signar per ambdues parts s'ajustarà a la normativa legal vigent.

g) Cada vegada que es publiqui un treball premiat caldrà fer constar el premi amb la indicació "Convocat per la revista RECULL de Blanes".

h) RECULL no s'obliga a retornar els treballs no premiats els quals podran ser retirats d'Indústria Gràfica Montserrat, S.A., Anselm Clavé, 74, Blanes, tel. 33 02 98, a partir dels quinze dies següents a la data d'atorgament i durant un període de tres mesos.

i) La participació en el concurs comporta l'acceptació íntegra de les bases que el regeixen.

j) L'adjudicació serà feta per un jurat format per Joan Colomines i Puig, president, Joan Argenté, Benet Ribas, Jaume Reixach, Salvador Roca, Maria Ribas i Llorens i Maria del Vilar Puig, secretària.

Els Premis Recull —fundats i estimulats per la revista— en aquesta XXIV convocatòria es refermen en la seva via d'expansió i acollida, al llarg i ample dels Països Catalans. Són esperó de les noves generacions que emergeixen en el camp de la nostra pròpia expressió lingüística i confirmen també els escriptors adults.

Començant amb narració, continuats immediatament després amb poesia, s'han eixamplat en els camps de l'assaig, el retrat literari i el teatre.

Els Premis Recull —eficàcia de la continuïtat— queden novament oberts a la participació activa de la nostra gent.

LA SARDANA I LA DANSA

IV Diada Tardoral de Cassà. El passat dia 4 d'octubre l'Agrupació Amics de la Sardana de Cassà de la Selva, convocà la seva diada tardoral, amb un plec de quatre audicions de sardanes celebrades durant tot el dia. Al passeig de Vilaret, a les dotze del migdia, començà la festa la cobla La Principal de Cassà. A dos quarts de quatre continuà amb La Principal de Banyoles, seguint-la novament la de Cassà i acabant les ballades la cobla Vila de Blanes. Durant la diada es féu homenatge a Manel Miralles, actiu sardanista, i gran promotor de la sardana i activitats culturals.

Recordant el Mestre Mañé. Així ho proclama el cassette-llibre, editat recentment per l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat, amb una recopilació de sardanes d'aquest compositor i músic espluguís, l'activitat del qual durant la seva vida de prop de noranta anys, el va fer mereixedor de l'estima dels qui l'envoltaven, fossin amics, deixebles o admiradors. Va

treballar intensament en el camp del cant coral i la composició de música de diferent caire sense oblidar, evidentment, la sardana. La ciutat d'Esplugues, la "seva" ciutat, el va distingir amb la Medalla d'Or d'Esplugues de Llobregat, a títol pòstum.

Esbart Dansaire de Rubí. Recentment ha participat en un programa que Televisió Espanyola va retransmetre a través de "Mundovisión" a Los Angeles, Zúric i Atenes. Es tractava de "367 días para las Olimpiadas de Seúl", amb motiu dels propers Jocs Olímpics que celebrarà aquesta ciutat i de la nominació de Barcelona per la convocatòria del 1992. Posteriorment TVE retransmetrà aquest programa, en diferit, per la cadena del país. Conjuntament amb el "Rubí" hi van participar Els Comediants, Montserrat Caballé, l'Orquestra Solistes de Catalunya, el Cor del Gran Teatre del Liceu, Policia Urbana a cavall de Barcelona, Castellers, Gegants i l'Escolania de Montserrat.

Novasardana '87. "Equip 7", promotor del certamen, comunica a totes aquelles persones que estiguin interessades a conèixer les Bases i no les hagin rebut (s'han repartit molt profusament), les demani per escrit a Equip 7,AVINGUDA del Portal de l'Àngel, 7, quart pis, lletra L, bústia 31, Barcelona, codi postal 08002, i li seran enviades.

JOSEP VENTURA

RACÓ DEL LLENGUATGE

El nom dels ocells. Els de bosc (i 4)

ALBERT PERA

gonyes i els bernats pescaires.

Les perdius i les guatlles són tan buscades pels caçadors com agraïdes pels amants de la bona taula. Algun cop, a l'estiu, les he sorpreses passejant la llocada, a peu pla, pel bosc.

Fins aquí alguns dels ocells que conec d'haver-los vist quan he sortit a respirar i passejar fora de la ciutat. Els entesos n'hi trobaran a faltar molts. Jo només em proposo desvetllar l'interès general per la coneixença de les realitats que contemplem en les estones de lleure, quan ens encarem amb la natura.

Encara, dels que no conec de vista, us en diré uns quants noms: les bosquetes, les talletes, les mallerengues, les llucaretes, les cogullades, les terreroles, les grives, les estiveroles, i els còbits, els bitxacs, els cucuts, els aranyers, els reietons, els ulls de bou, els busca-roques, els coto-lius, els capsigranyes, els botxins, els sitsdistius, els passarells, els gratapalles, els cruixidells, els repicalatons.

I per acabar, em plau reportar aquí un fragment de la pregària composta pel gran amic dels ocells i poeta que fou Josep Maria de Segarra: "...vetlleu, Senyor, damunt les ales d'aquests pobres ocells. Feu que mai no els falti llur plat de cuquets i formigues; que no els manqui l'aigua per a humitejar el bec. Espanteu les mosteles i les rates cellardes que el ensumen el niu; desvieu els perdigons que els puguin trencar les ales, i les ungles dels esparvers que els cargolen el coll; aviseu-los quan s'acostin a la branqueta de vesc i a la trampa amagada. I feu, sobretot, Senyor, que no s'estronquin mai en el bec dels ocells aquelles flautes i aquells violins de llur cançó, perquè són la música més delicada dels camps i la joia més dolça de la primavera!"

Perles ortogràfiques

També a les Lliçons de Català de la televisió recomanaven de no dir mai "sacatapos" sinó tirabuixó, i afegien que això era un gal·licisme, negligint el mot genuí català: llevataps.

MODA

Gaudí-Home88

MARÍA JOSÉ EJARQUE

L'home de l'estiu'88 segons la firma Bethlehem estarà molt vinculat al tema de la nàutica a través de combinacions suaus de color. (Foto: Toni Bernad).

La col·lecció CLAXON per a estiu'88 presentada en el Gaudí home, aporta una imatge completament esportiva, en què els estampats gràfics sobre punt juguen un important paper.

En el Palau d'Alfons XIII del recinte firal de Montjuïc de Barcelona, se celebrà el Saló de Moda Gaudí-Home en la seva vuitena edició, reunint en els seus 4.100 metres quadrats firals 82 firmes expositores nacionals.

Aquest Saló està demostrant any rera any, un prestigi de caràcter molt seriós i sobretot, molt funcional, a base d'una gran professionalitat entre els organitzadors que, una vegada més, han sabut complir, dins de l'estructura comercial que ofereix el Gaudí, amb l'especial funció d'informar degudament el visitant comprador.

El Gaudí-Home en la seva oferta de peces masculines estiu-88, se celebrà paral·lelament amb la primera edició del Saló BCN-Home ubicat en el Palau de Victòria Eugènia dins del mateix recinte firal de Montjuïc.

Ambdós salons reuniren primeríssimes marques de creadors de moda masculina, oferint amplíssimes col·leccions que anaven des de la corbata als mitjons passant per una extensa gamma de peces que abastaren des dels jerseys més esportius a la presència del vestit complet per executiu o simplement per a homes ben vestits. Tanmateix, el tema de vanguardia continua emportant-se la palma en els Gaudís cada temporada.

Les desfilades Gaudí-Home se celebraren en el Palau del Cinquantenari de Montjuïc, i eren a càrrec de les firmes Roser Mercé, cada dia més imaginativa, Antoni Miró, Gené Cabaleiro i José Tomás que, junt a l'anomenat imatge Gaudí, reflectiren fidelment la moda que es portarà l'estiu'88, i, que, sembla, que els bermudess' imposaran com a amo i senyor.

Una vegada més la celebració del Gaudí-Home, va atreure l'atenció de tots els professionals del sector, ja que l'increment de firmes exhibidores són la confirmació de l'èxit que, cada dia se'n ofereix més aconseguit i més ben organitzat.

Una novetat molt ben harmonitzada a través del blanc i el blau cel, per aquest conjunt presentat per la firma Bethlehem en el Gaudí-Home primavera estiu'88 (Foto: Toni Bernad)

La nova col·lecció de mitjons Strike-styl de Molfort es compon de dues propostes: una clàssica fabricada amb fil d'Escòcia, l'altra per un estiu de vestir més lliure a base de jacquards vibrants de color.

COSTUMS I TRADICIONS

El Remei dels cristians (II)

Seguim amb el Remei dels cristians, devoció encastellada a Castell d'Aro i a Castell d'Empordà en la comarca de les fortes tramuntanades i al Castell de Santa Maria, de Santa Oliva (Baix Penedès).

En tres llocs, que nosaltres sapiguem, les ermites de la Mare de Déu del Remei s'hagueren de refer. A Ripoll en el veïnat dels Brucs, segons els Goigs: "Vostra devota capella/ quatre cops s'ha construït,/ sempre amb ardorós delit/ i cada volta més bella". Cal dir que a la mateixa comtal vila, capital del Ripollès hi hagué una altra ermita del Remei a l'entrada de la carretera de les Llosses, avui en ruïnes: el Remei de Baix; a l'esquerra de la carretera general i uns centenars de metres més avall. Estatge provisional de la imatge de la primera durant una de les reconstruccions, en prengué el nom.

A Puigpardines (Garrotxa) canten i conten que "males mans el sant hostage/ destruïren follament/ mes vostra preuada imatge/ dona pia no consent,/ mudàreu de lloc, Senyora...". En aquest cas, fou duta a l'església parroquial. I a Orriols (Alt Empordà), el seu altar "fou cremat i tornat pols"... però en aquell lloc s'hi aixecà un cambril, "on s'hi honra, amb culte noble,/ vostra imatge tan gentil..."

L'advocació del Remei la trobem igualment, a Perafita (Osona, Lluçanès); a Bolvir de Cerdanya; a les Corts de Barcelona; a Peraltallada (Baix Empordà); a Santa Eugènia de Saldet (Alt Empordà); Santa Eugènia de Berga (Osona); Santa Eugènia de Relat (Bages) on "prop d'una font veïna,/ segons la veu popular,/ molt temps oculta va estar..." la divina imatge.

Seguim la relació amb Santa Maria del Mar (Barcelona); Santa Margarida de Vianya (capella de Sant Miquel del Mont, Garrotxa); ermita de Sant Antoni de Pàdua a Sant Joan de les Abadesses (Ripollès); a l'església de Sant Miquel d'Anglès (la Selva); i a Sant Esteve de Cambrils (Solsonès) i segurament que ens en queden alguns més ignorats per nosaltres.

Cal fer menció, encara, del Remei de Vic. Així, popularment és anomenat el convent-santuari franciscà que prengué l'advocació d'un oratori erigit el 1327 al cap del pont Nou o pont del Remei", segons Pladevall a la "G.E.C."

La tradició, narrada pel pare Camós fou posada en vers en els primitius Goigs. Segons un i altres, hi havia una família que tenia una imatge de la Mare de Déu del Remei: "Des del segle tretzè,/ a can Cisteró,/ la imatge guardaven/ amb veneració". Amb tot, la imatge fou trobada en més d'una ocasió damunt d'una caixa de núvia, fora de la fornícula on la tenien. "Un dia la imatge/ fa intent de marxar,/ i aquell gran miracle/ els dóna a pensar./ Li fan una ermita/ a fora de Vic,/ a prop del pont moro,/ el pont més antic...". Entorn de l'ermita "el barri que es forma.../ Remei anomena/ la Mare de Déu..."

I amb aquestes estrofes que es canten amb la melodia de l'Ave-Maria lordana, cloem aquest ràpid pas pels camins del Remei.

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

CUINA

Cassoleta de llimona

Per a la pasta brisa

250 gr. de farina
100 gr. mantega
2 culleradetes de sucre
una mica de sal, 50 c.c. aigua
3 clares d'ou
75 gr. de sucre

Per a la crema

2 ous sencers
3 rovells d'ou
14 cullerades de sucre
2 vasos d'aigua
2 llimones mitjanes
4 cullerades, de maizena

Poseu gairebé tota la farina en un recipient de plàstic junt amb els altres ingredients per a la pasta, trebal·leu-lo amb cullera de fusta per unir-los bé (no s'ha de treballar massa).

Deixeu-la reposar una estona, embolicada amb un drap.

Unteu un motlle desmuntable baix, amb mantega.

Estireu la pasta amb el corró i amb la seva ajuda cobriu el motlle, sosteniu la pasta al vorell. Poseu un paper d'alumini, per sobre poseu cigrons o mongetes seques, perquè no s'infla.

Poseu-lo a forn regular uns 20 minuts, després traieu-li el paper i els cigrons (poden guardar-se per altres vegades) i ompliu-la amb la crema de llimona.

CREMA DE LLIMONA: Bateu els dos ous com per fer truita afegiu els 3 rovells i les 14 cullerades de sucre, la ratlladura i el suc de les 2 llimones. Desfeu les 4 cullerades de maizena amb mig litre escàs d'aigua, barregeu-lo amb el que s'ha preparat. Passeu-lo per un colador de tela metàl·lica, deixeu-lo refredar força, remenant-ho de tant en tant. Ompliu amb això la cassoleta preparada. Bateu a punt de neu forta les 3 clares, afegiu-hi 75 gr. de sucre glas i col·loqueu-les la crema amb ajuda de la mànega i la broqueta risada. Poseu-lo uns minuts al forn perquè es dauri lleugerament.

MARIA GLORIA MUNTAÑOLA

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador y vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Equador, 53, ent. 4t.
Tels. 239 12 92 - 322 31 82.
Pref. Concert entrevista.

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalsescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

ENCREUATS

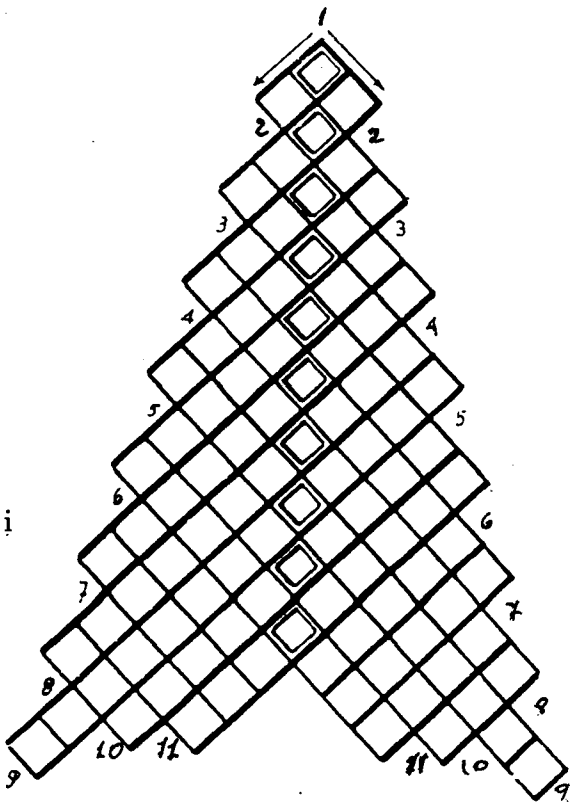
Per ROSA COLLELL

LA PIRÀMIDE

Línia vertical d'un sol mot del qual en surten a dreta i esquerra, altres mots que comencen sempre amb la inicial corresponent a la línia vertical i segons definició.

Totes van de dalt a baix banda dreta i banda esquerra.

A LA VERTICAL: Persona que estima i defensa la natura.

BANDA DRETA

- 2- Preposició.-
- 3- Bomba de la circulació de la sang.-
- 4- Punt cardinal.-
- 5- Natural de Lituània.-
- 6- Agrupació de teixits formant una unitat estructural encarregada de l'acompliment d'una funció determinada. Plur.-
- 7- Forma verbal pròpia de les llengües antigues, a Catalunya acaben en ant, ent, int.-
- 8- Acció d'immergir.-
- 9- Que té simetria, fem.-
- 10- El que hom guanya en una competició.-
- 11- Moixó de camp amb el dessota clar i de

SOLUCIONS

- 2- Es.- 3- Con.- 4- Olor.- 5- Llana.- 6- Opipar.- 7- Gironès.- 8- Innocent.- 9- Sincopada.- 10- Temple.- 11- Arena.-
- 2- Un temps del verb ser.-
- 3- Figura geomètrica.-
- 4- Flaire, perfum.-
- 5- Pèl dels xais.-
- 6- Dit d'un àpat, un banquet abundant.-
- 7- Comarca del Principat.-
- 8- No culpable.-
- 9- Dit de la música amb síncope.-
- 10- Església, lloc on es reuneixen els fidels.-
- 11- Sorra.-

llarga cua, que emet un cant sostingut llargament.-

BANDA ESQUERRA

- 2- Un temps del verb ser.-
- 3- Figura geomètrica.-
- 4- Flaire, perfum.-
- 5- Pèl dels xais.-
- 6- Dit d'un àpat, un banquet abundant.-
- 7- Comarca del Principat.-
- 8- No culpable.-
- 9- Dit de la música amb síncope.-
- 10- Església, lloc on es reuneixen els fidels.-
- 11- Sorra.-

FILATÈLIA

Per ENRIC GRAUPERA

Insígnies del Sacre Imperi Romà (II)

Liechtenstein, sèrie tresor del castell Imperial. Valor: 40 cts. presenta la Santa Llança. Prové del temps carolingi, i és una de les relíquies més venerades. Arrossega una munió d'anècdotes, llegendes i tradicions. Fou portada com a insígnia reial en diverses batalles. Del s. XI al XII, era coneguda com la "llança de sant Maurici". Després com "la santa llança".

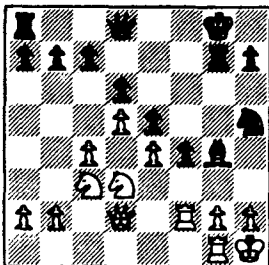
TAULER D'ESCACS

per JAUME MORA

DIAGRAMA 190

Negres juguen i guanyen

Sembla que les jugades surtin soles, oi? Però compte, com sempre.

Solució al diagrama 189

1 Cf3-h4 e5xd4 (1...Rg8-h8, 2 Ah6xg7 + Rh8xg7,3 Cf5+) 2 Dd1-g4 Ad6xg3, 3 Ch4xg6 i guanyen.

JEROGLÍFIC

Per SNOF

SORTIRA LA PROCESSO DE MA?

NOTA
NOTA
NOTA

Solució al 419

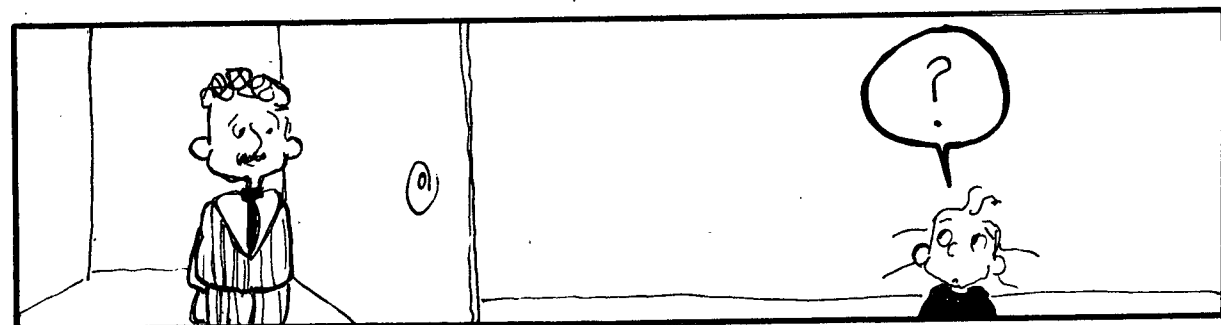
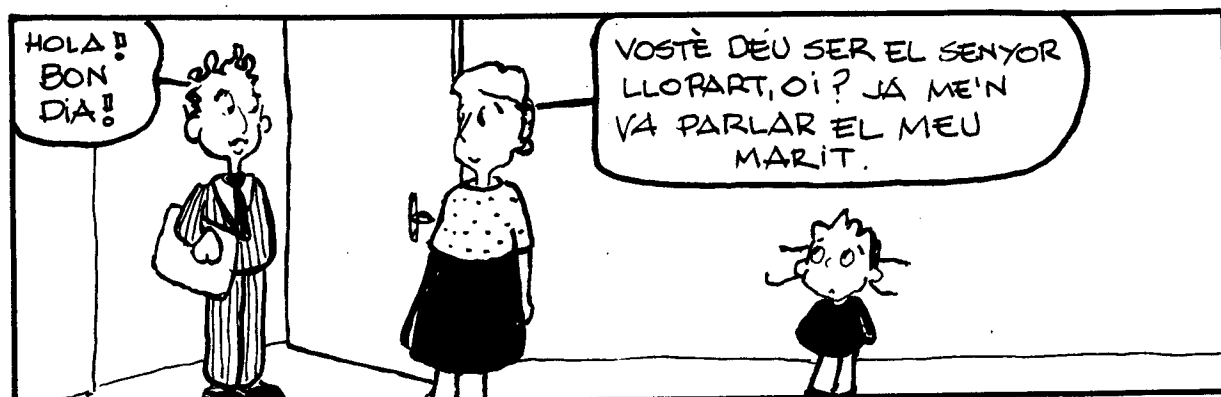
ESAU

ES AU

FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL• FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•FUTBOL•

Resultats	Clasificacions	La travessa	Golejadors	Pròxima jornada
Barcelona-Atlético 1-1	PJ GF GC Ptos.	1. Logroñés-Cádiz (X) 2	Hugo Sánchez (Real Madrid) 7	Logroñés-Celta
Valladolid-Español 1-0	1. R. Madrid 6 26 2 12 + 6	2. Celta-Mallorca (X) X	Michel (R. Madrid) 4	Mallorca-Betis
Betis-Sabadell 6-0	2. Athletic 6 8 4 10 + 4	3. Betis-Sabadell (1) 1	Gordillo (R. Madrid) 4	Sabadell-Barcelona
Celta-Mallorca 1-1	3. Valencia 6 9 6 8 + 2	4. Barcelona-At. Madrid (1) X	Baltazar (Celta) 3	Ath. Madrid-Murcia
R. Madrid-Sevilla 3-1	4. Cádiz 6 9 8 8 + 2	5. Murcia-Athletic (2) 2	Arroyo (Valencia) 3	Ath. Bilbao-R. Sociedad
Zaragoza-Osasuna 1-0	5. Atlético 6 6 2 7 + 1	6. R. Sociedad-Valencia (1) 1	Fernando (Valencia) 3	Valencia-Valladolid
R. Sociedad-Valencia 3-0	6. Betis 6 11 4 7 + 1	7. Valladolid-Español (X) 1	Julio Salinas (Ath. Bilbao) 2	Español-Real Madrid
Logroñés-Cádiz 1-2	7. Celta 6 6 5 7 + 1	8. R. Madrid-Sevilla (2) 1	Quico (Betis) 2	Sevilla-Sporting
Sporting-Las Palmas 4-1	8. Zaragoza 6 7 16 7 + 1	9. Gijón-Las Palmas (X) 1	Andrés (Cádiz) 2	Las Palmas-Zaragoza
Murcia-Athletic 2-3	9. Osasuna 6 5 5 6	10. ZAR-Osasuna (X) 1	Pichi Alonso (Espanol) 2	Cádiz-Osasuna
	10. Sevilla 6 7 8 6	11. Burgos-Elche (X) X	Ripodas (Osasuna) 2	
	11. Sporting 6 6 11 6	12. Santander-Oviedo (1) 1	Jankovic (R. Madrid) 2	
	12. R. Sociedad 6 9 5 5 - 1	13. Huelva-Ray V. (1) 1	Villa (Sporting) 2	
	13. Valladolid 6 3 6 5 - 1	14. Jerez-Coruña (X) 1	Peña (Valladolid) 2	
	14. Mallorca 6 8 10 4 - 2		Orejuela (Zaragoza) 2	
	15. Murcia 6 6 8 4 - 2			
	16. Español 6 4 9 4 - 2			
	17. Sabadell 6 3 9 4 - 2			
	18. Las Palmas 6 5 12 3 - 3			
	19. Barcelona 6 3 7 2 - 2			
	20. Logroñés 6 3 13 2 - 4			

Avet Set — Avet Set —

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

375

Històries d'Eixerits

El gerani i el test

— Escolta, Eixerit.
— Diiiigues!
— Oh, si a la primera pregunta ja contestes cridant, callo, i s'ha acabat la història... Volia dir-te que em sembla que ja és hora que em canviïs el test.
— Ves amb què surts, ara!
— Home, els geranis també creixem, saps? Els teus pantalons, camises i sabates, també se't fan petits, oi?, i la mare te n'ha de comprar de nous. Doncs a mi, el test ja em va petit.
— Doncs a mi, no m'ho sembla.
— Mira, ja fa dies que les meves cames i peus topen amb les parets del test. Prou que les meves arrels volen créixer i estirar-se, però no poden; i es barallen les unes amb les altres perquè es fan nosa.

Encara, que no sé per què li portava la contrària, havia de reconèixer que tenia raó. En vareig parlar amb la mare i ja té un test nou. Està content i xiroi com un noi amb sabates noves.

— Escolta, encara no m'has dit com et trobes en el test nou.

— No facis el desentès. Prou que ho veus, ¿o és que vols que et recreï les orelles amb paraules boniques?

— Home, l'agraïment és sempre bona cosa.

— Ep, noi, para el carro! Em coneixes prou per tenir la certesa que t'ho agraeixo sincerament. A més, mira el meu color, les meves fulles i flors, ¿que no t'ho diuen prou?

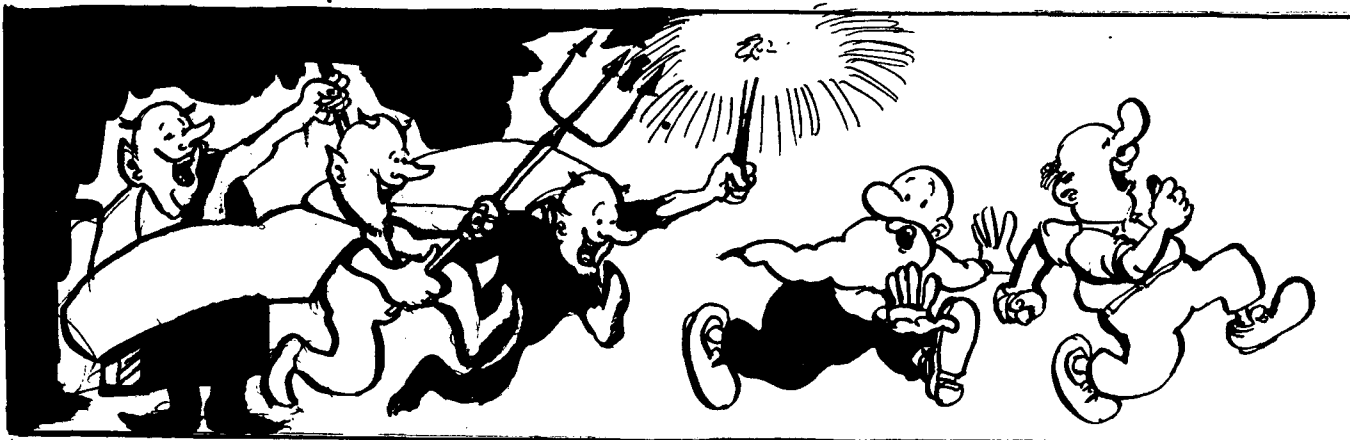
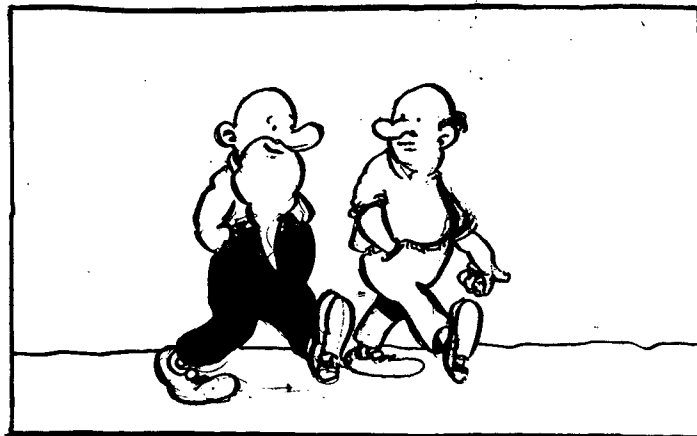
Amb els amics hem de ser generosos, i afavorir-los no tant perquè ens tomin els favors i en facin propaganda, sinó perquè la verdadera amistat porta a escoltar, a ajudar i a compartir.

L'Eixerit

Avet Set esllips per a nenes i nens

EN BADOSA i EN BASORA

Avet Set — Avet Set —

Jesús ens parla

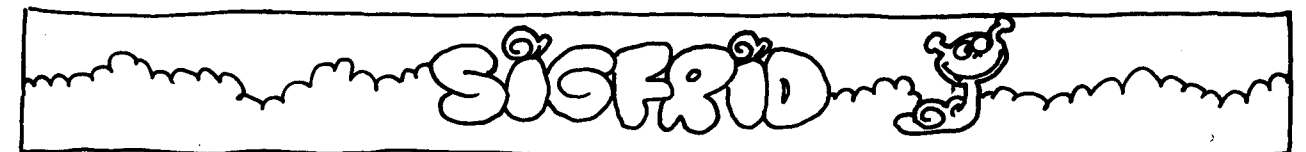
Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons Sant Mateu, capítol 22, versets de l'1 al 14 (Mt 22:1-14).

Reflexionem: 1. Moltes vegades la Bíblia se serveix de la imatge del "banquet" per donar-nos a entendre l'amor amb què el Senyor prepara per a tots nosaltres la festa eterna del seu Regne. Quan els diumenges ens reunim els cristians, és el mateix Senyor aquell que ens parteix el Pa de la seva Paraula i el Pa de la seva Eucaristia.

2. Déu, en Jesucrist, s'ha unit per sempre al destí de l'home. És el fet més transcendental de la Història de la Humanitat. Déu invita constantment tots els homes i tots els pobles a reconèixer aquest fet i a unir-nos a Jesús per la fe i per la gràcia, perquè "salvats" del pecat i de la mort, puguem participar eternament de la seva plenitud de vida.

3. Però sovint fem el sord. O busquem mil excuses per justificar la nostra manca de fe i d'amor. O potser hi participem rutinàriament, sense preparar el nostre cor i el nostre esperit per a l'encontre amb el Senyor. ¿Com ens atrevim a anar amb tanta esquivadesa a l'encontre d'un amor tan gran?

El mossèn

Avet Set esllips per a nenes i nens

DIUMENGE - 11

10.45 Temps d'esperança.
11.30 Matinal a TV3.
13.00 Esports.
14.30 Gol a gol.
15.00 Telenotícies.
15.30 Batman: "Hola enigma".
16.00 Simon i Simon:
"Bon voyage Alonso".
17.00 Tarda de...
"Camí de la forca".
18.30 Bàsquet.
20.00 Gol a gol.
20.30 Telenotícies.
21.00 30 minuts.
21.30 A cor obert:
"Retorn a casa".
22.30 Gol a gol.
23.00 Fi d'emissió.

DILLUNS - 12
12.30 Universitat oberta.
13.00 Bàsquet:
Final Lliga Catalana Femenina.
14.30 Migdia.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Carson i Carson, advocats - 6.
16.15 Ellery Queen:
"La nostàlgia del passat".
17.00 Universitat oberta:
"Mesurar la Terra i la Lluna".
17.30 L'hora dels contes:
"Rowut, un conte amb cua".
18.00 Els supertrònics:
"Un candidat a la mort".
18.45 Recital: "Amaya".
19.15 Dancing Daze. Cap. 5.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Bona cuina.
21.05 Perry Mason:
"El cas del fiscal prudent".
22.05 Teatre:
"El bon doctor".
23.35 Telenotícies.
23.50 Curar-se en salut:
"Història de la sexologia".
00.20 Fi d'emissió.

DIMARTS - 13

12.40 Servei d'informació agrària.
13.00 Universitat oberta:
"Símbols, equacions i l'ordinador".
13.30 TV3, segona vegada -
"30 minuts".
"Informatiu Cinema".
14.30 Migdia.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Carson i Carson, advocats - 7.
16.15 Ellery Queen:
"El falcó negre".
17.00 Universitat oberta:
"El teorema del binomi".
17.30 L'hora dels contes:
"Com menjar cucs fregits".
18.00 Montreaux Rock.
18.30 Oh! Bongonia.
19.15 Dancing Daze - 5.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Bona cuina.
21.05 Angel Casas Show.
22.35 L'equalitzador:
"Foc distant".
23.50 Telenotícies.
00.05 Bona nit.

DIMECRES - 14

12.40 Servei d'informació agrària.
13.00 Universitat oberta:
"Verins que paralitzen i disseny de medicaments".
13.30 TV3, segona vegada:
"Crònica 3".
14.30 Migdia.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Carson i Carson, advocats - 8.
16.15 Ellery Queen:
"El maquinista excèntric".
17.00 Universitat oberta:
"Compostos orgànics purs".
17.30 L'hora dels contes:
"Datiló".
18.00 Conèixer el medi:
"De la glacera a la plana".
18.30 Cinc i acció.
19.15 Dancing Daze - 6.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Bona cuina.
21.05 Cinema 3:
"Victor Victòria".
23.35 Telenotícies.
23.50 Bona nit.

DIJOUS - 15

12.40 Servei d'informació agrària.
13.00 Universitat oberta:
"Biologia, forma i funció".
13.30 TV3, segona vegada - "Angel Casas Show".
14.30 Migdia.
15.00 Telenotícies.

15.30 Bona cuina.
15.35 Carson i Carson, advocats - 9.
16.15 Ellery Queen:
"Hank, el gos granger".
18.00 Els supertrònics:
"De mica en mica s'omple la pica".
18.45 Kid Video:
"L'esfinx rosa".
19.15 Dancing Daze - 7.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Bona cuina.
21.05 Giovanni, d'una mare a l'altra.
22.35 A tot esport.
23.35 Telenotícies.
23.50 Bona nit.

DIVENDRES - 16

13.00 Universitat oberta:
"Santa Maria del Popolo".
13.30 TV3, segona vegada:
"A tot esport".
14.30 Migdia.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Carson i Carson, advocats - 10.
16.15 Ellery Queen:
"L'assalt mortal".
17.00 Universitat oberta:
"Ricció: estatuets de bronze".
17.30 L'hora dels contes:
"La desaparició doble d'en Walter Fozbek".
18.00 Els supertrònics:
"Qüestió de minuts".
18.45 Kid video: "Ciènaga".
19.15 Dancing Daze - 8.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 Bona cuina.
21.05 Tres estrelles.
21.35 Radio Cincinatti:
"Sparky".
22.05 Crònica 3.
23.05 El mercader de Venècia:
De W. Shakespeare (versió catalana).
00.05 Telenotícies.
00.20 Bona nit.

DISSABTE - 17

10.00 Sardanes.
10.25 Universitat oberta - Rep.
13.00 Cinc i acció (Rep.).
14.15 Oh! Bongonia - Rep.
15.00 Telenotícies.
15.30 Bona cuina.
15.35 Els barrufets.
16.00 La gran vall:
"L'altra cara de la justícia".
17.00 Olímpics en acció.
18.00 Mecanoscrit del segon origen - 7.
18.30 La ruta de la seda:
"El legendari Ladam".
19.30 Joc de Ciència:
"El cost de l'energia".
20.30 Telenotícies.
21.00 Bona cuina.
21.05 Futbol.
At. Bilbao - R. Societat.
23.00 Pel·lícula:
"Habla mudita".
00.20 Fi d'emissió.

DIUMENGE - 11

9.00 Informe setmanal.
10.00 Santa Missa - El dia del Senyor.
11.00 Concert.
12.00 Poble de Déu.
12.30 Ballari.
13.30 Curro Jiménez:
"La batalla del vino de Jerez".
14.30 48 hores.
15.35 La crida dels gnoms - Ep. 2.
16.05 Estrenes TV:
"Grog".
17.45 Si ho sé no vinc.
18.35 Parada de Postes - 27.
19.20 Telepassatemps.
19.35 L'altra mirada.
20.30 48 hores.
21.05 A portada.
21.35 I vostè què opina?
22.35 Diuenge cinema:
"La canción de la antorcha".
00.15 Comiat.

DILLUNS - 12

9.00 L'art de viure.
9.30 Gabriela - 24.
10.00 Documental.
11.35 Rituals - 101.
12.30 Actes d'homenatge als caiguts per la pàtria i parada militar.
13.30 Llarg-metratge de dibuixos animats: "Los viajes de Gulliver".
15.00 Telediari - 1.
15.35 Casa desolada - Ep. 1.
16.30 La tarda.
17.50 Avanç Telediari.
17.55 Barri Sésamo.
18.20 Que ve Muzzi:
"Unitat 3".

18.30 Fraguel Rock. Ep. 2.
19.00 A mitja tarda.
19.30 De pel·lícula.
20.30 Telediari - 2.
21.10 Un, dos, tres.
22.55 Documents TV.
00.25 Telediari - 3.
00.55 Comiat.

DIMARTS - 13
8.00 Bon dia.
9.00 Pel matí.
9.35 Gabriela - 25.
11.35 Rituals - 102.
12.30 Connexió amb Sant Cugat.
12.30 Avanç informatiu.
12.35 Tres per quatre.
13.30 Reial acadèmia de ciències.
14.00 L'informatiu.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Casa desolada - Ep. 2.
16.30 La tarda.
17.30 Avanç Telediari.
17.55 Barri Sésamo.
18.20 Que ve Muzzi:
"Unitat 4".
18.30 Heidi.
19.00 Els nostres arbres.
19.30 La farmàcia del mar.
20.00 L'hora del lector.
20.30 Telediari - 2.
21.10 Quina nit la d'aquell any.
22.15 Sessió de nit:
"Las-noches-de-Cabiria".
00.05 Telediari - 3.
00.35 Testimoni.
00.40 Comiat.

DIMECRES - 14

8.00 Bon dia.
9.00 Pel matí.
9.35 Gabriela - 26.
11.35 Rituals - 103.
12.30 Connexió amb Sant Cugat.
12.30 Avanç informatiu.
12.35 Tres per quatre.
13.30 La plaça de la lluna.
14.00 L'informatiu.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Casa desolada - Ep. 3.
16.30 La tarda.
17.50 Avanç telediari.
17.55 Barri Sésamo.
18.20 Que ve Muzzi:
"Unitat 3".
18.30 Mofli, el darrer Koala.
19.00 A tope.
20.00 Les noies d'or.
20.30 Telediari - 2.
21.10 Fi de segle.
22.15 Corrupció a Miami:
"De entre los muertos".
23.10 Espanya en guerra, 1936-1939.
00.05 Telediari - 3.
00.35 Comiat.

DIJOUS - 15

8.00 Bon dia.
9.00 Pel matí.
9.35 Gabriela - 27.
11.35 Rituals - 104.
12.30 Connexió amb Sant Cugat.
12.30 Avanç informatiu.
12.35 Tres per quatre.
13.30 Trens de Catalunya - 5.
14.00 L'informatiu.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Casa desolada - Ep. 4.
16.30 La tarda.
17.50 Avanç telediari.
17.55 Barri Sésamo.
18.20 Que ve Muzzi:
"Unitat 4".
18.30 Musiquíssims.
19.00 Pippi Calcesllargues.
19.30 Amb les mans a la massa.
20.00 Parlem clar.
20.30 Telediari - 2.

21.10 L'abella mil·lenària - 4.
22.15 Debat.
23.45 A mitja veu.
00.15 Telediari - 3.
00.45 Comiat.

DIVENDRES - 16

8.00 Bon dia.
9.00 Pel matí.
9.35 Gabriela - 28.
11.35 Rituals - 105.
12.30 Connexió amb Sant Cugat.
12.30 Avanç informatiu.
12.35 Tres per quatre.
13.30 L'electro-xou.
14.00 L'informatiu.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Casa desolada - Ep. 5.
16.30 La tarda.
17.50 Avanç telediari.
17.55 L'aldea de l'arce.
18.30 La tia de Frankenstein - 2.
19.30 Val més prevenir.
20.00 L'hora de Bill Cosby. 26.
20.30 Telediari - 2.
21.10 A família.
22.25 Divendres cinema:
"Extramuros".
00.30 Telediari - 3.
01.05 Musical.
02.00 Boxe.
04.30 Comiat.

DISSABTE - 17

8.35 Un, dos, tres.
10.15 Don Quijote de la Mancha:
"El Caballero del Verde Gabán".
10.45 La bola de cristall.
12.00 Nova gent.
12.50 Objectiu-92.
14.20 Loteria.
14.30 48 hores.
15.35 Daniel el trapella - 23.
16.00 Primera Sessió:
"Destino Tokyo".
18.25 Erase una vez... la vida.
18.50 Profesor Poopsnagle - 14.
19.15 Número 1.
19.40 L'equip "A":
"El campeón".
20.30 48 hores.
21.05 Informe setmanal.
22.20 Dissabte nit.
23.30 Verdi:
"Los años de prisión".
00.45 Cinema de mitjanit:
"Pixote, la ley del más débil".
02.45 Comiat.

DIUMENGE - 11

10.00 Santa Missa.
10.50 Tu pots.
11.00 La bona música.
12.00 Estudi Estadi.
18.00 Connexió amb Madrid.
18.00 Sessió de tarda:
"En alas de la danza".
19.50 Els diminuts.
20.15 Com gat i gos.
21.00 Connexió amb Sant Cugat.
21.00 L'informatiu cap de setmana.
21.30 Debat - 2.
22.30 Connexió amb Madrid.
22.30 Estudi estadi.
00.30 Comiat.

DILLUNS - 12
10.00 Pel·lícula infantil:
"Nick Carter".
11.30 Dibuixos animats.
11.45 Musical des de Vilanova i la Geltrú.
12.30 Avanç de l'informatiu.
12.30 Tres per quatre.
13.30 De cara al mar (3).
14.00 L'informatiu migdia.

15.00 El conte curt americà.
16.00 Missa de la hispanitat.
17.00 Picapuça.
18.00 Teatre.
20.00 L'informatiu vespre.
20.30 Recordar, perill de mort (1).
21.00 Connexió amb Madrid.
21.00 Cinema club:
"La última cena".
23.00 Últimes preguntes.
23.30 Jazz entre amics.
00.25 Comiat.

DIMARTS - 13

18.00 Fills i filles.
18.25 Avanç de l'informatiu vespre.
18.30 Picapuça.
19.00 Clementina.
19.30 Som-hi!
20.00 L'informatiu vespre.
20.30 M.ª Mercader: Una catalana en el món del cinema.
21.00 Connexió amb Madrid.
21.00 El mar de la fe.
21.50 El temps és or.
22.55 Molt personal.
23.40 Comiat.

DIMECRES - 14

18.00 Fills i filles.
18.25 Avanç de l'informatiu vespre.
18.30 Picapuça.
19.00 Clementina.
19.30 Som-hi!
20.00 L'informatiu vespre.
20.30 Futbol.
22.30 Connexió amb Madrid.
22.30 Tendido cero.
23.00 Vent, fusta i fang.
23.30 Recorda, quan - II.
00.30 Comiat.

DIJOUS - 15

15.30 Golf.
17.00 Comiat.
18.00 Fills i filles.
18.30 Avanç de l'informatiu vespre.
18.35 Picapuça.
18.45 Connexió amb Madrid.
18.45 Inauguració de l'escola andalusa de l'art equestre.
20.00 Connexió amb Sant Cugat.
20.00 L'informatiu vespre.
20.30 "20.30 a punt".
21.00 Connexió amb Madrid.
21.00 La duna mòbil.
22.00 Dijous cinema:
"Mátalos, jefe... te ayudo".
23.45 Metropolis.
00.15 Comiat.

DIVENDRES - 16

15.00 Golf.
17.00 Comiat.
18.00 Fills i filles.
18.25 Avanç de l'informatiu vespre.
18.30 20-60.
19.30 Som-hi!
20.00 L'informatiu vespre.
20.30 Panorama.
21.00 Connexió amb Madrid.
21.00 Temps moderns.
22.00 Concert 2.
00.30 Comiat.

DISSABTE - 17

10.00 Chopi i la princesa.
10.45 El vidior.
11.15 Mirades.
12.00 Una història particular.
13.00 La vall de Shallowford.
14.00 L'informatiu cap de setmana.
14.30 135 escons.
15.00 Connexió amb Madrid.
15.00 Estadi 2.
22.00 Connexió amb Sant Cugat.
22.00 L'informatiu.
22.30 Connexió amb Madrid.
22.30 Berlin Alexanderplatz:
Ep. 1.
22.55 Diàlegs amb la música.
00.25 Comiat.

COMENTARIS TV**L'HUMOR I LA BURLA**

L'altre dia —27 de setembre de 1987— es podia llegir en un diari de Barcelona una notícia que parlava de la prohibició de riure's dels defectes físics a la televisió colombiana. El text de la informació deia així: "El Consell Nacional de Televisió de Colòmbia acaba d'aprovar un decret pel qual es prohibeix fer acudits o burla dels defectes físics de la gent als programes de televisió".

Potser sigui una mida massa dràstica, però és ben cert que aquest fet respon a una situació molt lamentable. Per obtenir les rialles del públic, a la televisió, ens hi trobarem amb uns acudits que no dubten de posar en ridícul tot un col·lectiu per important que aquest sigui: la gent de color, els gitanos, els més baixets, els tartamuts, els coixos i un bon seguit de persones que pateixen els defectes i les situacions més tristes i diverses. El dolor d'aquesta gent no té valor, sols val la pena aprofitar allò que pot ser motiu de qualsevol imatge còmica.

Arribats a aquest punt val la pena parlar del programa-concurs "Un, dos, tres...". Potser aquest famós concurs de sempre reuneix el major nombre d'escenes, diàlegs i acudits on la seva base són els defectes, o la situació ridícula dels participants: tant si són professionals com si són concursants. El cas és que molt probablement el programa va rebre queixes de les "brometes" que els feien als mateixos participants. ¿Quina ha estat la reacció? Doncs oferir per la televisió nacional unes imatges d'un programa japonès molt semblant on els personatges no solament són ridiculitzats, sinó que són gairebé torturats. I sembla que la gent s'ho passa d'allò més divertit. Realment és un fet que ens ha de fer reflexionar. Cal també que això ho entenguin els nostres fills.

IGNASI BOFARULL

T.A.C. (Telespectadors Associats de Catalunya) Tel. 200 13 99

LORENTE MUSSOIS

Solsona. Oficina 081 de "la Caixa".

**Som la primera
Caixa d'Estalvis del país.
I la vuitena del món.
Però també som molt
petits.**

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS